शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालयबाट स्वीकृत मिति : २०७६।०४।२७ गते (माननीय मन्त्रीस्तरबाट)

स्थानीय र प्रदेश तहमा सशर्त अनुदान एवम् शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइबाट कार्यान्वयन हुने कार्यक्रमसँग सम्बन्धित

कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिका

आ. व.२०७६/७७

नेपाल सरकार
शिक्षा,विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय
शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्र
सानोठिमी, भक्तपुर

२०७६

प्रकाशक : नेपाल सरकार, शिक्षा, विज्ञान प्रविधि मन्त्रालय
शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्र, सानोठिमी, भक्तपुर
मुद्रक :
प्रकाशन :२०७६ श्रावण
वेबसाईट :www.doe.gov.np

सङ्क्षिप्त शब्दावली

आ व	:	आर्थिक वर्ष
उपु	:	उत्तर पुस्तिका
खशीनं	:	खर्च शीर्षक नम्बर
गापा	:	गाउँपालिका
नपा	:	नगरपालिका
निमावि	:	निम्न माध्यमिक विद्यालय
पापु	:	पाठ्यपुस्तक
प्रअ	:	प्रधानाध्यापक
प्रावि	:	प्राथमिक विद्यालय
मावि	:	माध्यमिक विद्यालय
बाविके	:	बाल विकास केन्द्र
मलेप	:	महालेखा परीक्षक
वउशीन	:	बजेट उपशीर्षक नम्वर
विनि	:	विद्यालय निरीक्षक
विव्यस	:	विद्यालय व्यवस्थापन समिति
शैताके	:	शैक्षिक तालिम केन्द्र
शिअसं	:	शिक्षक अभिभावक संघ
शैस	:	शैक्षिक सत्र
सासिके	:	सामुदायिक सिकाइ केन्द्र
ASIP	:	Annual Strategic Implementation Plan
AWPB	:	Annual Work Plan and Budget
CBO	:	Community Based Organization
CFO	:	Cluster Focal Person
CLC	:	Community Learning Centre
DLI	:	Disbursment Linked Indicater
ELDS	:	Early Learning Developnent Standards
ECD	:	Early Childhood Development
EMIS	:	Educational Management Information System
FMIS	:	Financial Management Information System
FMR	:	Financial Monitoring Report
FTP	:	File Transfer Protocol
GMU	:	Grant Management Unit
GPA	:	Grade Point Average
ICT	:	Information and Communication Technology
IEMIS	:	Integrated Educational Management Information System
INGO	:	International Non-Government Organization
LMBIS	:	Line Ministry Budget Information System
MGML	:	Multi Grade Multi Level

MB	:	Measurement Book
NASA	:	National Assessment for student Achievement
PCF	:	Per Capita Funding
PMEC	:	Prioritized Minimum Enabling Condition
PPP	:	Public Private Partnership
PPTS	:	Por-Poor Targeted scholarship
PRC	:	Print Ready Copy
SIP	:	School Improvement Plan
SSDP	:	School Sector Development Plan
VEP	:	Village Education Plan

दुई शब्द

विद्यालय शिक्षा क्षेत्रमा विद्यमान शिक्षा नीति तथा कार्यक्रमहरु शिक्षामा समतामूलक पहुँच सुनिश्चित गर्ने, शिक्षालाई रोजगारी उन्मुख बनाउने, गुणस्तरमा सुधार एवम् व्यवस्थापकीय क्षमतामा अभिवृद्धि गरी आर्थिक सामाजिक विकासका लक्ष्यहरू हासिल गर्ने तर्फ लक्षित छन् । नेपालको संविधानले शिक्षालाई मौलिक अधिकारको रूपमा स्थापित गरेको छ भने आधारभूत शिक्षा अनिवार्य र निःशुल्क हुने तथा माध्यमिक शिक्षा निःशुल्क हुने व्यवस्था गरेको छ । नेपालले सबैका लागि गुणस्तरीय आधारभूत शिक्षाको सुनिश्चितता गर्न राष्ट्रिय एवम् अन्तर्राष्ट्रियस्तरमा प्रतिवद्धता जनाएको छ । सन् २०२२ सम्ममा नेपाललाई मध्यम आयस्तरको मुलुकमा स्तरोन्नति गर्ने तथा सन् २०३० सम्म दीगो विकासका लक्ष्य हासिल गर्न सघाउ पुग्ने गरी शैक्षिक कार्यक्रम तथा नीतिहरु तय भएका छन् । यिनै सन्दर्भको पृष्ठभूमीमा विद्यालय शिक्षाको समग्र शैक्षिक विकासका लागि सरकारले सन् २०१६/१७-२०२२/२३ का लागि ७ वर्षे विद्यालय शिक्षा क्षेत्र विकास योजना कार्यान्वयनमा ल्याएको हो । यसै योजना अनुरुप ५ वर्षे विद्यालय क्षेत्र विकास कार्यक्रम गत आ.व. २०१६/१७ देखि कार्यान्वयनमा आएको छ । यस पृष्ठभुमिमा विद्यालय शिक्षाको विकासका लागि समता, गुणस्तर, समक्षमता र सान्दर्भिकता विकास गर्ने यस योजना कार्यान्यनमा आएको छ । यसै योजनाले परिलक्षित उपलव्धि हासिल गर्न कार्यक्रमहरू तय भई कार्यान्वयनको दोश्रो वर्षका लागि कार्यक्रम तय भएका छन् । विगतका वर्षहरूका उपलव्धिहरू र कार्यान्वयनमा देखिएका चुनौतीहरूबाट सिकिएका पाठहरूको आधारमा तयार पारिएको उक्त स्वीकृत कार्यक्रमका निर्दिष्ट लक्ष्यहरूलाई समय मै प्राप्त गर्न तथा कार्यक्रम कार्यान्वयनमा एकरूपमा कायम गर्न विगत वर्ष झै कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिका विकास गरी कार्यान्वयनमा ल्याईएको छ ।

विद्यालय क्षेत्र विकास कार्यक्रमको चौथो वर्षमा साथै चालु आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा नमूना विद्यालय सञ्चालन, शैक्षिक सुधार कार्यहरूको कार्यान्वयन गर्न सबै तहको क्षमता अभिवृद्धि गर्ने तथा अनुगमन तथा सुपरीवेक्षणलाई योजनामा आधारित वनाई बढी भन्दा बढी नतिजामुखी वनाउने उद्देश्यका साथ कार्यक्रमहरू तर्जुमा गरि कार्यान्वयनमा ल्याईएका छन् । यसै गरी चालु आ.व.मा विद्यालय बाहिर रहेका बालबालिकाहरूको शैक्षिक पहुँचको सुनिश्चितता गर्न बैकल्पिक शिक्षाका अवसरहरूको विस्तार गर्ने, भूकम्पको प्रभाव पश्चात विद्यालयहरूको पुननिर्माण गर्ने, विद्यालयको प्राथामिकताका न्यूनतम सक्षमताका आधार (PMEC) नपुगेका विद्यालयहरूलाई विशेष प्राथमिकता राखी सहयोग प्रदान गर्नेजस्ता कार्यक्रमले विद्यालय शिक्षाको गुणस्तर तथा सेवा प्रवाहमा सुधार ल्याई योजनाका लक्ष्य प्राप्त गर्नमा सहयोगी भूमिका खेल्ने अपेक्षा गरिएको छ । आधारभूत तथा माध्यमिक शिक्षा व्यवस्थापनका जिम्मेवारी स्थानीय तहमा रहने संवैधानिक व्यवस्था अनुरुप चालु आ वको शैक्षिक कार्यक्रम सञ्चालनका लागि स्थानीय तहका लागि सशर्त अनुदान अन्तरगत स्थानीय तहका लागि सामुदायिक विद्यालय तहको स्वीकृत दरबन्दी तथा अनुदानमा कार्यरत शिक्षक कर्मचारीको तलब भत्ता, पाठ्यपुस्तक, विद्यालय सञ्चालन मसलन्द, प्रतिविद्यार्थी लागत अनुदान छात्रवृत्ति विद्यालय भौतिक सुविधा विस्तार लगायत अधिकंश शैक्षिक कार्यक्रम बजेट स्थानीय तहमा उपलव्ध गराईएको छ । उक्त कार्यक्रमहरुलाई कार्यान्वयन गर्न सहजिकरण गर्न यो पुस्तिका सहयोगी हुने विश्वास लिएको छु ।

शैक्षिक योजना तथा कार्यक्रम कार्यान्वयनमा प्रतक्ष्य भूमिका खेल्ने औपचरिक एवम् अनौपचरिक शिक्षासँग सम्वद्ध संरचनाहरू स्थानीय तह, विद्यमान शैक्षिक संरचनाहरु, शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ, स्रोतकेन्द्र र विद्यालय तहसम्म गरी विभिन्न तहबाट वर्ष भरी कार्यान्वयन हुने कार्यक्रम कार्यान्वयनको अवधारणा, कार्यान्वयन प्रक्रिया, खर्च गर्ने आधार र एकै प्रकारका कामहरूलाई देशभर समान एवम् प्रभावकारी ढङ्गले कार्यान्वयनमा ल्याउने अभिप्रायले यो कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिका तयार पारिएको छ । यस पुस्तिकाबाट वित्तीय अनुशासन कायम राख्न, पारदर्शी रूपबाट कार्यक्रम सरोकारवालाहरूबिच पुर्‍याई कार्यान्वयन गर्न मद्दत पुग्ने छ भन्ने अपेक्षा लिईएको छ । विशेष गरी कार्यक्रम कार्यान्वयनकर्तालेयस पुस्तिकाका अतिरिक्त प्रचलित ऐन कानुनको परिधिभित्र रही औचित्यता, नियमितता, कार्यदक्षता, प्रभावकारिता र पारदर्शिताको आधारमा चालु वर्षको कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्नु हुनेछ । यसै गरी कार्यक्रम कार्यान्वयन र अनुगमनमा सम्बद्ध सबै सरोकारवालाहरूले यस पुस्तिकालाई प्रयोगमा ल्याई कार्यक्रमका उद्देश्यहरू समयसीमा भित्रै हासिल गर्न ठोस सहयोग पुग्ने छ भन्ने अपेक्षा राखिएको छ । अन्त्यमा यस पुस्तिकाका विषयमा प्राप्त हुने सुझावहरूले शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रलाई आगामी दिनका लागि थप पृष्ठपोषण प्रदान गर्ने हुनाले सरोकारवालाहरूबाट रचनात्मक सुझावको अपेक्षा राख्दै पुस्तिका तयार गर्ने कार्यमा सहयोग पुऱ्याउनु हुने सबैलाई हार्दिक धन्यवाद दिन चाहन्छु ।

श्रावण, २०७६

बाबुराम पौडेल
महानिर्देशक

विषयसूचि

खण्ड १

	पृष्ठ
१. कार्यक्रम कार्यान्वयन सम्बन्धी मार्गदर्शन	१

खण्ड २

स्थानीय तहबाट सम्पादन हुने सशर्त अनुदानका सव बजेट उपशीर्षकहरुका कार्यक्रमको कार्यान्वयन प्रक्रिया एवम् मापदण्ड

१. आधारभूत तहका शिक्षक तलब भत्ता अनुदान	६
२. माध्यमिक शिक्षक तलब भत्ता अनुदान	६
३. विद्यालय क्षेत्र विकास कार्यक्रम (जिल्ला स्तर)	९
४. द्वन्द्वपीडित परिवार शिक्षा कार्यक्रम (शहिद प्रतिष्ठान मार्फत संचालन हुने)	३८
५. विद्यालय क्षेत्र विकास कार्यक्रम (केन्द्र स्तर)	३८
६. सबैका लागि शिक्षा- शिसुविकास कार्यक्रम	३९

खण्ड ३

प्रदेश तहबाट सम्पादन हुने सशर्त अनुदानका सवबजेट उपशीर्षकहरुका कार्यक्रमको कार्यान्वयन प्रक्रिया र मापदण्ड

१. विद्यालय क्षेत्र विकास कार्यक्रम (जिल्ला स्तर)	४२
२. शिक्षा विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय	४४
३. मनमोहन स्मृति पोलिटेक्निक	४५
४. राष्ट्रिय परीक्षा बोर्ड	४५
५. सबैका लागि शिक्षा- शिसुविकास कार्यक्रम	४५
६. शिक्षा तालिम केन्द्रबाट कार्यान्वयन हुने कार्यक्रम	४६

खण्ड ४

शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइबाट सम्पादन कार्यक्रमको कार्यान्वयन प्रक्रिया

१ शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ	५१

अनुसूचीहरु

अनुसूची १ : शिक्षक तलब माग गर्ने फारम

अनुसूची २ : विपन्न लक्षित छात्रवृत्ति

अनुसूची ३ : विद्यालय बाहिर रहेका बालबालिकाहरुलाई लक्षित गरि विद्यालय शिक्षामा भर्ना तथा निरन्तरताका लागि शैक्षिक कार्यक्रमका लागि अनुदान विनियोजित स्थानीय तहहरु

अनुसूची ४ : दिवा खाजाको मापदण्ड, गुणस्तर र व्यवस्थापनका नमूना

अनुसूची ५ : विद्यालय क्षेत्र विकास कार्यक्रम विद्यालय भौतिक सुविधा विस्तार कार्यक्रमका लागि विद्यालय छनोटका आधारहरू

अनुसूची ६ : विद्यालय भवन डिजाईन तथा निर्माणका लागि शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रको मापदण्ड

अनुसूची ७ : विद्यालय भौतिक निर्माणमा वातावरणीय तथा सामाजिक सुरक्षा सम्वन्धी रुजुसूचि

अनुसूची ८ : कार्यसम्पन्न प्रतिवेदन

अनुसूची ९ : नमूना विद्यालयको नामावली

अनुसूची १० : नमूना विद्यालयका प्र.अ र शिक्षकका लागि कार्यसम्पादन करारका आधार

अनुसूची ११ : कार्यक्रम प्रगति प्रतिवदन ढाँचा

अनुसूची १२ : स्थानीय तहबाट सम्पादन हुने विद्यालय क्षेत्र विकास कार्यक्रमको क्रियाकलापको इकाइ लागत

अनुसूची १३ : तलबमान तथा स्थानीय भत्ता

खण्ड १

कार्यक्रम कार्यान्वयन सम्बन्धी मार्गदर्शन

१) कार्यक्रम कार्यान्वयन सम्वन्धी संक्षिप्त पृष्ठभूमि

शिक्षा क्षेत्रका समग्र योजना र कार्यक्रमहरूलाई नेपालको संविधानमा उल्लेखित मौलिक हक सम्बन्धी व्यवस्था, राज्यको दायित्व र राज्यका निर्देशक सिद्धान्त र नीति, मानव अधिकारको विश्वव्यापी घोषणा तथा नेपाल पक्ष भएर गरिएका अभिसन्धिहरू र दीगो विकासका लक्ष्य लगायतका अन्तराष्ट्रिय मञ्चमा नेपालले गरेको प्रतिबद्धताहरू तथा नेपाल सरकारले कार्यान्वयनमा ल्याएको पन्ध्रौ योजनाको आधारपत्र तथा विद्यालय क्षेत्र विकास योजना (आ.व. २०७३/७४ – २०७९/८०) समेतले समष्टिगत रूपमा मार्गदर्शन गरेका छन् ।

आ.व. २०७६/७७ को नीति तथा कार्यक्रम एवम् बजेट बक्तव्यमा आधारित भएर स्थानीय एवम् प्रदेश तहमा शिक्षासँग सम्बन्धित विभिन्न कार्यक्रमहरु कार्यान्वयनका लागि सशर्त अनुदानको रुपमा बजेट हस्तान्तरण भएको छ । प्रदेश एवम् स्थानीय तहमा कार्यक्रम कार्यान्वयमा एकरुपता र प्रभावकारीता कायम गर्न, स्थानीय तहमा हस्तान्तरण भएको एकमुष्ट सशर्त अनुदानलाई तोकिएको लक्ष्य प्राप्त गर्ने गरी परिचालन गर्न, तोकिएको शीर्षक तथा क्रियाकलापमा खर्च गर्ने वातवारण सुनिश्चित गर्न, उपलब्ध स्रोतको अधिकतम रुपमा उपयोगका लागि सहजीकरण गर्न, आर्थिक अनुशासन कायम गरी तोकिएका शीर्षकहरूमा नियमानुसार खर्च गर्न, स्वीकृत कार्यक्रमका अवधारणा, उद्देश्य, प्रक्रिया तथा रणनीतिहरूका सम्बन्धमा प्रदेश र स्थानीय तह तथा विद्यालयतहसम्मका सबै सरोकारवालाहरूलाई परिचित गराई कार्यक्रमहरू प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गराउनका अतिरिक्त विद्यालय क्षेत्र विकास कार्यक्रमका DLI Disbursement Linked Indicater & PRF progress Result Framework मा उल्लेखित उपलब्धि सुचकहरुको कार्यान्वयनको सुनिश्चितता गर्न यो कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिका २०७६/७७ तयार गरिएको छ ।

संघीय सरकारबाट सशर्त रुपमा वित्तीय हस्तान्तरण हुने अनुदानको सञ्चालन व्यवस्थापनलाई प्रभावकारी बनाउन तथा विद्यालय क्षेत्र विकास योजनाले राखेका वृहत्तर लक्ष्यलाई कार्यान्वयन गर्दै अधिकारमा आधारित शिक्षाको अवधारणालाई प्रत्येक प्रदेश तथा स्थानीय तहले निर्माण गर्ने शैक्षिक योजना एवम् वार्षिक शैक्षिक कार्यक्रम र बजेटको एउटा महत्वपूर्ण अवयवको रुपमा संघबाट प्राप्त योजना कार्यक्रमलाई समावेश गर्ने अपेक्षा राखिएको छ ।

२) कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिका २०७६/७७ का उद्देश्यहरू :

क) विद्यालय क्षेत्र विकास योजना अन्तरगतका स्वीकृत कार्यक्रमहरु विशेषत स्थानीय तह र शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ, प्रदेश तहमा प्रभावकारी रुपमा कार्यान्वयनमा सहजीकरण गरी एकरूपता कायम गर्नु,

ख) प्रदेश, स्थानीय तह र इकाइ एवम् विद्यालय स्तरमा सञ्चालन हुने शैक्षिक कार्यक्रमहरूबारे सरोकारवालालाई सूचित गर्नु,

ग) वार्षिक कार्यक्रम तर्जुमा तथा कार्यान्वयनमा प्रभावकारिता अभिवृद्धि गरी सम्बन्धित तह/ निकायको भूमिका स्पष्ट गरी अपेक्षित नतिजा हासिल गर्न जिम्मेवार र जवाफदेही बनाउनु,

घ) वार्षिक कार्यक्रम कार्यान्वयन र स्रोत परिचालन प्रतिवेदन पद्धतिलाई दिशानिर्देश गर्नु गराउनु,

ङ) कार्यक्रमको प्रभावकारी कार्यान्वयनबाट लक्षित नतिजा सुनिश्चित गर्न नतिजामा आधारित अनुगमन प्रणाली अवलम्बन गर्नु,

च) कार्यक्रमको तेश्रो पक्षबाट हुने प्रभावकारिता मूल्यांकन, सामाजिक तथा लेखा परीक्षण लगायतका कार्यलाई आवश्यकता अनुसार सहजिकरण गर्नु ।

३) कार्यक्रम कार्यान्वयनका मार्गदर्शन :

कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागि सशर्त अनुदान अन्तरगत प्रदेश, स्थानीय तह जिल्ला एवम् विद्यालयलाई उपलव्ध गराईएको आर्थिक वर्ष २०७६/७७ को कार्यक्रम तथा बजेट कार्यान्वयन गर्दा देहायका बुँदाहरूलाई विशेष ध्यान दिने :

१. **चालु आर्थिक वर्षका लागि स्वीकृत नर्म्स, प्राप्त निर्देशन र त्यस सम्बन्धी अन्य निर्देशन समेतलाई ध्यानमा राखी कार्यान्वयन पुस्तिकाको आधारमा तोकिएको बजेट र समय सीमा भित्रै सम्पन्न गर्ने गरी कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने, गराउने । स्थानीय तहले सशर्त अनुदानबाट विद्यालयमा हुने क्रियाकलापगत बजेट विद्यालयबाट आवश्यक विवरण लिई विद्यालयको खातामा उपलव्ध गराउने । सोको खर्चको फाँटवारी/ वील भरपाई विद्यालयमा प्रमाणित गरी अभिलेख राख्ने व्यवस्था मिलाउने ।**

२. स्थानीय तह तथा प्रदेश सरकारले सशर्त अनुदानको रुपमा पठाईएको बजेट यस कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिकामा उल्लेखित क्रियाकलाप भित्रका उपक्रियाकलापहरुलाई आधार मानि विनियोजन भएकोले क्रियाकलापगत विस्तृतिकरण सहित अध्यावधिक शैक्षिक तथ्यांकका आधारमा बजेट बाँडफाँड गरी चौमासिक तथा वार्षिक कार्यान्वयन योजना निर्माण गरी कार्यान्वयन गर्ने ।

३. विद्यालय क्षेत्र विकास कार्यक्रमको वित्तीय प्रवन्ध नतिजा प्राप्तिमा आधारित सोधभर्ना सूचक DLI (Disbursement Linked Indictor) मा आधारित भएकोले वित्तीय हस्तान्तरण भएका कार्यक्रमहरु भित्र समावेश भएका नमूना विद्यालय विकास, कार्य सम्पादन सम्पन्न गर्ने विद्यालयलाई कार्य सम्पादनमा आधारित अनुदान, शिक्षकको शिक्षण सिकाइमा बिताउने समयावधी सुधार योजना कार्यान्वयन, माध्यमिक विद्यालयमा पुस्तकालय स्थापना तथा व्यवस्थापन, शिक्षण सिकाइमा ICT सूचना प्रविधि को प्रयोग (कम्प्यूटर, ईन्टरनेट, कनेक्टिभिटी ईक्यूपमेन्टस् तथा Kit व्यवस्थापन), माध्यमिक विद्यालयमा विज्ञान प्रयोगशाला, प्रारम्भिक पढाई सीप विकासका लागि न्युनतम प्याकेज कार्यान्वयन, गणित विज्ञान र अङ्गेजी विषयका लागि क्रियाकलापमा आधारित सामग्री व्यवस्थापन (Kit), विद्यालय प्रवलिकरण (Retrofitting), विद्यालय बाहिर रहेका बालबालिकाहरुलाई विद्यालय भर्ना सिकाइ निरन्तरता, विपन्न लक्षित छात्रवृत्ति लगायतका **कार्यक्रमहरुको प्रगतिका आधारमा वैदेशिक अनुदान तथा ऋण सोधभर्ना हुने भएकोले यी क्रियाकलापहरुमा बजेट समावेश भएकाले सो अनुदान प्राप्त गर्ने विद्यालयको नामनामेसी विवरण चौमासिक तथा वार्षिकरुपमा अनिवार्य रुपमा यस केन्द्रको योजना तथा अनुगमन शाखामा पठाउनु हुन ।**

४. स्थानीय तथा प्रदेश सरकारले सशर्त अनुदानमा बजेट विनियोजन भएको कार्यक्रमहरुमा आवश्यकता अनुसार आफ्नो स्रोतबाट बजेट थप गरी कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्न सकिनेछ ।

५. **स्थानीय तहले यस पुस्तिकामा उल्लेखित आधारमा साक्षर स्थानीय तह र विद्यालय उमेर समूहका कुनै पनि बालबालिका विद्यालय बाहिर नरहेको घोषणा गर्न विशेष कार्ययोजना स्वीकृत गरी कार्यान्वयन गर्ने ।**

६. स्थानीय तहले आफ्नो मातहतका विद्यालयहरुलाई IEMIS अनिवार्य रुपले भर्न लगाउने । प्राप्त सशर्त अनुदान विद्यालयलाई अनुदान दिँदा अध्यावधिक गरिएको शैक्षिक तथ्याङ्क २०७६ का आधारमा अनुदान दिने । यस कार्यमा शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइले सहजिकरण गर्नु पर्नेछ । तथ्यांक नभर्ने र अध्यावधिक नगर्ने विद्यालयलाई IEMIS भराइ /अध्यावधिक गराएर मात्र अनुदान उपलव्ध गराउने ।

७. सशर्त अनुदान उपलव्ध गराउनु भन्दा पहिले नै स्थानीय तहबाट स्थलगत निरीक्षण गरी विद्यालय/ संस्था सञ्चालनको अवस्था, तोकिएबमोजिमको सङ्ख्यामा विद्यार्थी नियमितरूपमा अध्ययनरत भएको यकिन गर्ने ।

८. प्रदेश सामाजिक विकास मन्त्रालयले संघीय सरकारबाट प्राप्त सशर्त अनुदानका क्रियाकलापहरुलाई आफ्नो मातहतका निकायहरुको कार्य जिम्मेवारी अनुसार कार्यान्वयनका लागि कार्यक्रम तथा अख्तियारी उपलव्ध गराउने ।

९. शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइले स्थानीय तहमा संचालन हुने शैक्षिक कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागि मागका आधारमा आवश्यक प्राविधिक सहयोग, शैक्षिक तथ्याङ्क र अभिलेख उपलव्ध गराई समन्वय, सहकार्य र सहजिकरण गर्ने ।

१०. स्थानीय तहमा सशर्त अनुदान शीर्षकमा विनियोजित शिक्षक तलब भत्ता तथा शैक्षिक कार्यक्रम सञ्चालन अनुदान शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइबाट प्राप्त प्रमाणित तहगत श्रेणीगत शिक्षक संख्या तथा शैक्षिक तथ्यांकका आधारमा हिसाब गरी पठाईएको छ । उक्त बजेटमा छुट एवम् स्वीकृत नर्म्स अनुसार नपुग हुने वा बचत हुने भएमा स्थानीय तहले तपशिलको ढाँचामा शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइमा लेखि पठाउने र इकाइले जिल्ला भित्रका सबै स्थानीय तहको एकिकृत विवरण तयार गरी सिफारिस सहित शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रमा **२०७६ पुस मसान्तभित्र पठाउनु पर्ने छ । तोकिएको मितिमा विवरण प्राप्त नभई रकम प्राप्त हुन नक्ने अवस्था आएमा सम्बन्धित स्थानीय तह नै** जिम्मेवार हुनेछ ।

कार्य्रक्रमको नाम :……. ब.उ.शी.नं. ८०१…

क्र. स.	क्रियाकलाप कोड	वार्षिक भौतिक लक्ष्य	वार्षिक बजेट	घटाई कायम गर्नु पर्ने लक्ष्य	घटाई कायम गर्नु पर्ने बजेट	थप गरी कायम गर्नु पर्ने भौतिक लक्ष्य	थप गरी कायम गर्नु पर्ने बजेट	कार्यक्रम संसोधन गर्नु पर्नाका कारण

११. कार्यक्रम कार्यन्वयन पुस्तिकाका सम्वन्धमा जिल्ला भित्रका स्थानीय तहका सम्बन्धित विषय क्षेत्रका पदाधिकारीहरुका लागि शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइले भाद्र महिना भित्र अभिमुखिकरण सञ्चालन गर्ने ।

१२. स्थानीयस्तरमा क्रियाशील गैरसरकारी संस्था/ सामुदायमा आधारित संस्था/ सामुदायिक सिकाइ केन्द्रहरु (I/NGOs/CBOs/CLCs) सँगको समन्वयमा कार्यक्रमको प्रकृति अनुसार साझेदारीमा कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागि वार्षिक कार्यक्रम कार्यान्वयन योजना तयार गरी कार्यान्वयन गर्ने ।

१३. प्रदेश तथा स्थानीय तहमा कार्यान्वयन हुने कार्यक्रमको अनुगमनको दायित्व सम्बन्धित तहको हुनेछ । प्रदेश तथा स्थानीय तहले शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ, शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्र तथा संघ र प्रदेश तहका निकायबाट हुने अनुगमनमा सहजिकरण गर्नु पर्नेछ ।

१४. तथ्याङ्क ढाँट्ने र झुठो विवरण दिने पदाधिकारीलाई प्रचलित भ्रष्टाचार निवारण सम्वन्धी कानुन बमोजिम कारवाही हुने हुँदा प्रधानाध्यापकद्वारा भरिने विवरण यथार्थपरक हुनुपर्नेछ । साथै तोकिएको समयमा तथ्याङ्क नबुझाउने, झूठो विवरण दिने प्र.अ. र त्यस्तो विवरण प्रमाणित गर्ने पदाधिकारीलाई समेत विभागीय कारवाही हुने भएकोले यथार्थतामा आधारित भई प्रमाणीकरण गर्ने गराउने ।

१५. विद्यालयले यस पुस्तिकामा उल्लेख भएका कार्यक्रम सञ्चालन गर्न आवश्यक बजेट चौमासिक रुपमा स्थानीय तहमा माग गर्ने । स्थानीय तहले प्राप्त माग फारमलाई अध्यावधिक तथ्यांकसँग रुजु गरी अनुदान दिने व्यवस्था मिलाउने । विद्यालयबाट बितरण गरिने प्रति विद्यार्थी लागतको आधारमा खर्च गरिने क्रियाकलाप जस्तै– छात्रवृत्ति, नि:शुल्क पाठ्यपुस्तक लगायतका कार्यक्रमको सार्वजनिकरण गर्ने । नि:शुल्क पाठ्यपुस्तक सेटमा नै उपलब्ध गराउने गरी स्वीकृत मूल्यसूचीको आधारमा विद्यालयहरुलाई रकम उपलव्ध गराउने ।

१६. स्थानीय तहबाट विद्यालयमा रकम निकाशा गर्दा अनुदान शीर्षक, गर्नुपर्ने कामको विवरण र बजेट उल्लेख भएको अनुदान पत्र विद्यालयलाई उपलब्ध गराउने र सम्बन्धित निकायले वेभसाईटमा राख्ने व्यवस्था मिलाउने ।

१७. **सशर्त अनुदान अन्तरगत स्थानीय तहमा प्राप्त भएका विद्यालय भौतिक सुविधा विस्तार कार्यक्रमको लागि प्राप्त रकमबाट कन्टिनजेन्सी रकम कटौती गर्न पाईने छैन ।** विद्यालयलाई भौतिक सुविधा विस्तारको लागि तोकिएको सशर्त

अनुदान रकम अपर्याप्त भएमा स्थानीय तहले स्वीकृत लागत अनुमानको आधारमा आफ्नो स्रोतबाट थप गर्न सक्नेछ। निर्माण कार्यको प्राविधिक एवम् प्रशासनिक कार्य गर्नु स्थानीय सरकारको दायित्व हुनेछ।

१८. आर्थिक अनुशासन तथा वित्तीय प्रतिवेदन :

क) एउटा सब-बजेट उपशीर्षकमा विनियोजन भएको रकम अर्को सब-बजेट उपशीर्षकमा खर्च नगर्ने, स्वीकृत नर्म्सको परिधिभित्र रहेर कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिकामा उल्लेख गरिएका आधार र प्रक्रिया अनुरुप खर्च लेख्ने व्यवस्था मिलाउने।

ख) विद्यालय क्षेत्र विकास योजनाका संयुक्त वित्तीय साझेदार (Joint Financing Partners) सँग नेपाल सरकारले गरेको सम्झौतामा आयोजना कार्यान्वयन गर्ने (Implementing Agency) निकायले प्रत्येक चौमासिक सकिएको ४५ दिनभित्र वित्तीय अनुगमन प्रतिवेदन (Financial Monitoring Report - FMR) पेश गर्नु पर्ने व्यवस्था रहेको छ। सो व्यवस्था कार्यान्वयन गर्न **प्रत्येक स्थानीय तहले चौमासिक अवधि समाप्त भएको १५ दिनभित्र सम्बन्धित कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयमा "मलेप फारम नं २७५ को अनुसूची ७ र ८ (ख)" बमोजिम प्रतिवेदन गर्ने र सोको एक/ एक प्रति शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्र तथा सम्बन्धित शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ**मा पठाउनु पर्नेछ। यस्तो प्रतिवेदन पेश नभए सम्म कोलेनिकाबाट स्थानीय तहको चौमासिक निकासा रोक्का राखिनेछ। (प्रतिवेदनको ढाँचा अनुसूची ११ मा समावेश छ ।)

ग) शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइले जिल्ला स्थित स्थानीय तहहरु तथा कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयसँग समन्वय गरी सबै स्थानीय तहको एकिकृत चौमासिक प्रगति प्रतिवेदन चौमासिक समाप्त भएको २१ दिन भित्र केन्द्रमा अनिवार्य रुपमा पठाउनुपर्नेछ।

घ) सबै प्रदेश/स्थानीय सरकारले वित्तीय हस्तान्तरण भएको सशर्त अनुदानका कार्यक्रमहरुको महालेखा परीक्षक कार्यालयबाट अन्तिम लेखापरीक्षण गराई प्राप्त लेखा परीक्षण प्रतिवेदन यस केन्द्रमा उपलब्ध गराउनुपर्नेछ। साथै लेखापरीक्षणबाट ओल्याईएका वेरुजुको समयमै फर्स्यौट तथा संपरीक्षण गराई सोको जानकारी समेत नियमित रुपमा केन्द्रलाई गराउनुपर्नेछ।

ङ) माथि "ख" तथा "घ" बमोजिमको कार्य नगरेका कारण वैदेशिक अनुदान तथा ऋणको सोधभर्ना हुन नसकेमा वा दातृ निकायलाई अयोग्य खर्च (In-eligible Expenditure) फिर्ता गर्नुपरेमा सम्बन्धित प्रदेश तथा स्थानीय तहको आगामी आर्थिक वर्षको वित्तीय समानिकरण अनुदानबाट कट्टा गर्न केन्द्रले अर्थ मन्त्रालयमा अनुरोध गरी पठाउनेछ ।

च) संघीय सरकारबाट सशर्त अनुदानका रुपमा प्राप्त बजेट तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्दा नेपाल सरकार अर्थ मन्त्रालयबाट स्वीकृत खर्च गर्ने मापदण्ड (Norms) का आधारमा खर्च गर्ने। प्रदेश स्तरका शिक्षा तालिम केन्द्रले तालिम सञ्चालन गर्दा साविकको शैक्षिक जनशक्ति विकास केन्द्रका लागि स्वीकृत नर्म्स अनुसार खर्च गर्ने।

छ) विद्यालयमा हुने खरीद कार्य सार्वजनिक खरीद ऐन तथा नियमावली एवम् विद्यालय खरीद दिग्दर्शनका आधारमा गर्ने। सो कार्यको अनुगमन स्थानीय तहले गर्ने व्यवस्था मिलाउने (विद्यालय खरिद दिग्दर्शन शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रको वेभ साईट : www.doe.gov.np बाट प्राप्त गर्न सकिने)।

ज) स्थानीय तहबाट सञ्चालन हुने शैक्षिक कार्यक्रमहरु स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ ले गरेका व्यवस्था समेतको आधारमा हुने भएकोले विद्यालयका लागि कायम भएका वेरुजु फर्छौट गर्ने जिम्मा सम्बन्धित विद्यालय र स्थानीय तह र शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइको हुनेछ।

झ) स्वीकृत कार्यक्रमको कार्यान्वयन योजना, खरीद योजना र अनुगमन योजना बमोजिमको कार्यान्वयन अवस्थाको चौमासिक रूपमा स्थानीय/ प्रदेश तहमा प्रगति समीक्षा गरी तोकिएको ढाँचामा चौमासिक समाप्त भएको १५ दिन भित्र स्थानीय तहले शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ मार्फत तथा प्रदेश तहले सोझै शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रमा पठाउने ।

ञ) स्थानीय तहले बेरुजु फछर्यौट कार्यलाई उच्च प्राथमिकता दिने । म.ले.प. प्रतिवेदनमा औंल्याएका बढी अनुदान, दोहोरो अनुदानका सन्दर्भमा विद्यालयबाट सो रकम फिर्ता गराउने काम चालु आर्थिक वर्षको पहिलो चौमासिक भित्रै गरिसक्ने । यसरी अनुदान गएका विद्यालयले रकम फिर्ता नगरेमा ती विद्यालयहरूको अनुदान रोक्का गर्ने । विद्यालयबाट फिर्ता गराएको रकमको बैंक भौचरको सहितको विवरण महालेखा परीक्षकको कार्यालयमा पेश गरी वेरुजु फछर्यौटको व्यवस्था मिलाउने र सो को प्रतिवेदन शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रमा गर्ने ।

ट) महालेखा परीक्षकको कार्यालयबाट डोर खटिई आएका बखत आवश्यक प्रमाण जुटाई, असुल गर्नुपर्ने बेरूजु असुल गरी सम्परीक्षण गराउने र आर्थिक कारोवारको लेखाङ्कन गर्दा सक्कल बील प्रमाणित गरी भुक्तानी भएको छाप समेत लगाई पर्याप्त कागजात संलग्न राखी अभिलेखन गर्ने व्यवस्था मिलाउने र विद्यालय भवन, कक्षा कोठा, शौचालय लगायतका भौतिक निर्माण सम्बन्धी कार्यहरू सम्पन्न भएपश्चात कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन तयार गरी लेखा परीक्षणको व्यवस्था मिलाउने ।

ठ) स्थानीय तहले विद्यालयमा जाने सबै प्रकारका अनुदानहरुलाई व्यवस्थित गर्न र शिक्षामा हुने लगानीलाई प्रभावकारी बनाउन आफ्नो तहको संयन्त्रमा अनुदान व्यवस्थापन युनिट (GMU) निर्माण गरी अनुदान निकासा गर्ने व्यवस्था मिलाउने ।

ड) प्रदेश तथा स्थानीय तहमा सशर्त अनुदानको वित्तीय हस्तान्तरण तथा सो सम्वन्धी अन्य व्यवस्था अर्थ मन्त्रालयको च.न.८२३ मिति २०७६।०२।२० को पत्रबाट मार्गदर्शन भए वमाजिम हुनेछ । शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइले शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालयबाट प्राप्त मार्गदर्शन अनुसार खर्च गर्ने व्यवस्था मिलाउने ।

१९. यस पुस्तिकामा उल्लेख गरिएका प्रावधानहरूको सम्बन्धमा कुनै द्विविधा भएमा शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रको योजना तथा अनुगमन शाखामा सम्पर्क राखी प्रष्ट हुन सकिने छ ।

खण्ड २

स्थानीय तहबाट सम्पादन हुने सशर्त अनुदानका सव बजेट उपशीर्षकहरुका कार्यक्रमका कार्यान्वयन प्रक्रिया एवम् मापदण्ड

यस खण्डमा सबैका लागि शिक्षा आधारभूत शिक्षा (ब.उ.शी.नं. ३५००००१४), माध्यमिक शिक्षक तलब भत्ता (ब.उ. सि नं ३५००००१५), विद्यालय क्षेत्र विकास कार्यक्रम जिल्ला स्तर (ब.उ.शी.नं. ३५०००८०१), सबैका लागि शिक्षा- शिसुविकास कार्यक्रम (ब.उ.शी.नं. ३५०००१०२) बाट स्थानीय तहमा वित्तीय हस्तान्तरण भइ गएका सशर्त अनुदानका शैक्षिक कार्यक्रमहरुको कार्यान्वयन प्रक्रिया निम्नानुसार हुनेछ ।

१) शिक्षकको तलब भत्ता : सबैका लागि शिक्षा आधारभूत शिक्षा, माध्यमिक शिक्षक तलब भत्ता

(क) क्रियाकलाप नं. १.१.१.६७: **आधारभूत तहका स्वीकृत दरबन्दीका शिक्षक, राहत अनुदान शिक्षकका लागि तलब भत्ता अनुदान (विशेष शिक्षा परिषद अन्तरगतका शिक्षक/कर्मचारीहरु समेत)**

(ख) क्रियाकलाप नं.१.१.३.४: **माध्यमिक तहका स्वीकृत दरबन्दीका शिक्षक, राहत अनुदान शिक्षक लागि तलब भत्ता अनुदान (विशेष शिक्षा परिषद अन्तरगतका शिक्षक/ कर्मचारी, प्राविधिक धारका प्रशिक्षक र सहायक प्रशिक्षक समेत)**

१ स्थानीय तहले कार्यरत शिक्षकको तलब भत्ता सम्वन्धी एकीन विवरण शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइबाट प्राप्त गरी वा अध्याविक गरी सोही अनुसार दरबन्दीमा, शिक्षक अनुदानकोटा (राहत)मा र प्राविधिक धार तर्फका अनुदानमा कार्यरत शिक्षक तथा प्रशिक्षकहरुको लागि विद्यालयबाट प्राप्त माग फारम रुजु गरी अनुदान गर्ने व्यवस्था मिलाउनुपर्नेछ । स्थायी शिक्षकहरुको तलवी प्रतिवेदन जिल्लाको शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ मार्फत विद्यालय शिक्षक किताबखानाबाट पारित गराई प्राप्त तलवी प्रतिवेदनका आधारमा अनुदान दिने व्यवस्था मिलाउने । यस क्रियाकलापमा देहायका शिक्षकहरुको तलबभत्ता समावेश गरिएको छ:

(क) आधारभूत तह कक्षा १-५ (प्राथमिक तह) र कक्षा ६-८ (निम्नमाध्यमिक तह) मा कार्यरत शिक्षकहरुको तलब भत्ता (स्वीकृत दरबन्दीमा कार्यरत स्थायी तथा अस्थायी/करार र शिक्षण अनुदान कोटा (राहत) मा कार्यरत शिक्षक)

(ख) माध्यमिक तहको कक्षा ९-१० मा कार्यरत शिक्षकहरु (माध्यमिक शिक्षक) को तलब भत्ता (स्वीकृत दरबन्दीमा कार्यरत स्थायी तथा अस्थायी/करार र शिक्षण (राहत) अनुदान कोटा (राहत) मा कार्यरत शिक्षक)

(ग) माध्यमिक तह (कक्षा ११-१२) दरबन्दी र अनुदानमा कार्यरत शिक्षकको तलब भत्ता

(घ) प्राविधिक धार अन्तरगत कक्षा ९-१० एवम् कक्षा ११-१२ मा प्रशिक्षक/सहायक प्रशिक्षक, र अनुदानमा कार्यरत शिक्षकको तलब भत्ता

(ङ) लेखाजोखा संयोजकको रुपमा कार्यरत शिक्षकहरुको तलबभत्ता

(च) विशेष शिक्षा परिषद् अन्तरगत सञ्चालनमा रहेका विद्यालयहरुले सालवसाली पाउँदै गरेको अनुदानमा कार्यरत शिक्षक तथा कर्मचारीको तलबभत्ता: विशेष शिक्षा तर्फ विगतमा संस्था वा विद्यालयबाट स्थायी नियुक्ति पाएका शिक्षक र कर्मचारीहरुका लागि नेपाल सरकारबाट स्वीकृत दरबन्दी तथा अनुदानमा कार्यरत शिक्षकहरुले तपशिल अनुसारका तलब भत्ता लागयतका सुविधा प्राप्त गर्ने गरी प्रति व्यक्ति तहगत तथा श्रेणीगत शिक्षकको तलब भत्ता हिसाब गरी विद्यालय खातामा उपलव्ध गराउने

(छ) स्थानीय तहले **नियमानुसार शिक्षकले पाउने तलबमान हिसाब गर्दा तलब भत्ता नपुग भएमा अनुसूची १ अनुसारको फारम भरी २०७६ कार्तिक मसान्तसम्म शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइमा पठाउने र शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइले जिल्लाका लागि स्वीकृत दरबन्दी तथा राहत अनुदान कोटासँग भिडान गरी एकिन गर्ने । यकिन भएको विवरण अनुसार तलब भत्ता अपर्याप्त हुने देखिएमा सिफारिससाथ २०७६ साल मंशिर मसान्तसम्म शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रमा पठाउने ।**

शिक्षकको तलब भत्ता तथा सेवा सुविधा विवरण

सुविधा/ शिक्षक	सबै तहका स्वीकृत दरबन्दीमा कार्यरत स्थायी शिक्षक	सबै तहका स्वीकृत दरबन्दीमा कार्यरत अस्थायी शिक्षक	सबै तहका स्वीकृत राहत अनुदान कोटामा कार्यरत शिक्षक	साविकको उच्च माध्यमिक तह (कक्षा ११-१२) अनुदान कोटामा कार्यरत शिक्षक	प्राविधिक धारमा कक्षा ९-१० मा कार्यरत प्रशिक्षक, सहायक प्रशिक्षक	प्राविधिक धारमा कक्षा ११-१२ मा कार्यरत प्रशिक्षक	विशेष शिक्षा परिषद् अन्तरगत सञ्चालनमा रहेका विद्यालयहरुले सालवसाली पाउँदै गरेको अनुदानमा कार्यरत शिक्षक तथा कर्मचारी
तलब	अर्थ मन्त्रालयबाट स्वीकृत स्केल अनुसारको १२ महिनाको तलब	अर्थ मन्त्रालयबाट स्वीकृत स्केल तलब अनुसारको १२ महिनाको तलब	अर्थ मन्त्रालयबाट स्वीकृत तलबस्केल अनुसारको १२ महिनाको तलब	अर्थ मन्त्रालयबाट स्वीकृत तलब स्केल अनुसारको १२ महिनाको तलब (माध्यमिक तह द्तीय श्रेणी सरहको)	प्रशिक्षकले अर्थ मन्त्रालयबाट स्वीकृत तलब स्केल साविकको माध्यमिक तह तृतीय श्रेणी सरह र सहायक प्रशिक्षकले साविकको निम्न माध्यमिक तह तृतीय श्रेणी १२ महिनाको शुरु स्केल अनुसारको तलब	माध्यमिक तह द्धितीय श्रेणी सरह १२ महिनाको शुरु स्केल अनुसारको तलब	अर्थ मन्त्रालयबाट स्वीकृत तलबस्केल अनुसारको १२ महिनाको तलब
ग्रेड	नियमानुसारको ग्रेड रकम	-	-	-	-	-	संस्थाबाट स्थायी नियुक्ति पाएका
संचय कोष थप	संचय कोष थप	-	-	-	-	-	संचय कोष थप (मासिक)
विमा कोष थप	विमा कोष थप	-	-	-	-	-	-
चाडपर्व खर्च	१ महिना बराबरको चाडपर्व खर्च	१ महिना बराबरको चाडपर्व खर्च	१ महिना बराबरको चाडपर्व खर्च	१ महिना बराबरको चाडपर्व खर्च	१ महिना बराबरको चाडपर्व खर्च	१ महिना बराबरको चाडपर्व खर्च	१ महिना बराबरको चाडपर्व खर्च
महंगी भत्ता	तोकिए अनुसारको महंगी	तोकिए	तोकिए अनुसारको	तोकिए अनुसारको	तोकिए अनुसारको महंगी	तोकिए	तोकिए अनुसारको महंगी

सुविधा/ शिक्षक	सबै तहका स्वीकृत दरबन्दीमा कार्यरत स्थायी शिक्षक	सबै तहका स्वीकृत दरबन्दीमा कार्यरत अस्थायी शिक्षक	सबै तहका स्वीकृत राहत अनुदान कोटामा कार्यरत शिक्षक	साविकको उच्च माध्यमिक तह (कक्षा ११-१२) अनुदान कोटामा कार्यरत शिक्षक	प्राविधिक धारमा कक्षा ९-१० मा कार्यरत प्रशिक्षक, सहायक प्रशिक्षक	प्राविधिक धारमा कक्षा ११-१२ मा कार्यरत प्रशिक्षक	विशेष शिक्षा परिषद् अन्तरगत सञ्चालनमा रहेका विद्यालयहरुले सालवसाली पाउँदै गरेको अनुदानमा कार्यरत शिक्षक तथा कर्मचारी
	भत्ता	अनुसारको महंगी भत्ता	महंगी भत्ता	महंगी भत्ता	भत्ता	अनुसारको महंगी भत्ता	भत्ता
पोशाक सुविधा	पोशाक खर्च	पोशाक खर्च	पोशाक खर्च	पोशाक खर्च	पोशाक खर्च	पोशाक खर्च	पोशाक खर्च
स्थानीय भत्ता	स्थानीय भत्ता पाउने जिल्लामा भए वर्षभरिको जम्मा १०.५ महिनाको	स्थानीय भत्ता पाउने जिल्लामा भए जम्मा वर्षभरिको १०.५ महिनाको	-	-	स्थानीय भत्ता पाउने जिल्लामा भए जम्मा वर्षभरिको १०.५ महिनाको	स्थानीय भत्ता पाउने जिल्लामा भए जम्मा वर्षभरिको १०.५ महिनाको	-
प्राविधिक भत्ता	-	-	-	-	प्राविधिक भत्ता (प्रति महिना ३ हजारका दरले १० महिनाको मात्र)	· प्राविधिक भत्ता (प्रति महिना ३ हजारका दरले १० महिनाको मात्र)	-
प्र.अ. भत्ता	प्राथमिक : मासिक रु २००।, निम्नमाध्यमिक तह: मासिक रु ३००, माध्यमिक : मासिक रु ५००)						

२. माथि उल्लेखित क्रियाकलाप नं. १.१.१.६७ र क्रियाकलाप नं. १.१.३.४ को शीर्षक सशर्त अनुदानका रुपमा आएको हुनाले उक्त रकमबाट तलब भत्ता वाहेक अन्य शीर्षक (जस्तै शिक्षक सञ्चित विदा, औषधी उपचार खर्चको भुक्तानी र अन्य प्रयोजन) मा अनुदान तथा खर्च लेख्न पाईने छैन।

३. यस आ.व. २०७६ चैत्रमा दिईने पोशाक सुविधा आगामी शैक्षिक सत्र २०७७ मा विद्यालयमा अध्यापन गर्ने शिक्षकका लागि भएकोले दोहोरो नपर्ने गरी वितरण गर्ने।

४. विद्यालयले शिक्षक र कर्मचारीको तलब भत्ता वैंक मार्फत भुक्तानी हुने व्यवस्था मिलाउनु पर्नेछ।

ख) विद्यालय क्षेत्र विकास कार्यक्रम (ब.उ.शी.नं. ३५०००८०१),

कार्यक्रमका उद्देश्यहरू :

आधारभूत शिक्षा

- ५ वर्ष भन्दा कम उमेरका बालबालिकाको शारीरिक, सामाजिक-संवेगात्मक, संज्ञानात्मक, सांस्कृतिकक तथा नैतिक क्षमताको विकास गरी प्रारम्भिक बाल शिक्षा तथा विकास/पुर्व प्राथमिक शिक्षालाई अधिकारमा आधारित बनाउनु र विद्यालय प्रवेशको तयारी गराउनु,
- ४-१२ वर्षउमेर समूहका सबै बालबालिकाका लागि गुणात्मक आधारभूत शिक्षामा पहुँच सुनिश्चित गर्नु,
- निर्धारित सिकाइ सक्षमता हासिल गरेका विद्यार्थीलाई माध्यमिक शिक्षामा प्रवेशको तयारी गराउनु,
- सामाजिक-सांस्कृतिक विविधतामा सामाञ्जस्य र राष्ट्रिय अर्थतन्त्रप्रति अभिमुख गरी बालबालिकामा जीवनोपयोगी सीप तथा मूल्यमा आधारित शिक्षा हासिल गराउनु,
- वैकल्पिक तथा लचिला मोडका शिक्षा कार्यक्रमम मार्फत औपचारिक शिक्षालाई सहयोग पुर्‍याउनु ।

माध्यमिक शिक्षा

- सीपयुक्त मानवीय स्रोतको विकास गरेर विद्यार्थीलाई कामको संसारमा प्रवेशका लागि तयार राख्नु,
- गुणस्तरमा सम्झौता नगरी शिक्षाको पहुँचमा जोड दिनु,
- विद्यार्थीहरूको सिकाइलाई प्रमाणीकृत गरी प्राविधिक र साधारण माध्यमिक शिक्षामा जाने विकल्प प्रदान गर्नु,
- संस्थागत सम्बन्ध सुदृढ गर्नु र उच्च शिक्षामा प्रवेशका लागि सहजीकरण गर्नु,
- विद्यार्थीहरूलाई नागरिक दायित्व निर्वाहका लागि तयार पार्नु
- माध्यमिक तहमा प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षामार्फ विद्यार्थीको आधारभूत सीप प्राप्तिको सुनिश्चित गरी किशोर किशोरीहरूलाई विभिन्न सीप हासिल गर्न सहयोग गर्नु

साक्षरता तथा जीवनपर्यन्त सिकाइ

- युवा तथा प्रौढहरूमा कार्यमूलक साक्षरताको अभिवृद्धि गर्नु र पढ्ने बानीको विकास गराउनु ।

अन्तरसम्बन्धित विषयहरु

क) शिक्षक व्यवस्थापन र पेसागत विकास

- विद्यार्थीको सिकाइ प्रक्रियामा सहजीकरण गर्न शिक्षकको योग्यता तथा पेसागत सक्षमताको अभिवृद्धि गर्नु,
- योग्य तथा सक्षम शिक्षक उपलब्ध गराउनु,
- शिक्षण सिकाइको दिन र शिक्षकले काममै बिताउने समय सरकारको नियम तथा निर्देशन अनुसार परिपालित भएको सुनिश्चित गर्नु,
- शिक्षक तथा विद्यार्थी बीच शिक्षण सिकाइका लागि उच्च अभिप्रेरणा तथा मनोबल कायम राख्नु ।

ख) विद्यालय सञ्चालन र व्यवस्थापन

- सार्वजनिक शिक्षामा विकेन्द्रित व्यवस्थापनको संरचना अन्तरगत प्रभावकारी तथा गुणस्तरीय सेवा प्रवाह गराउनु।

ग) संस्थागत क्षमता विकास

- मुलुकको संघीय शासन प्रणालीका लागि आवश्यक पर्ने शिक्षा क्षेत्रको मानवीय संसाधनको क्षमता अभिवृद्धि गर्नु,
- सार्वजनिक शिक्षा क्षेत्रमा सक्षम तथा नतिजाउन्मुख जनशक्तिको उत्पादन गरी शिक्षाको गुणस्तर तथा सक्षमता अभिवृद्धि गर्नु।

घ) विपत् जोखिम न्यूनीकरण र विद्यालय सुरक्षा

- सबै विद्यार्थीका लागि अनुकुल र सुरक्षित विद्यालय वातावरण सुनिश्चित गर्नु।
- विद्यालय तहमा विपद जोखिम न्यूनिकरणको व्यवस्थापन तथा समुदायबीच सहकार्य तथा सौहार्द्रपुर्ण वातावरण सृजना गरी शिक्षा क्षेत्रमा समग्र विद्यालय सुरक्षा तथा विपद जोखिम न्यूनिकरणलाई मुल प्रवाहिकरण गर्नु।

ङ) अनुगमन तथा मूल्यांकन

- कार्यक्रमको लगानी, प्रक्रिया तथा उपलब्धिको अनुगमन र कार्यक्रमका प्रभावको मूल्यांकन गर्नु,
- नीति निर्माताहरूका लागि शैक्षिक प्रणालीको अवस्था र सिकाइ उपलब्धिको सूचना तथा जानकारी उपलब्ध गराउनु,
- कार्यक्रमको अवस्था र क्रियाकलाप बारे कार्यान्वयनकर्तालाई नियमित पृष्ठपोषण प्रदान गर्नु,
- स्थानीय तथा जिल्ला तहका सरोकारवाला तथा जिम्मेवार अधिकारीहरूलाई योजनाका लागि सूचनाको उपलब्धता सुनिश्चित गर्नु।

च) परीक्षा तथा प्रमाणीकरण

- विद्यार्थीको शैक्षिक स्तर र शैक्षिक उपलव्धीको परीक्षण गरी प्रमाणीकरण गर्नु
- प्रमाणीकरण तथा शैक्षिक योग्यताको विश्वसनीय परीक्षण प्रणालीको विकास गर्नु,
- मुलुकभरका प्रमाण पत्रलाई प्रमाणीकरण गरी मान्यता प्रदान गर्नु,

छ) शिक्षामा सूचना तथा सञ्चार प्रविधिको प्रयोग

- शिक्षण सिकाइ क्रियाकपालमा सुधार गर्ने,
- सिकाइ सामग्रीमा पहुच वढाउने,
- शैक्षिक प्रशासन तथा व्यवस्थापनलाई प्रभावकारी तथा सक्षम वनाउने,
- शिक्षामा प्रविधिको प्रयोग मार्फत गुणस्तर अभिवृद्धिमा सहयोग पुर्याउने

ज) विद्यालयमा स्वास्थ्य तथा पोषण

- जुका नियन्त्रण, सूक्ष्मपोषक तत्वको पूरण, औलोको उपचार तथा दृष्टि एवम् श्रवणको जाँच लगायत विद्यालयका स्वास्थ्य एवम् पोषण सेवा वृद्धि गर्नु,
- सबै विद्यालयमा सबै बालबालिका र अपांगता भएका विद्यार्थी एवम् शिक्षकका लागि खाने पानी तथा सरसफाईको व्यवस्था सुनिश्चित गर्नु,
- बालिकाहरूको गोपनीयता तथा महिनावारी सम्बन्धी स्वास्थ्यको आवश्यकता पूरा गरी तिनको विद्यालय सहभागिता तथा सिकाइ उपलब्धि बढाउनु, विद्यालय छाड्ने दर कम गराउनु,
- एचआईभी/एड्स निवारण लगायत सीपमा आधारित स्वस्थकर व्यवहारको उत्थान गर्नु, स्वास्थ्य तथा पोषण कार्यक्रम मार्फत विद्यार्थीमा स्वस्थकर व्यवहारको विकास गर्नु

क्रियाकलाप नं, क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवारी	प्रगति सूचक
१. क्रियाकलाप १.१.४.१ प्रारम्भिक बाल विकास सहजकर्ताहरुको पारिश्रमिक तथा विद्यालय कर्मचारी व्यबस्थापन अनुदान १.१ **प्रारम्भिक बाल विकास /पूर्व प्राथमिक कक्षाका सहजकर्ताहरुको पारिश्रमिक** : विद्यालय र विद्यालयसँग मातृ सम्बन्ध स्थापना गरी सञ्चालनमा रहेका प्रारम्भिक बालविकास केन्द्रका सहजकर्ताको पारिश्रमिक प्रति महिना रू ६०००। का दरले चाडपर्व खर्चसहित १३ महिनाको हुन आउने रकम विद्यालयको खातामा अनुदान दिने। पारिश्रमिक अनुदान दिँदा सम्बन्धित विद्यालयले प्रमाणित हाजिरी र सिफारिस पेश गर्नुपर्ने। सम्बन्धित विद्यालयहरूले शैक्षिक तथ्यांक (IEMIS) भर्दा प्रारम्भिक बाल कक्षाको तथ्याङ्क अनिवार्यरुपमा भर्ने व्यवस्था मिलाउने। समुदायमा सञ्चालित बाल विकास केन्द्रका सहजकर्ताहरुको पारिश्रमिक अनुदान दिँदा सम्बन्धित संस्थाले शैक्षिक तथ्याङ्क २०७६ भरी प्रमाणित भएको यकिन गरेर अनुदान दिने। **१.२ विद्यालय कर्मचारी व्यबस्थापन अनुदान** : आधारभूत तथा माध्यमिक तह सञ्चालन भएका विद्यालयहरुमा विद्यालय सहयोगी कर्मचारी र विद्यालय सहायक कर्मचारी व्यवस्थापनका लागि देहाय अनुसारको रकम पारिश्रमिकको रुपमा अनुदान दिने। विद्यालय कर्मचारीहरुको लागि अनुदान दिनु अगाडि नै सबै विद्यालय कर्मचारीको अभिलेख स्थानीय तहको कार्यालयमा राख्ने व्यवस्था मिलाउने र विद्यालय कर्मचारीका लागि देहायका आधार एवं मापदण्डका आधारमा अनुदान रकम अनुदान दिने। **आधारभूत विद्यालय :** क) कक्षा १-२ सम्म चलेका विद्यालयलाई १ जना विद्यालय सहयोगीका लागि वार्षिक एकमुष्ठ रु.२६,०००। पारिश्रमिक अनुदान ख) कक्षा १–३ सम्म चलेका विद्यालयलाई १ जना विद्यालय सहयोगीका लागि मासिक रु.४,०००। का दरले १३ महिना बराबरको पारिश्रमिक अनुदान ग) कक्षा १–५ सम्म चलेका विद्यालयमा १ जना विद्यालय सहयोगीका लागि मासिक रु.४,५००। का दरले १३ महिना बराबरको पारिश्रमिक अनुदान घ) कक्षा १–८ सम्म चलेका विद्यालयलाई १ जना विद्यालय सहयोगीका लागि मासिक रु.७,५००। का दरले १३ महिना बराबरको पारिश्रमिक अनुदान	**मुख्य जिम्मेवार** • गाँउपालिका/न.पा. • बालविकासकेन्द्र व्यवस्थापन समिति • विद्यालयहरु **सहजिकरण/समन्वय** • शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ	• पारिश्रमिक अनुदान आदेश • हाजिरी प्रतिवेदन • विद्यालयले भरेको शैक्षिक तथ्याङ्क • अनुदान प्राप्त गर्ने विद्यालय सङ्ख्या • पारिश्रमिक बुझेको भरपाई

क्रियाकलाप नं, क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवारी	प्रगति सूचक
माध्यमिक विद्यालय : क) कक्षा १–१० तथा कक्षा १–१२ सम्म चलेका माध्यमिक विद्यालयमा १ जना विद्यालय सहयोगीका लागि मासिक ७,५००। का दरले १३ महिना बराबरको पारिश्रमिक अनुदान उपलब्ध गराउने। ख) कक्षा १–१० तथा कक्षा कक्षा १–१२ सम्म चलेका विद्यालयमा १ जना विद्यालय सहायक कर्मचारीकालागि मासिक ११,५००। का दरले १३ महिना बराबरको पारिश्रमिक अनुदान उपलब्ध गराउने। **१.३. बाल विकास केन्द्रका सहजकर्ता, विद्यालय सहयोगी एवम् विद्यालय कर्मचारीहरुलाई तोकिएको हिमाली जिल्लामा कार्यरतका लागि वार्षिक रु १५ हजार तथा अन्य जिल्लाका लागि वार्षिक १० हजार अरु शिक्षकहरुले पाए सरह पोशाक खर्च उपलव्ध गराउने।**		
२. क्रियाकलाप न २.७.१३.८ **प्रति विद्यार्थी लागतका आधारमा शिक्षण सिकाइ सामग्री एवम् कक्षा ८ को परीक्षा व्यवस्थापन अनुदान** २.१. यस शीर्षकमा निम्नानुसारका उपक्रियाकलापको बजेट समावेश गरिएको छ। सो आधारमा स्थानीय तहले बजेट बाँडफाँड गरी विद्यालयमा अनुदान दिने। प्रति विद्यार्थी इकाइ लागतका आधारमा प्रारम्भिक बाल विकास / पूर्ब प्राथमिक कक्षाका लागि अनुदान — प्रति विद्यार्थी वार्षिक रु ५०० सिकाइका लागि निरन्तर विद्यार्थी मूल्याङ्कन: आबश्यक सामग्री, सुधारात्मक शिक्षण अनुदान र कक्षा १ मा नयाँ भर्ना भएका विद्यार्थीको पोर्टफोलियो समेत ब्यवस्थापनका लागि — प्रति विद्यार्थी वार्षिक रु १०० शिक्षण सिकाइ सामग्री तथा Book Corner ब्यवस्थापनका लागि प्रति विद्यार्थी लागत अनुदान कक्षा १-५ — प्रति विद्यार्थी वार्षिक रु १५० शिक्षण सिकाइ सामग्री ब्यवस्थापनका लागि प्रति विद्यार्थी लागत अनुदान कक्षा ६-८ — प्रति विद्यार्थी वार्षिक रु २०० शिक्षण सिकाइ सामग्री ब्यवस्थापनका लागि प्रति विद्यार्थी लागत अनुदान कक्षा ९-१० — प्रति विद्यार्थी वार्षिक रु २०० राष्ट्रिय परीक्षा बोर्डबाट विकास गरिएको कक्षा ८ को परीक्षा सञ्चालन सम्वन्धी मार्गदर्शन समेतका आधारमा परीक्षा सञ्चालन — प्रति विद्यार्थी वार्षिक रु २०० शिक्षण सिकाइ सामग्री तथा Lab assistant, equipments and Practical material, OJT , Operation cost) व्यवस्थापनका लागि प्रति विद्यार्थी लागत अनुदान कक्षा ९-१२ — प्रति विद्यार्थी वार्षिक १५ हजार शिक्षण सिकाइ सामग्री ब्यवस्थापनका लागि प्रति विद्यार्थी लागत अनुदान कक्षा ११-१२ — प्रति विद्यार्थी वार्षिक रु २५० **२.२. शिक्षण सिकाइ सामग्री तथा बुक कर्नर ब्यवस्थापन** : प्रत्येक सामुदायिक विद्यालयको बाल विकास कक्षा, (कक्षा १-५), (कक्षा ६-८), (कक्षा ९-१०) र (कक्षा ११-१२) तहका विद्यार्थी सङ्ख्या यकिन गर्ने। यकिन गरिएको प्रत्येक तहगत विद्यार्थी सङ्ख्याले माथि उल्लेखित	**मुख्य जिम्मेवार** • गाँउपालिका/नगरपालिका • विद्यालय **सहजिकरण/समन्वय** • शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ	• निकाशा आदेश • कक्षा ८ को परीक्षामा संमिलित विद्यार्थी संख्या • निरन्तर विद्यार्थी मुल्यांकनका लागि तयार भएको पोर्टफोलियो • OJT गर्ने विद्यार्थी संख्या • प्रगति प्रतिवेदन • विद्यालयले भरेको शैक्षिक तथ्याङ्क

क्रियाकलाप नं, क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवारी	प्रगति सूचक
तालिका बमोजिम तह अनुसार निर्धारण गरिएको प्रति विद्यार्थी लागत रकमले गुणन गरी आएको अङ्क बराबरको रकम विद्यालयलाई एकमुष्ठ अनुदान अनुदान दिने। २.३. स्थानीय तहले उक्त रकम विद्यालयले वि.व्य.स. को निर्णयबमोजिम विद्यालय सुधार योजना कार्यान्वयन, शैक्षिक सामग्री व्यवस्थापन, विद्यालय शिक्षाको गुणस्तर सुधार, सामान्य मर्मत सम्भार, बुक कर्नर तथा सिकाइ सामग्री लगायतका क्षेत्रमा खर्च गर्न सकिने व्यहोरा सहित विद्यालयलाई स्पष्ट निर्देशन गर्ने। प्रारम्भिक बाल शिक्षाका लागि शैक्षिक सामग्री, बालमैत्री कक्षा व्यवस्थापन गर्नका लागि प्रति विद्यार्थी लागतका आधारमा प्रत्येक प्रारम्भिक बाल शिक्षा कक्षालाई एकमुष्ठ अनुदान दिने। प्राप्त अनुदान रकमबाट विद्यालय/बाल विकास केन्द्रले प्रारम्भिक बाल शिक्षाका लागि मात्र खर्च गर्ने गरी बाल शिक्षा सहजकर्ताको राय सुझाव लिई प्रारम्भिक बाल शिक्षाको राष्ट्रिय न्यूनतम मापदण्डमा उल्लेख भएका सिकाइ सामग्रीहरू जस्तैः ब्लक, पुतली, नरम खेलौना, नरम बल, रिङ, पजल आदि खरिद गर्ने। स्थानीय तहले केन्द्रमा रहेका सिकाइ सामग्रीको प्रभावकारी रूपमा प्रयोगका लागि नियमित निरीक्षण अनुगमनको व्यवस्था मिलाउने र यो अनुदान शैक्षिक तथ्याङ्क २०७६ भरेका प्रारम्भिक बाल कक्षाहरूलाई मात्र उपलब्ध गराउने र बाल विकास केन्द्रले यस्ता सामग्री प्रत्येक वर्ष थप्दै जाने। **२.४. निरन्तर विद्यार्थी मुल्यांकनका लागि प्रति विद्यार्थी लागत अनुदान:** स्थानीय तहले कक्षा १ मा नयाँ भर्ना भएका विद्यार्थी सङ्ख्यालाई आधार मानी प्रति विद्यार्थी रू.१०० का दरले विद्यालयलाई रकम उपलव्ध गराउने। विद्यालयले सो रकमबाट कक्षा १ मा भर्ना भएका प्रत्येक विद्यार्थीको प्रोर्टफोलियो तयार गर्ने, कक्षा २ देखि ७ सम्मका अन्य विद्यार्थीहरुका हकमा यस अघिदेखि नै प्रोर्टफोलियो तयार गर्न रकम प्राप्त भई सकेकोले तयार भएको प्रोर्टफोलियोलाई नै अध्यावधिक गरी निरन्तर उपयोग गर्ने, कक्षा १-७ का विद्यार्थीको व्यक्तिगत सिकाइ योजना निर्माण र कार्यान्वयन गर्ने। तोकिएका सिकाइ उपलब्धि र विद्यार्थीको व्यक्तिगत सिकाइ योजना अनुसार सिकाइ सुनिश्चितता गर्न सिकाइ लेखाजोखा र उपचारात्मक शिक्षण गर्ने। विद्यार्थीको फाईलमा आवश्यकता अनुसार विद्यार्थीका सिर्जनात्मक कार्य, परियोजना कार्य, व्यवहार परिवर्तन, कक्षा सहभागिता, हाजिरी जस्ता विभिन्न अभिलेख समेत राखी तिनीहरूको आधारमा मूल्याङ्कन गर्ने परिपाटी बसाउनुपर्ने र उक्त फाईल माथिल्लो कक्षामा समेत उपयोग गर्ने। निरन्तर विद्यार्थी मूल्याङ्कन अभिलेख फारम पाठ्यक्रम विकास केन्द्रको वेबसाईट www.moecdc.gov.np मा उपलब्ध छ। **२.५. राष्ट्रिय परीक्षा बोर्डबाट विकास गरिएको कक्षा ८ को परीक्षा सञ्चालन सम्वन्धी मार्गदर्शन समेतका आधारमा परीक्षा सञ्चालन** : स्थानीय तहले स्वीकृत पाठ्यक्रम, विशिष्टीकरण तालिका, प्रयोगात्मक परीक्षाका लागि निर्धारित व्यवस्था र राष्ट्रिय परीक्षा बोर्डबाट विकसित स्तरीकृत परीक्षा संचालन निर्देशिका बमोजिम कक्षा ८ को परीक्षा संचालन गर्ने गराउने। कक्षा ८ को स्थानीय तहस्तरीय परीक्षा सञ्चालनका लागि विद्यार्थीसँग शुल्क वापत कुनै रकम नलिने गरी स्थानीय तहले परीक्षा सञ्चालन गर्ने। विद्यालय एवम् स्थानीय तहले कक्षा ८ को स्तरीकृत परीक्षासम्बन्धी विषयमा राष्ट्रिय परीक्षा बोर्ड र शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइसँग समन्वय गरी संचालन गर्ने। **२.६. शिक्षण सिकाइ सामग्री तथा Lab assistant, equipments and Practical material) व्यवस्थापनका लागि प्रति विद्यार्थी लागत अनुदान कक्षा ९-१२ :** स्थानीय तहले अनुदान वितरण गर्नुपूर्व प्राविधिक तथा व्यवसायिक धार (कक्षा ९- १२) सञ्चालन भएका विद्यालयहरू तोकिएको मापदण्ड अनुसार सञ्चालन व्यवस्थापन भए नभएको अनुगमन गर्ने। यस प्रकृतिका विद्यालयमा अध्ययनरत विद्यार्थी		

क्रियाकलाप नं, क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवारी	प्रगति सूचक
सङ्ख्या यकिन गरी शिक्षण सिकाइ सामग्री, ल्याव असिष्टेण्टको लागि पारिश्रमिक, उपकरण तथा प्रयोगात्मक सामग्रीहरु व्यवस्थापनका तथा व्यवहारिक अभ्यास लागि प्रति विद्यार्थी रू.१५,०००।– का दरले हुन आउने रकम एकमुष्ट अनुदानको रूपमा विद्यालयलाई अनुदान दिने। स्थानीय तहबाट प्राप्त अनुदान रकम विद्यालयले प्राथमिकताका आधारमा निम्नानुसार गर्ने : क) प्राथमिक तह तृतीय श्रेणीका शिक्षक सरहको १ जना ल्याव असिष्टेण्टको लागि पारिश्रमिकको व्यवस्था गर्ने। ख) प्रावधिक धार अन्तरगत अध्ययनरत विद्यार्थीले तोकिएको कक्षामा व्यवहारिक अभ्यास गर्न व्यवहारिक अभ्यास कार्यान्वयन निर्देशिका २०७३, प्रावधिक तथा व्यवसायिक माध्यमिक शिक्षामा गरिएको दुवै ढाँचा अर्थात कक्षा १० पछि ३ महिना, कक्षा ११ पछि ३ महिना, कक्षा १२ पछि ६ महिनाको व्यवहारिक अभ्यास वा कक्षा १२ पछि १२ महिनाको व्यवहारिक अभ्यास गर्ने। यसको व्यवस्थापन तपशिल अनुसार गर्ने। १. विद्यार्थी निर्वाह खर्च : प्रति महिना १ हजारका दरले हुन आउने रकम विद्यार्थीलाई विद्यालय मार्फत रकम उपलव्ध गराउने। २. आन्तरिक अनुगमन सहजिकरण : सम्बन्धित विद्यालयका प्रशिक्षकहरुबाट गर्ने व्यवस्था मिलाउने। सहजिकरण बढीमा ३ महिनाका लागि १ पटक, ६ महिनाका लागि ३ पटक गर्ने। अनुगमनमा खटिने प्रशिक्षकलाई माध्यमिक शिक्षक तृतीय श्रेणीले पाउने नियमानुसारको दैनिक भ्रमण भत्ता उपलव्ध गराउने। ३. वाह्य अनुगमन मुल्यांकन : वाह्य अनुगमन गर्दा व्यवहारिक अभ्यासका लागि निर्धारित ढाँचा अनुसार वर्षमा एकपटक गर्ने। यसका लागि अनुगमन मुल्यांकन निर्देशिकामा उल्लेख भएको आधार लिई जिल्ला भित्रकै रोष्टर प्रशिक्षकलाई परीक्षा बोर्डले तोक्ने छ। जिल्ला भित्र प्रशिक्षक नपाईएमा नजिकको जिल्लाबाट पठाईनेछ। अनुगमनमा खटिने प्रशिक्षकलाई माध्यमिक शिक्षक तृतीय श्रेणीले पाउने नियमनुसारको दैनिक भ्रमण भत्ता विद्यालयले प्राप्त रकमबाट उपलव्ध गराउनु पर्नेछ। ग) बचत रकमबाट ल्यावमा प्रयोग हुने दैनिक सामग्री एवम् शिक्षण सिकाइ सामग्री व्यवस्थापन गर्ने।		
३. क्रियाकलाप न २.४.६.१ **सार्वजनिक विद्यालयका विद्यार्थीहरुका लागि निःशुल्क पाठ्यपुस्तक अनुदान** **३.१. प्रति विद्यार्थी लागतका आधारमा कक्षा १ देखि १० सम्म अध्ययनरत विद्यार्थीका लागि निःशुल्क पाठ्यपुस्तक अनुदान** : यस शीर्षकमा रहेको अनुदान रकम निम्नानुसार व्यवस्थापन गर्ने : **क) स्थानीय तह :** १) IEMIS मा प्रविष्ट तथ्यांकलाई सम्बन्धित विद्यालयबाट कक्षागत विद्यार्थीहरूको यथार्थ तथ्याङ्कसँग सत्यापन गराई सत्यापित विवरण शिक्षा अधिकृतबाट प्रमाणित गरी सोका आधारमा आवश्यक कक्षागत र विषयगत पाठ्ययपुस्तकको सङ्ख्या यकिन गर्ने। यस कार्यमा स्थानीय तहको मागका आधारमा शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइले सहजिकरण गर्ने। २) परंपरागत विद्यालयका रुपमा सञ्चालित मदरसा, गुम्वा एवम् गुरुकुलमा अध्ययनरत विद्यार्थीका लागि विद्यालयले भरेको शैक्षिक तथ्यांकका आधारमा पाठ्यक्रम विकास केन्द्रबाट स्वीकृत पाठ्यपुस्तकका व्यवस्था लागि अनुदान उपलव्ध गराउने।	**<u>मुख्य जिम्मेवार</u>** • गाँउपालिका/नगरपालिका • विद्यालय **<u>सहजिकरण/समन्वय</u>** • शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ	• निःशुल्क पाठ्यपुस्तक प्राप्त गर्ने विद्यार्थी सङ्ख्या • पुस्तकालय अनुदान प्राप्त गर्ने उच्चमाध्यमिक विद्यालय संख्या • अनुगमन प्रतिदेदन

क्रियाकलाप नं, क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवारी	प्रगति सूचक
३) एकीन सङ्ख्याका आधारमा दोस्रो चौमासिकभित्र विद्यालयहरूलाई अनुदान दिने। यसरी अनुदान दिँदा पहिलो पटकमा विद्यार्थी सङ्ख्याको ७५ प्रतिशत सङ्ख्यालाई मात्र अनुदान दिने। २०७७ वैशाखबाट शुरु हुने शैक्षिक सत्रको विद्यार्थी भर्नाको विवरण, पाठ्यपुस्तक खरिद र वितरण गरेको विवरणका आधारमा यकिन गरी नपुग हुने रकम मात्र थप अनुदान दिने व्यवस्था गर्ने। ४) पाठ्यक्रम विकास केन्द्रबाट स्वीकृत दररेट बमोजिम पाठ्यपुस्तकको लागि अनुदान दिने। ५) विद्यार्थीले शैक्षिक सत्रको सुरुवात मै पुरा सेटमा नयाँ पाठ्यपुस्तक पाए नपाएको अनुगमन गरी उपलब्धताको सुनिश्चितता गर्ने कार्य स्थानीय तहको हुने। ६) पाठ्यपुस्तक वितरण व्यवस्थापन : स्थानीय तहले शैक्षिक सत्रको सुरूमै पाठ्यपुस्तकको उपलब्धता र वितरणको सम्वन्धमा विक्रेता र विद्यालयबीच समन्वय गर्ने । सोको प्रतिवेदन शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ मार्फत शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रमा जेठको पहिलो हप्ता भित्र अनिवार्य रूपमा पठाउने। ७) पाठ्यपुस्तक व्यवस्थापनसम्बन्धी कार्य "पाठ्यपुस्तक तथा पाठ्यसामग्री छपाई तथा वितरण निर्देशिका २०६७" बमोजिम गर्ने गराउने। **ख) <u>विद्यालयस्तर</u>** १) विद्यालयले आवश्यक नयाँ पाठ्यपुस्तकको कक्षागत र विषयगत यकिन विवरण स्थानीय तहमा समयमा नै उपलब्ध गराउने। २) स्थानीय तहबाट प्राप्त अनुदान रकमबाट शैक्षिक सत्रको सुरूमै पाठ्यपुस्तक खरिद गरी विद्यार्थी भर्नासँगै पाठ्यपुस्तक उपलव्ध गराउने। ३) विद्यालयले विद्यार्थीहरूका लागि हरेक कक्षामा ऐच्छिक विषय समेत सेटमा नै नयाँ पाठ्यपुस्तक खरिद गरी वितरण गर्नु पर्ने। **३.२. कक्षा ११-१२ मा अध्ययनरत विद्यार्थीहरुका लागि पुस्तकालयमा आधारित हुने गरी पाठ्यपुस्तक उपलब्ध गराउन विद्यालयलाई अनुदान :** क) स्थानीय तहले सामुदायिक माध्यमिक विद्यालयमा कक्षा ११-१२ मा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूलाई पुस्तकालयबाट नै पाठ्यपुस्तक लैजाने ल्याउने गरी व्यवस्थापन गर्न प्रति विद्यालय वार्षिक रू. ५०,०००।– का दरले विद्यालयलाई एकमुष्ठ अनुदान उपलब्ध गराउने। ख) विद्यालयले प्राप्त अनुदान रकमबाट पा.पु. खरिद गरी पुस्तकालयमा राख्ने र कक्षा ११-१२ अध्ययन गर्ने विद्यार्थीका लागि पुस्तकालय कार्डको व्यवस्था गरी विद्यार्थीहरूले पुस्तकालयबाट अवधि तोकि पाठ्यपुस्तक लैजाने व्यवस्था मिलाउने र अनिवार्य रूपमा फिर्ता गर्ने व्यवस्था समेत मिलाउने। ग) यो रकमबाट पाठ्यपुस्तक र स्वीकृत पाठ्यक्रममा भएको वा पाठ्यक्रम विकास केन्द्रले सम्बन्धित कक्षाका लागि भनेर स्वीकृत गरी सार्वजनिक गरेको सन्दर्भ सूची भन्दा बाहिरका पुस्तक/पत्रपत्रिकाहरु खरिद गर्न पाईने छैन। **३.३. विद्यालयले समयमा पाठ्यपुस्तक खरिद नगरेमा, पुराना पाठ्यपुस्तक प्रयोग गरी निःशुल्क पाठ्यपुस्तकका लागि अनुदान भएको रकम अन्य शीर्षकमा खर्च गरेमा, अनुमति प्राप्त नगरेको संस्थाबाट छपाई भएको पाठ्यपुस्तक खरिद गरी प्रयोग गरेमा कानुन बमोजिम कारबाही हुनेछ।**		

क्रियाकलाप नं, क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवारी	प्रगति सूचक
४. क्रियाकलाप नं. ७.२.१.१ **सार्वजनिक विद्यालयमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरुका लागि छात्रवृत्ति (आवासीय तथा गैरआवासीय)** यस क्रियाकलापमा निम्नानुसारका उपक्रियाकलापहरुको बजेट समावेश गरिएको छ । कार्यक्रमका लागि स्वीकृत बजेटको बाँडफाँड गरी विद्यालयहरुमा अनुदान उपलव्ध गराउने । स्थानीय तहले विगतदेखि आवासीय छात्रावास सञ्चालनमा रहेका तपशिल अनुसारको प्रकृति पहिचान गरी सञ्चालनको अवस्था एवम् विद्यार्थी संख्या यकिन गर्ने । विद्यालयको रकम मागका आधारमा चौमासिक रुपमा विद्यालयहरुलाई अनुदान दिने **४.१. आवासीय छात्रवृत्ति** छात्रवृत्ति — दर मुक्त कम्लहरी छात्रवृत्ति (आवासीय) — प्रति विद्यार्थी वार्षिक ४० हजार अपाङ्ग विद्यार्थीका लागि छात्रवृत्ति कक्षा १-१२(आवासीय) — प्रति विद्यार्थी वार्षिक ४० हजार फिडर छात्रावासमा अध्यनरत छात्रालाई छात्रवृत्ति (आवासीय) — प्रति विद्यार्थी वार्षिक ४० हजार सार्वजनिक निजी साझेदारीमा सञ्चालित नमूना विद्यालयमा स्वीकृत कोटामा अध्यनररत छात्रछात्रालाई छात्रवृत्ति (आवासीय) (६ वटा) — प्रति विद्यार्थी वार्षिक ४० हजार हिमाली आवासीय छात्रवृत्ति — प्रति विद्यार्थी वार्षिक ४० हजार अति सिमान्तकृत समुदायका लागि सञ्चालित विद्यालयमा अध्ययनरत विद्यार्थीका लागि आ.व.सासीय छात्रवृत्ति — प्रति विद्यार्थी वार्षिक ४० हजार सडक बालबालिका तथा बालश्रमिकको लागि आवासीय शैक्षिक प्रवन्धका लागि छात्रवृत्ति — प्रति विद्यार्थी रु ४० हजार ४.१.१ विद्यालय छात्रवृत्ति व्यवस्थापन निर्देशिका २०७४ अनुसार हुने गरी छात्रावासमा बसी अध्ययन गर्ने विद्यार्थीहरूको बसाईलाई व्यवस्थित गर्न रकम खर्च गर्ने । ४.१.२ आवासमा बसी अध्ययन गर्ने विद्यार्थीहरुका लागि प्रति विद्यार्थी प्रति महिना ४ हजारको दरले हिसाब गरी दश महिनाको ४०,००० (चालिस हजार) अनुदान बराबरको अनुदान दिने । ४.१.३ आवासीय विद्यालयको छात्रावास व्यवस्थापन खर्च क्रियाकलाप नं २.७.१३.१० मा विनियोजन भएको छ । **४.१.४ अपाङ्ग छात्रवृत्ति वितरणका आधारहरू:** क) अपाङ्गता भएका बालबालिकाहरूको अध्ययन अवसरमा अभिवृद्धि र सिकाइमा गुणस्तर कायम गर्नका लागि आवासीय शैक्षिक सेवा, सहयोगी सहायता सेवा, यातायात सेवा र शैक्षिक सामग्री एवम् प्रोत्साहन गरी चार प्रकारको छात्रवृत्तिको व्यवस्था गरिएको छ । विद्यालयका रहेका अपाङ्गता भएका विद्यार्थीलाई अपाङ्गताको तह र अवस्थाअनुसार छात्रवृत्तिको प्रकार निर्धारण गरी विद्यालयगत छात्रवृत्तिको व्यवस्था	**मुख्य जिम्मेवार** • गाँउपालिका/नगरपालिका • विद्यालय • विद्यालय व्यवस्थापन समिति **सहजिकरण/समन्वय** • शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ	• छात्रवृत्ति पाउने विद्यार्थी सङ्ख्या • निर्णय पुस्तिका • छात्रवृत्ति वितरणको भरपाई • छात्रवृत्ति प्राप्त गर्ने विद्यार्थीको नामनामेसी सहितको विवरण

क्रियाकलाप नं, क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवारी	प्रगति सूचक
मिलाई विद्यार्थीले पाउने गरी विद्यालयमा अनुदानको व्यवस्था गर्ने। ख) विगतदेखि स्रोतकक्षा संचालनमा रहेका विद्यालयमा प्राप्त रकम उपयोग गरी विद्यालयबाटै आवास सञ्चालन भएको भए विद्यालयले साविक बमोजिम आवासीय शैक्षिक सुविधा ब्यवस्थापन खर्चमा प्रयोग गर्ने र अभिभावकहरूबाट आवास सञ्चालन गरेको भए अभिभावकहरूको रोहवरमा विद्यार्थीहरूलाई बुझाउने। कुनै संस्थासँग सम्झौता भई आवास व्यवस्थापन गरेको भए उक्त संस्थालाई विद्यालय मार्फत तोकिएको रकम दिने। ग) स्रोत कक्षामा आवासीयरूपमा नबस्ने वा स्रोतकक्षा नभएको अन्य विद्यालयहरूमा अध्ययन गर्ने अपाङ्गता भएका विद्यार्थीहरूलाई छात्रवृत्ति रकम सम्बन्धित अभिभावकको रोहवरमा विद्यालयले वितरण गर्ने। घ) अपाङ्ता भएका बालबालिकाहरुको सामाजिकीकरणको उद्देश्यले समुदायमा स्थापित भई सहज जीवनयापनमा मद्दत पुग्ने गरी समुदाय/ परिवारमा बस्ने व्यवस्था गर्न प्रोत्साहन गर्ने। ङ) छात्रवृत्तिको प्रकार, विभाजनका आधारहरू र विद्यार्थीले पाउने छात्रवृत्ति देहाय बमोजिम रहेका छन्: १. आवासीय छात्रवत्ति: स्थानीय तहले भौगोलिक अवस्था, दूरी र अपाङ्गताको अवस्थाको कारणले घरबाट दैनिक रूपमा विद्यालयमा आउनजान नसक्ने एवम् अध्ययनका लागि डेरा गरी वा विद्यालयले व्यवस्था गरेको आवासमा बस्ने अपाङ्गता भएका विपन्न बालबालिकाको तोकिएको कोटा सङ्ख्याको आधारमा प्रति विद्यार्थी प्रति महिना रू. ४,०००।- का दरले १० महिनाको लागि जम्मा रू. ४०,०००।– का दरले हुन आउने रकम विद्यालयलाई अनुदान दिने। विद्यालयले यस प्रकारको छात्रवृत्ति रकमबाट छात्रावासमा बस्ने छात्रछात्राहरूको लागि खाना तथा खाजा, आवास व्यवस्थापन लगायतका कार्यमा खर्च गर्ने। सो मध्ये व्यक्तिगत सरसफाईको लागि आवश्यक पर्ने सामग्रीहरू (जस्तै: साबुन, काईयो, दन्तमञ्जन, बुरूस, नेलकटर, कोल्डक्रिम, स्याम्पु, रूमाल, स्यानेटरी न्याँप्किन आदि) खरिद गर्न प्रति विद्यार्थी मासिक रू. ५००/- का दरले १० महिनाको जम्मा रू. ५,०००।- सम्बन्धित छात्रछात्राहरूलाई भरपाई गराई नगद नै अनिवार्य रूपमा उपलब्ध गराउने र बाँकी रकमबाट आवास व्यवस्थापन गर्ने । २. सहयोगी सहायता सेवा छात्रवृत्ति (गैर आवासीय): घरबाट आउँदाजाँदा र विद्यालयमा रहँदा निरन्तर रूपमा अरूको सहयोग र साधन आवश्यक पर्ने अपाङ्गता भएका प्रति विद्यार्थी प्रति महिना रू.५००।- का दरले १० महिनाको लागि रू.५,०००।-, ३. यातायात सेवा छात्रवृत्ति (गैर आवासीय): घरबाट आउँदा जाँदा यातायातका साधन वा अन्य उपकरण प्रयोग गर्नुपर्ने अपाङ्गता भएका बालबालिकालाई प्रति विद्यार्थी प्रति महिना रू.३००।- का दरले १० महिनाको लागि रू.३,०००।- ४. शैक्षिक सामग्री छात्रवृत्ति (गैर आवासीय): घरबाट विद्यालयसम्म आउन जान सक्ने अवस्थाको अपाङ्गता भएका प्रति विद्यार्थी प्रति महिना रू.१००।- का दरले १० महिनाको रू.१,०००।- पुनश्च: कुनै सङ्घ/ संस्था/ तह/ व्यक्तिले सम्झौता गरी अपाङ्गता भएका बालबालिकाको लागि आवास व्यवस्थापन गर्न रकम उपलब्ध गराएको भएमा सोही प्रयोजनको लागि दोहोरो नपर्ने गरी आवासीय छात्रवृत्ति उपलब्ध गराउने। च) कुनै पनि छात्रवृत्ति दोहोरो नपर्ने गरी वितरण गर्नुपर्ने छ। छात्रवृत्ति वितरण गर्दा अपाङ्गता परिचय पत्रको आधारमा गर्ने।		

क्रियाकलाप नं, क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवारी	प्रगति सूचक
छ) अपाङ्गता भएका विद्यार्थी पहिचान गरी छात्रवृत्तिको निर्धारण गर्नको लागि स्थानीय तहको शिक्षा हेर्ने प्रमुखको संयोजकत्वमा अपाङ्गता क्षेत्रमा काम गर्ने संघसंस्थाका प्रतिनिधि, स्थानीय तहको स्वास्थ्य शाखाको प्रतिनिधि, स्रोत शिक्षक र सम्बन्धित क्षेत्रका विज्ञ प्रतिनिधिहरु र जिल्लाको लेखाजोखा केन्द्रको संयोजक समेतको सहभागिता रहने गरी प्रत्येक स्थानीय तहमा विद्यार्थी लेखाजोखा प्राविधिक समिति गठन गर्ने। ज) अपाङ्गता भएका बालबालिकाहरुको शैक्षिक सहुलीयत तथा सुविधाहरुको उपलब्धताको सुनिश्चितता र प्रभावकारिताको विषयमा अनुगमन र निरीक्षण गर्ने र सुधारको लागि आवश्यक कार्ये गर्ने दायित्व र जिम्मेवारी विद्यार्थी लेखाजोखा प्राविधिक समितिको हुनेछ। ४.१.५ **सडक बाल वालिका तथा बालश्रमिकको लागि आवासीय शैक्षिक प्रवन्ध** : बजेट प्राप्त भएका महानगरपालिकाहरुले विद्यालय उमेर समूहका विद्यालय बाहिर रहेका सडक बालबालिका तथा बालश्रमिक बालवालिकाहरु पहिचान गरी बालबालिकाहरुको पढाई सुनिश्चिताका लागि शिक्षाको क्षेत्रमा क्रियाशिल संघसंस्थाहरुसँग सहकार्य गरी आवासको प्रवन्ध मिलाउन नजिकको विद्यालयसँग सहकार्य गर्न गत आर्थिक वर्षबाट सञ्चालनमा रहेका विद्यालयलाई निरन्तरतता दिने। **४.२ गैह्आवासीय छात्रवृत्ति :** IEMIS मा प्रविष्ट तथ्यांकलाई सम्बन्धित विद्यालयबाट कक्षागत विद्यार्थीहरूको यथार्थ तथ्याङ्कसँग सत्यापन गराई शिक्षा अधिकृतबाट प्रमाणित गरी सोका आधारमा विद्यालयहरुलाई तपशिल अनुसार छात्रवृत्ति रकम अनुदान दिने :		

छात्रवृत्ति	दर
छात्रा छात्रवृत्ति कक्षा १-८ कर्णाली प्याकेज समेत (गैर आवासीय)	क) मुगु, डोल्पा, हुम्ला, जुम्ला र कालिकोट जिल्लाको हकमा १-५ मा अध्ययनरत छात्राहरूका लागि वार्षिक रू .१०००। (एक हजार) र कक्षा ६-८ मा अध्ययनरत छात्राहरूका लागि वार्षिक रू .१५००। (एक हजार पाँच सय) का दरले। ख) अन्य जिल्लाको हकमा प्रति विद्यार्थी वार्षिक रु ४००।- का दरले।
दलित छात्रवृत्ति कक्षा १-८ (गैर आवासीय)	प्रति विद्यार्थी वार्षिक रु ४००।
आधारभूत तहमा अध्ययनरत लक्षित समूह -२२ जनजाती तथा सिमान्तकृत समूह, मुक्त कमैया, वादी, हलिया, चरुवाका सन्तति समेतका विद्यार्थीका लागि छात्रवृत्ति	प्रति विद्यार्थी वार्षिक रु ५००।
मुक्त कम्लहरीका लागि छात्रवृत्ति गैर आवासीय	निर्देशिका अनुसार
अपांग छात्रवृत्ति (कक्षा १-१२) गैर आवासीय	वर्ग अनुसार

४.२.१ मुक्त कम्लहरीका लागि छात्रवृत्ति :

क्रियाकलाप नं, क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवारी	प्रगति सूचक
क) विद्यालय छात्रवृत्ति व्यवस्थापन निर्देशिका २०७४ बमोजिम घरबाट आ.व.तजावत गर्ने मुक्त कम्लहरीहरूलाई स्पष्ट पहिचान गरी देहाय बमोजिम छात्रवृत्ति प्रदान गर्ने: ख) आधारभूत तह (१-८) का लागि प्रति विद्यार्थी मासिक रू १५०/- का दरले १० महिनाको वार्षिक रू १,५००/- ग) माध्यमिक तहको छात्रवृत्ति (कक्षा ९-१०) का लागि प्रति विद्यार्थी मासिक रू १८०/- का दरले १० महिनाको वार्षिक रू १,८००/- घ) माध्यमिक तहको छात्रवृत्ति (कक्षा ११-१२) का लागि प्रति विद्यार्थी मासिक रू ५००/- का दरले १० महिनाको वार्षिक रू ५,०००/- **४.२.२ अपांग छात्रवृत्ति (कक्षा १-१२) :** आवासीय छात्रवृत्तिमा उल्लेखित छात्रवृत्ति वितरणका आधारमा अपाङ्गता भएका बालबालिकाहरूलाई (आवासीय वाहेक) का विद्यार्थीलाई अपाङ्ग विद्यार्थीको वर्गीकरणको दररेट अनुसार यस शिर्षकबाट छात्रवृत्ति वितरण गर्ने। छात्रवृत्ति व्यवस्थापन गर्दा विद्यालयले : क) यस शीर्षकमा उल्लेखित आवासीय एवम् गैह्आवासीय छात्रवृत्ति प्राप्त गर्ने संख्या यकिन गरी तोकिएको दर अनुसारको शीर्षक खोली स्थानीय तहमा बजेट माग गर्ने। ख) छात्रवृत्ति अनुदान प्राप्त विद्यालय व्यवस्थापन समितिले स्थानीय तहको निर्देशन एवम् आधारहरूलाई ध्यानमा राखी शिक्षक, शिक्षक अभिभावक सङ्घ समेतको सहभागितामा विद्यालयमा उपलब्ध अनुदान (छात्रवृत्ति) मध्येबाट विद्यालय व्यवस्थापन समितिले थप आधारहरू तय गरी छात्रवृत्ति पाउने छात्रछात्राहरूको नामावली सहितको विवरण अद्यावधिक गर्ने। सो नामावली विद्यालयको सूचना पाटीमा अनिवार्य रूपमा टाँस्न लगाउने। ग) आवासीय छात्रवृति आवासमा निरन्तर अध्ययनरत विद्यार्थीलाई आधार मानि अनुदान एवम् खर्च गर्ने एवम् गैह्रआवासीय छात्रवृत्ति शैक्षिक सत्र २०७७ साल वैशाखमा भर्ना भएकाले मात्र पाउने व्यवस्था मिलाउने। **४.२.३ विपन्न लक्षित छात्रवृत्ति (PPTS) सम्वन्धमा अनुसूची २ मा उल्लेख भए अनुसार गर्ने।**		
५. क्रियाकलाप नं २.७.१३.१० **विद्यालय सञ्चालन तथा व्यवस्थापन अनुदान** ५.१. यस क्रियाकलापमा निम्नानुसारका उपक्रियाकलापहरुको बजेट समावेश गरिएको छ। स्थानीय तहले विद्यालय सञ्चालनको अवस्था यकिन गरी तपशिलका कार्यक्रमका लागि स्वीकृत बजेटको बाँडफाँड गरी विद्यालयहरुमा अनुदान उपलब्ध गराउने: कार्यक्रम — दर सञ्चालन तथा व्यबस्थापन अनुदान कक्षा १-५ — प्रति विद्यालय वार्षिक १५ हजार सञ्चालन तथा व्यबस्थापन अनुदान कक्षा १-८ — प्रति विद्यालय वार्षिक २०हजार सञ्चालन तथा व्यबस्थापन अनुदान कक्षा १-१० — प्रति विद्यालय वार्षिक २५ हजार सञ्चालन तथा व्यबस्थापन अनुदान कक्षा १-१२ — प्रति विद्यालय वार्षिक ३० हजार	**मुख्य जिम्मेवार** • गाँउपालिका/नगरपालिका • विद्यालय • विद्यालय व्यवस्थापन समिति **सहजिकरण/समन्वय** • शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ	• **अनुदान प्राप्त गर्ने विद्यालय सङ्ख्या** • **विद्यालयमा उपलब्ध शैक्षिक सामग्री र प्रयोगको अवस्था** • **विद्यालयमा दिएको निकासा पत्र** • **निर्माण तथा अध्यावधिक भएका विद्यालय सुधार**

क्रियाकलाप नं, क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया		जिम्मेवारी	प्रगति सूचक
आधारभूत तह सञ्चालित विद्यालयहरुलाई विद्यालय सुधार योजना, समुदाय तथा वि.व्य.स.हरुको क्षमता विकासका लागि अन्तर्क्रिया, अभिभाबक शिक्षा सञ्चालन,अतिरिक्त क्रियाकलाप सञ्चालन जस्ता कार्यक्रमका लागि एकमुष्ठ अनुदान	प्रति विद्यालय वार्षिक १५ हजार		**योजना संख्या** • **विद्यालयको सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन** • **सञ्चालनमा रहेका MGML तथा वहुभाषिक विद्यालय संख्या**
आधारभूत तह सञ्चालित विद्यालयहरुलाई सामाजिक परीक्षण तथा आर्थिक लेखा परीक्षण, विद्यार्थी रिपोर्ट कार्ड, विद्यालय तथ्यांकन व्यबस्थापन, बुलेटिन प्रकासन लगायतका क्रियाकलाप सञ्चालनका लागि एकमुष्ठ अनुदान	प्रति विद्यालय वार्षिक १० हजार		
माध्यमिक तह सञ्चालित विद्यालयहरुलाई विद्यालय सुधार योजना, समुदाय तथा वि.व्य.स.हरुको क्षमता विकासका लागि अन्तर्क्रिया, अभिभाबक शिक्षा सञ्चालन, अतिरिक्त क्रियाकलाप सञ्चालन आदिका लागि एकमुष्ठ अनुदान	प्रति विद्यालय वार्षिक २० हजार		
माध्यमिक तह सञ्चालित विद्यालयहरुलाई सामाजिक परीक्षण तथा आर्थिक लेखा परीक्षण, विद्यार्थी रिपोर्ट कार्ड, विद्यालय तथ्यांक व्यबस्थापन, बुलेटिन प्रकासन लगायतका क्रियाकलाप सञ्चालनका लागि एकमुष्ठ अनुदान	प्रति विद्यालय वार्षिक १५ हजार		
माध्यमिक विद्यालयमा ईन्टरनेट जडान तथा सञ्चालन खर्च	प्रति विद्यालय वार्षिक रु १२ हजार		
आवासीय छात्रवृत्ति प्राप्त बालबालिकाहरुलाई आवास सञ्चालन अनुदान	प्रति विद्यालय वार्षिक २ लाख ५० हजार		
स्रोत कक्षा व्यवस्थापन अनुदान	प्रति कक्षा वार्षिक १ लाख ६० हजार		
विशेष आवश्यकता भएका विद्यार्थी अध्ययनरत विद्यालय अनुदान (दृष्टिविहीन विद्यालय, बहिरा कक्षा सञ्चालित विद्यालय)	प्रति विद्यार्थी वार्षिक ४ हजार		
बिशेष शिक्षा परिषद अन्तर्गत सञ्चालित विद्यालयका लागि शैक्षिक सामग्री तथा मसलन्द खर्च	साविकमा परिषदबाट तोकिए बमोजिम		
प्राविधिक विषय अध्यापन हुने विद्यालयलाई ल्याव सामग्री सहयोग अनुदान	प्रति विद्यालय वार्षिक २ लाख		
हाल सञ्चालनमा रहेका बहुकक्षा MG/ML सञ्चालन अनुदान	प्रति विद्यालय वार्षिक ५० हजार		
हाल सञ्चालनमा रहेका बहुभाषिक शिक्षा विद्यालय अनुदान	प्रति विद्यालय वार्षिक ५० हजार		
५.२. विद्यालय सञ्चालन तथा व्यवस्थापन : यस उपक्रियाकलापमा विनियोजित बजेटबाट विद्यालयका लागि आवश्यक मसलन्द, विद्यालय तहको Excel Based को Electronic Based IEMIS को तयारी र प्रयोग सम्वन्धी सबै कार्यहरू गर्ने गराउने । विद्यालयमा पठाइने एकमुष्ठ सञ्चालन मसलन्दबाट गरिने कार्यहरूको कार्य-योजना विव्यसबाट स्वीकृत गराई कार्यान्वयन र खर्च गर्ने व्यवस्था मिलाउने ।			

क्रियाकलाप नं, क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवारी	प्रगति सूचक
५.३. आधारभूत तह तथा माध्यमिक तह सञ्चालित विद्यालयहरूलाई विद्यालय सुधार योजना, समुदाय तथा वि.व्य.स.हरूको क्षमता विकासका लागि अन्तर्क्रिया, अभिभावक शिक्षा सञ्चालन, अतिरिक्त क्रियाकलाप सञ्चालन आदिका लागि एकमुष्ठ अनुदान : विद्यालय सुधार योजना निर्माण सहयोगी पुस्तिका, २०७४ बमोजिम विद्यालय सुधार योजना (SIP) निर्माण तथा अद्यावधिक गरेका विद्यालयहरूलाई मात्र उपलब्ध गराउने । विद्यालयले यस क्रियाकलाप अन्तर्गत प्राप्त रकमबाट सरोकारवालाहरूको सहभागितामा विद्यालय सुधार योजनाका आधारमा तयार गरिएको वार्षिक कार्यान्वयन योजनाअनुसारको प्रगति चौमासिक रूपमा समिक्षा गर्ने । विव्यस/शिअसं/अभिभावक/शिक्षक/विद्यार्थीहरूको क्षमता अभिवृद्धि गर्न क्षमता विकासका क्रियाकलाप तथा विद्यार्थीहरूको प्रतिभा विकासका लागि अतिरिक्त क्रियाकलाप सञ्चालन गर्ने । **५.४. आधारभूत तथा माध्यमिक तह सञ्चालित विद्यालयहरूलाई सामाजिक परीक्षण तथा आर्थिक लेखापरीक्षण, विद्यार्थी रिपोर्ट कार्ड, विद्यालय तथ्याङ्क व्यवस्थापन, बुलेटिन प्रकाशन लगायतका क्रियाकलाप सञ्चालनका लागि एकमुष्ठ अनुदान :** विद्यालयले सामाजिक परीक्षण निर्देशिका (पहिलो संशोधन२०७१ सहित) २०६५ अनुसार सामाजिक परीक्षण गर्ने गराउने तथा तोकिएबमोजिमको आआफ्नो विद्यालयको Excel based को Electronic EMIS File तयार गरी विद्यार्थी रिपोर्ट कार्ड र अन्य कार्यहरू गरी विद्यालयका मुख्य मुख्य सूचक सहितका सूचना सार्वजनिकरण गर्ने । संस्थागत विद्यालयहरूले आफ्नो स्रोतबाट लेखापरीक्षण गरी गराई पारदर्शिता, जवाफदेहीता र विद्यालयमा हुनुपर्ने सबै प्रकारका र तथ्याङ्क एवम् सूचनाहरूको व्यवस्थापनको सुनिश्चितता गराउने । **५.५. माध्यमिक विद्यालयमा ईन्टरनेट जडान तथा सञ्चालन** : सूचना तथा सञ्चार प्रविधिमा आधारित शिक्षण सिकाइ व्यवस्थापन गर्ने नीति रहेकोले कम्प्यूटर उपलब्ध भई सञ्चालनमा रहेका विद्यालयहरुमा ईन्टरनेट जडान गर्ने, जडित ईन्टरनेट शुल्क भुक्तानी गर्न खर्च गर्ने सो कार्यको नियमित अनुगमन गर्ने । **५.६. स्रोत कक्षा सञ्चालनका लागि अनुदान** : स्रोत कक्षाहरूको व्यवस्थापनका लागि सम्बन्धित स्रोत कक्षा रहेको विद्यालयमा अनुदान उपलब्ध गराउने । स्रोत कक्षा सञ्चालन गर्ने विद्यालयले प्राप्त रकम व्यवस्थापन गर्दा तपशिल अनुसार खर्च गर्ने : क) स्रोत शिक्षक वा घुम्ती शिक्षकले अपाङ्ग बालबालिकाहरूका लागि बिहान साँझ समेत अतिरिक्त सहयोग गरेवापत स्रोत कक्षा व्यवस्थापन समितिको निर्णयानुसार थप सुविधा मासिक रू.५००। – का दरले वार्षिक रू ६,०००।– ख) स्रोत कक्षाका लागि शैक्षिक सामग्री व्यवस्थापन, विद्यार्थीद्वारा निर्मित सामग्री प्रदर्शनी, आदिका लागि प्रति स्रोत कक्षा वार्षिक रू. १०,०००। – ग) आयाको पारिश्रमिकका लागि मासिक रू. १०,००० ।- का दरले वार्षिक १३ महिनाको लागि रू.१,३०,०००।– प्रदान गर्ने । घ) स्रोत कक्षाका लागि व्यवस्थापन सामग्री अनुदान (लुगाफाटा, भाँडाकुडा, औषधि आदि) का लागि रू. १०,०००।- ङ) अतिरिक्त क्रियाकलापका लागि सामग्री खरिद र पुरस्कार वितरण गर्न वार्षिक रू. ४०००।– **५.७. आवासीय छात्रवृत्ति प्राप्त बालबालिकाहरुलाई आवास सञ्चालन अनुदान :** छात्रावास सञ्चालन खर्च न्यूनतम २० जना आवासीय विद्यार्थी भएका माथि उल्लेखित प्रकृतिका छात्रावासमा सञ्चालन व्यवस्थापनका लागि स्रोत कक्षा सञ्चालनमा रहेका विशेष प्रकृतिका विद्यालय		

क्रियाकलाप नं, क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवारी	प्रगति सूचक
वाहेकका आवासीय छात्रबास सञ्चालनमा रहेका विद्यालयले २५ जना बराबरको १ समूह मानि प्रति समूह रू.२ लाख ५० हजार रकम हिसाब गरी विद्यालयलाई एकमुष्ठ अनुदान उपलब्ध गराउने। छात्रावास व्यवस्थापन/ सञ्चालनका लागि विद्यालय संचालन तथा व्यवस्थापन संचालन अनुदान शिर्षकबाट एकमुष्ठ अनुदान दिने। उक्त रकम देहाय अनुसार विद्यालयले खर्च गर्ने : क) प्रत्येक छात्राबासका लागि प्रति समूह प्रति महिना वार्डेनका लागि रू ३,०००।–, भान्सेका लागि रू ६,०००।– र पालेका लागि रू ३०००।– का दरले १२ महिनाको रकम उपलब्ध गराउने। ख) विषय शिक्षक, प्रअ तथा वार्डेनको सहभागितामा विषयगत तालिका बनाई विद्यालय समयका अतिरिक्त समयमा अंग्रेजी, गणित, विज्ञान विषयमा कोचिङ् कक्षा सञ्चालन गर्न प्रति दिन प्रति विषय १ घण्टाका दरले हप्तामा कम्तिमा ४ दिन अध्यापन गर्ने गरी प्रति महिना प्रति शिक्षक रू २,५००। का दरले ६ महिनाको लागि रू ४५,०००।– ग) विव्यसको निर्णयानुसार सञ्चालन हुने अतिरिक्त क्रियाकलापका लागि एकमुष्ठ रूपमा रू ५,०००।– घ) धारा पानी, विजुली वत्ती, मर्मत सम्भार र प्राथमिक उपचार लगायतका खर्चका लागि एकमुष्ठ रूपमा रू.१६,०००।– ङ) सम्बन्धित विद्यालयमा विव्यसको निर्णयअनुसार सिकाइ सुधारमा टेवा पुऱ्याउने सन्दर्भ सामग्रीहरू, श्रव्यदृश्य सामग्री, पाठ्यक्रम, पाठ्यपुस्तक, शिक्षक निर्देशिका लगायतका सामग्री सहितको पुस्तकालय सुदृढीकरणका लागि रू. १५,०००।– च) छात्राहरूका लागि सीप तालीम सञ्चालन एवम् सामग्री खरिद गर्न एकमुष्ठ रूपमा रू. २०,०००।– छ) छात्रावास व्यवस्थापन समितिको बैठक खर्च (बढीमा वार्षिक ६ ओटा) रू. ५,०००।– ज) नयाँ छनोट भई आएका विद्यार्थीका लागि पलङ, सिरक डसना लगायतका बसाई व्यवस्थापन गर्न एक पटकका लागि प्रति विद्यार्थी एकमुष्ठ रू. ६ हजार विद्यालयलाई उपलब्ध गराउने। **५.८. विशेष आवश्यकता भएका विद्यार्थी अध्ययनरत विद्यालयलाई अनुदान (दृष्टिविहीन विद्यालय, बहिरा कक्षा सञ्चालित विद्यालय)** : यस शीर्षकबाट प्राप्त अनुदान बाँडफाँड गर्दा यस प्रकृतिको यस केन्द्रबाट स्वीकृत भई सञ्चालन भएको यकिन गर्ने। विद्यालयबाट अनुदान माग गर्न लगाई माथि उल्लेखित नर्म्सका आधारमा बजेट हिसाब गरी विद्यालयलाई अनुदान उपलव्ध गराउने। सो अनुसार विद्यालयलाई प्राप्त हुने अनुदानबाट स्वीकृत तलबमानको परिधि भित्र रहेर शिक्षक तलब तथा अन्य क्षेत्र विद्यालय व्यवस्थापन समितिको निर्णयबाट तोकिएको नर्मस् अनुसार दोहोरो नपर्ने गरी छात्रवृत्तिमा खर्च गर्न सकिनेछ। **५.९. बिशेष शिक्षा परिषद अन्तर्गत सञ्चालित विद्यालयका लागि शैक्षिक सामग्री तथा मसलन्द खर्च अनुदान** : यस प्रकृतिका विद्यालय सञ्चालनको अवस्था यकिन गरि यस प्रकारको अनुदान उपलव्ध गराउँदा शिक्षा तथा मानवस्रोत विकास केन्द्रसँग समन्वय गरि रकम उपलब्ध गराउने। **५.१०. बहुकक्षा (MG/ML Methodology) विद्यालयलाई सामग्री अनुदान** : विगत देखि नै बहुकक्षा बहुस्तर शिक्षण विधिबाट पठनपाठन गरी कार्यक्रम सञ्चालनको निरन्तरता सुनिश्चित गरी विद्यालयहरूलाई अनुदान उपलब्ध गराउने। विद्यालयबाट स्थानीय तहले अनुदान माग गर्न लगाउने। कुनै विद्यालयलाई अन्य संघ/संस्थाबाट अनुदान प्राप्त भएको भए दोहोरो नपर्ने गरी अनुदान उपलब्ध गराउने। विद्यालयहरूले सो		

<table>
<tr><th>क्रियाकलाप नं, क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया</th><th>जिम्मेवारी</th><th>प्रगति सूचक</th></tr>
<tr><td>रकमबाट सिकाइका सामग्रीहरू मुख्यतया कार्यपुस्तिका (Work Book) को व्यवस्था गर्ने । सिकाइका लागि अन्य सfमग्रीहरू नपुग भएमा वा च्यातिएमा सो सामग्रीको व्यवस्था गर्ने । यसका लागि फोटोकपी, लेमिनेसन आदि जस्ता व्यवस्थापन लगायत सिकाइ सामग्री निर्माण कार्यशालामा समेत खर्च गर्न सकिने गरी निर्देशन दिने ।
५.११. बहुभाषिक शिक्षा अभ्यासरत विद्यालयलाई शिक्षण सामग्री अनुदान : स्थानीय तहले मातृभाषामा आधारित बहुभाषिक शिक्षा विगतदेखि सञ्चालन गरिरहेको यकिन गरी सञ्चालनमा रहेका विद्यालय भएमा सो विद्यालयहरूलाई नै निरन्तरता दिने गरी विद्यालयबाट माग गर्न लगाई अनुदान दिने । अनुदानका लागि तोकिएको सङ्ख्या भन्दा यदि विद्यालय बढी भएमा उत्कृष्ट तवरमा सञ्चालन गरेका विद्यालयलाई प्राथमिकता दिई तोकिएको रकम अनुदान दिने । विद्यालयहरूले कक्षा कोठामा मातृभाषा माध्यमको रूपमा प्रयोग गरी पठनपाठन गराउनका लागि बहुभाषिक शिक्षा कार्यक्रम कार्यान्वयन निर्देशिका, २०६६ अनुसार विषय विज्ञको सहभागीतामा थप सामग्री विकास गरी प्रयोगमा ल्याउने व्यवस्था मिलाउने ।
५.१२. प्राविधिक विषय अध्यापन हुने विद्यालयलाई ल्याव सामग्री सहयोग अनुदान : स्थानीय तहले शैक्षिक सत्र २०७६ मा शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रबाट कक्षा ९ बाट प्राविधिक धार सुरु गरेका विद्यालय वाहेक साविकको शिक्षा विभागबाट अनुमति प्राप्त गरि संचालनमा रहेका प्राविधिक धारका विद्यालयहरुका लागि प्रयोगशालाको स्तरोन्नति गर्न प्रति विद्यालय २ लाख रकम उपलब्ध गराउने ।</td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>**६. क्रियाकलाप नं २.७.१३.११ शैक्षिक पहुँच सुनिश्चितता, अनौपचारिक तथा वैकल्पिक शिक्षा कार्यक्रम**
६.१. यस क्रियाकलापमा निम्नानुसारका उपक्रियाकलापहरुको बजेट समावेश गरिएको छ । कार्यक्रमका लागि स्वीकृत बजेटको बाँडफाँड गरी विद्यालयहरुमा अनुदान उपलब्ध गराउने । स्थानीय तहले प्रत्येक स्थानीय तहले तपशिल अनुसारका आधारमा कार्यक्रम सञ्चालन रहेका विद्यालय तथा शैक्षिक संस्था यकिन गर्ने । संस्थाबाट रकम माग गर्न लगाई विद्यालयहरुलाई अनुदान दिने :
<table>
<tr><th>कार्यक्रम</th><th>दर</th></tr>
<tr><td>परम्परागत विद्यालय अनुदान</td><td>कक्षा १-५ सञ्चालित विद्यालयका लागि वार्षिक एकमुष्ठ : २ लाख ४१ हजार
कक्षा १-८ सञ्चालित विद्यालयका लागि एकमुष्ठ : ५ लाख
कक्षा १-१० सञ्चालित विद्यालयका लागि एकमुष्ठ : ७ लाख १५ हजार</td></tr>
<tr><td>अति विकट हिमाली जिल्लाका लागि घुम्ति विद्यालय अनुदान</td><td>प्रति विद्यालय वार्षिक ३ लाख ५० हजार</td></tr>
<tr><td>खुला विद्यालय सञ्चालन अनुदान तह १ र २ (कक्षा ६-८)</td><td>प्रति विद्यालय वार्षिक १ लाख १० हजार</td></tr>
<tr><td>अनौपचारिक प्रौढ विद्यालय सञ्चालन अनुदान</td><td>कक्षा १-५ सञ्चालित विद्यालयका लागि एकमुष्ठ : २ लाख ४१ हजार
कक्षा १-८ सञ्चालित विद्यालयका लागि एकमुष्ठ : ५
कक्षा १-१० सञ्चालित विद्यालयका लागि एकमुष्ठ : ७ लाख १५ हजार</td></tr>
</table></td><td><u>**मुख्य जिम्मेवार**</u>
• गाँउपालिका/नगरपालिका
• विद्यालय
• विद्यालय व्यवस्थापन समिति
• सामुदायिक सिकाइ केन्द्र
<u>**सहजिकरण/समन्वय**</u>
• शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ</td><td>• अनुदान प्राप्त गर्ने विद्यालय
• भर्ना भएका विद्यार्थी संख्या
• सञ्चालन भएका साक्षरता कक्षा
• साक्षर भएको जनसंख्या
• अनुदान प्राप्त गर्ने सामुदायिक सिकाइ केन्द्र
• कार्यक्रम प्रगति प्रतिवेदन</td></tr>
</table>

क्रियाकलाप नं, क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया		जिम्मेवारी	प्रगति सूचक
खुला विद्यालय सञ्चालन अनुदान माध्यमिक	प्रति विद्यालय वार्षिक १ लाख ५२ हजार		
अनौपचारिक वैकल्पिक कक्षा कार्यक्रम (FSP)	८९ हजार(शैक्षिक सत्र २०७६ पश्चात फेज आउट हुने)		
विद्यालय बाहिर रहेका बालबालिकाहरुलाई विदयालय भर्ना सिकाइ निरन्तरताका लागि अनुदान	तोकिएका स्थानीय तहमा विद्यार्थी संख्या अनुसार		
साक्षर नेपाल अभियान सञ्चालन	तोकिएका स्थानीय तह अनुसार		
सामुदायिक सिकाइ केन्द्र सञ्चालन अनुदान	सञ्चालन व्यवस्थापनका लागि १ लाख सबैलाई र थप अधिकतम १ लाख प्रस्तावनाका आधारमा		

६.२. परम्परागत विद्यालयलाई अनुदान: स्थानीय तहले परम्परागत शिक्षा दिने गुरुकुल/आश्रम,गुम्बा/बिहार, मदरसा जस्ता सामुदायिक विद्यालय, सार्वजनिक शैक्षिक गुठी वा वैकल्पिक शैक्षिक कार्यक्रमको रूपमा अनुमति लिई सञ्चालनमा रहेका विद्यालय यकिन गर्ने । यो प्रकृतिका विद्यालयबाट अनुदान मागका आधारमा एकमुष्ट रकम अनुदान दिने । यसरी वितरित रकम कुन कुन विद्यालयहरूलाई वितरण गरिएको हो, सो को विवरण र विद्यार्थी सङ्ख्या समेत अनिवार्य रुपमा शिक्षा तथा समन्वय इकाइमार्फत शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रमा पठाउने । अनुमति लिई सञ्चालनमा आएका यस्ता विद्यालयहरूलाई शैक्षिक तथ्याङ्क अनुसार विद्यार्थी सङ्ख्या यकिन गरी पाठ्यपुस्तक र छात्रवृत्तिको रकम सम्बन्धित शीर्षकहरूबाट अनुदान दिने ।

६.३. घुम्ती विद्यालय सञ्चालनका लागि अनुदान : अति दुर्गम क्षेत्र र विकट हिमाली क्षेत्रमा सञ्चालित विद्यालयका बालबालिकाहरूको लागि उनीहरूलाई पायक पर्ने स्थानमा निश्चित समयको लागि अध्ययन गर्ने ब्यबस्था मिलाउन विद्यालयलाई एकमुष्ट ३ लाख ५० हजार रकम अनुदान दिने ।

६.४. अनौपचारिक प्रौढ विद्यालय लागि अनुदान : स्थानीय तहले प्रौढका लागि सञ्चालित अनौपचारिक वा बैकल्पिक विद्यालयहरूको विवरण (स्थापना मिति, सञ्चालित कक्षा, विद्यार्थी सख्या र सञ्चालनको अवस्था सहितको) शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइबाट समेत यकिन भई आएपछि मात्र सम्बन्धित विद्यालयको मागका आधारमा सहजकर्ताहरूको पारिश्रमिक तथा शिक्षण सिकाइका लागि आवश्यक जनशक्तिका लागि एकमुष्ट विद्यालयको खातामा अनुदान दिने । स्थानीय तहद्वारा सामुदायिकरूपमा सञ्चालन गर्न अनुमति पाएका प्रौढका लागि सञ्चालित अनौपचारिक विद्यालयहरूको विद्यार्थी विवरण Flash Report मा समावेश गर्ने । विद्यालयले प्राप्त रकमबाट लघु पुस्तकालय, शैक्षिक सामग्री र व्यवस्थापकीय क्षेत्रमा खर्च गर्ने व्यवस्था मिलाउने । यस प्रकृतिका विद्यालयमा अध्ययनरत विद्यार्थीका लागि निःशुल्क पाठ्यपुस्तक उपलब्ध गराउने ।

६.५. खुला विद्यालय सञ्चालन अनुदान : स्थानीय तहले सञ्चालनमा रहेका खुला विद्यालय तह १ र २ (कक्षा ९-१०) विद्यालयको अनुगमन गरी स्वीकृत विद्यालयहरुलाई मागको आधारमा तोकिए अनुसार एकमुष्ट रुपमा विद्यालयलाई अनुदान दिने । विद्यालयले कार्यक्रम सञ्चालन प्रक्रियाका सम्बन्धमा "दूर शिक्षा तथा खुला सिकाइ निर्देशिका, –२०६३ र खुला विद्यालय सञ्चालन कार्यान्वयन पुस्तिका/निर्देशिका" अनुसार गर्ने । विद्यालयले प्राप्त रकमलाई कार्यक्रम सञ्चालनको लागि खर्चको हकमा देहाय अनुसार उपलब्ध भएको रकम

क्रियाकलाप नं, क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवारी	प्रगति सूचक
खर्च गर्ने। १. संयोजकका लागि मासिक रू ७००।- का दरले १२ महिनाको जम्मा रू.८,४००। – २. सहजकर्ताको लागि प्रति सेसन रू ३००।- का दरले दैनिक ४ सेसन ३५ दिनका लागि जम्मा रू ४२,०००। – ३. सहायक कर्मचारीका लागि मासिक रू ८००। – का दरले १२ महिनाको रू ९,६००। – ४. विद्यालय सहयोगीका लागि मासिक रू.५००। का दरले १२ महिनाको रू.६०००। ५. शैक्षिक सामग्रीका लागि मासिक रू ६००। – का दरले १२ महिनाको रू.७,२००। – ६. सञ्चालन खर्च (पानी, विजुली, सरसफाई) का लागि मासिक रू ५०० का दरले वार्षिक रू ६,०००। – ७. ईन्टरनेट/मिडियाको प्रयोगका लागि मासिक रू १,५००। – का दरले ९ महिनाको रू १३,५००। – ८. गृहकार्य परीक्षणका लागिरू. ३,२००। – प्रति पटकका दरले ४ पटकको रू. १२,८००। – कापी प्रति विषय रू.८। – का दरले ९. परीक्षा सञ्चालन (मध्यावधि र वाह्य) रू. ६४००। – प्रति पटकका दरले २ पटकको रू. १२,८००। – (प्रश्नपत्र निर्माण रू.३००। – प्रति सेट, उ.पु. परीक्षण रू ८। – प्रति कापी प्रति विषय) १०. पुस्तकालयका लागि एकमुष्ठ रू १०,०००। – ११. जिल्ला तहमा अनुगमनका लागि एकमुष्ठ रू १०,०००। – उल्लिखित बाँडफाँडमा नघट्ने गरी विद्यालयले आवश्यक अन्य क्षेत्रहरूमा खर्च गर्न सक्ने। **६.६. खुला विद्यालय तह १ र २ (कक्षा ६-८) सञ्चालन अनुदान :** स्थानीय तहले सञ्चालनमा रहेका विद्यालय यकिन गरि अनुदान माग गर्न लगाउने। विद्यालयलाई तोकिए अनुसारको अनुदान उपलव्ध गराई विद्यालयले निम्नानुसार खर्च गर्ने। क) स्रोत शिक्षकका लागि पारिश्रमिकः प्रति घण्टा रू.२००का दरले दैनिक २ घण्टा सम्पर्क कक्षाको लागि मासिक २४ दिनको दरले जम्मा रू.९६००। विद्यालयले स्रोत कक्षा लिने शिक्षकलाई पारिश्रमिक उपलब्ध गराउने। ख) प्रधानाध्यापकको लागि भत्ताः मासिक रु ५०० का दरले १२ महिना बराबर हुन आउने रकम रू. ६००० विद्यालयको खातामा अनुदान दिने। विद्यालयले सम्बन्धित प्रधानाध्यापकलाई नियमानुसार मासिक रूपमा उपलब्ध गराउने। ग) सहायक कर्मचारीको लागि पारिश्रमिक : प्रतिव्यक्ति मासिक रु. ३०० का दरले १२ महिनाको रू. ३६०० पाउने गरी प्रतिकेन्द्र २ जनाका लागि हुन आउने एकमुष्ट रकम रू. ७२००।- सम्बन्धित विद्यालयको खातामा निकाशा दिने। विद्यालयले काम गर्न तोकिएका सहायक कर्मचारीहरूलाई नियमानुसार मासिक रूपमा उपलब्ध गराउने। घ) विद्यार्थीका लागि सामग्री खर्च : प्रति विद्यार्थी मासिक रू.५०।– ले २० जनाको लागि कापी, डटपेन, पेन्सिल कटर, स्केल, ईरेजर, ज्यामिति		

क्रियाकलाप नं, क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवारी	प्रगति सूचक
बक्स आदि शैक्षिक सामग्रीको व्यवस्था गर्न रू. १,०००।– का दरले प्रति केन्द्र १० महिनाको जम्मा रू.१०,०००।– विद्यालयका लागि मसलन्द खर्चः कक्षा सञ्चालनको लागि मसलन्द प्रति महिना (चक, डस्टर, मार्कर, रजिष्टर, फोटोकापी आदि) रू.५००।– का दरले प्रति केन्द्र १० महिनाको रू.५,०००।– ङ) शैक्षिक सामग्री व्यवस्थापन खर्चः विभिन्न विषयगत सिकाइ क्रियाकलापका लागि आवश्यक पर्ने शैक्षिक सामग्री व्यवस्थापन गर्न प्रति विद्यालय प्रति महिना (सिकाइसहयोगी सामग्रीहरूः ग्लोब, चार्ट, नक्सा, मार्कर, फोटोकपी आदि) रू.५००।– का दरले प्रति केन्द्र १० महिनाको जम्मा रू. ५,०००।– च) विद्यालयका लागि पुस्तकालय : स्थानीय तहले प्रत्येक विद्यार्थीलाई पाठ्यपुस्तक पहुँचको सुनिश्चितता गर्न पुस्तकालय व्यवस्थापनका लागि खुला विद्यालय तह एक र दुईमा अध्ययनरत विद्यार्थीका लागि पाठ्यपुस्तक लगायत अन्य सन्दर्भसामग्रीको व्यवस्था पुस्तकालयमार्फत गर्न प्रति केन्द्र प्रति तहका लागि एकमुष्ट रू. १०,०००। का दरले दुई तहको लागि रू.२०,०००। रकम उपलब्ध गराउने । यस रकमबाट सम्बन्धित विद्यालयले नियमानुसार पुस्तकालयको व्यवस्थापन गर्ने । विद्यार्थीहरूले पुस्तकालयबाट पुस्तक लिई अध्ययन गर्ने र अध्ययन पश्चात पुस्तकालयमा फिर्ता गर्ने व्यवस्था मिलाउने । **६.७. सामुदायिक सिकाइ केन्द्रको सञ्चालन अनुदान :** स्थानीय तहले नियमितरूपमा चलेका सामुदायिक सिकाइ केन्द्रको व्यवस्थापन समितिले गरेको सिफारिसको निर्णय र स्थलगत निरीक्षण प्रतिवेदनका आधारमा हाजिरी प्रमाण प्राप्त भएपछि सामुदायिक परिचालकको रकम अनुदान दिने । समुदायिक सिकाइ केन्द्रले व्यवस्थापन समितिको निर्णयानुसार सामुदायिक परिचालकका लागि रू. ६२००। का दरले १२ महिना बराबरको पारिश्रमिक भुक्तानी गर्ने । स्थानीय तहमा सञ्चालनमा रहेका सामुदायिक सिकाइ केन्द्रहरू यकिन गरी न्यूनतम तलबभत्ताको रकम उपलव्ध गराई बाँकी रकम प्रस्तावका आधारमा उपलव्ध गराउने स्थानीय तहमा सञ्चालनमा रहेका सामुदायिक सिकाइ केन्द्रहरुको कार्य प्रभावकारिताका आधारमा स्थानीय तहले स्थानान्तरण गर्न सक्नेछन् । **६.८. विद्यालय बाहिर रहेका बालबालिकाहरुलाई लक्षित गरि विद्यालय शिक्षामा भर्ना तथा निरन्तरताका लागि शैक्षिक कार्यक्रमका लागि अनुदान** : यस कार्यक्रमका लागि Equity Index का आधारमा सूचीकृत गर्दा पछि परेका जिल्लाका अनुसूचीमा ३ मा रहेका स्थानीय तहका विद्यालय बाहिर रहेका बालबालिकाको संख्याका आधारमा बजेट विनियोजन गरिएकोले सम्बन्धित स्थानीय तहले कार्यक्रम कार्यान्वयन गरी सबै बालबालिकाहरुको विद्यालय शिक्षाको सुनिश्चितता कायम गर्ने गरी विशेष कार्ययोजना निर्माण गरी कार्यपालिकाबाट स्वीकृत गर्ने । कार्ययोजनामा आफ्नो स्थानीय तहमा विद्यालय बाहिर रहेका बालबालिकाहरुहरुको विस्तृत सर्वेक्षण गर्ने । सर्वेक्षणका आधारमा विद्यालय भर्ना र निरन्तरताका लागि योजना वनाउने । यसलाई गाउ/नगर शिक्षा योजनाको अभिन्न अंग वनाउने । विद्यालय बाहिर रहेका बालबालिकाहरुलाई लक्षित गरी विद्यालय शिक्षामा भर्नाका लागि छात्रवृत्ति, दिवाखाजा, वैकल्पिक शैक्षिक कार्यक्रम लगायत स्थानीय आवश्यकताका आधारमा कार्यक्रम तय गरी विद्यालय शिक्षाको अवसर सुनिश्चितता कायम गर्ने जस्ता कर्यक्रम समावेश गर्ने । यस कार्यक्रमका लागि स्थानीय तहले बजेट थप गरी कार्यान्वयन गरी विद्यालय उमेरका सबै बालबालिकाको विद्यालय शिक्षा सुनिश्चितता भएको स्थानीय तह घोषणा गर्ने । यसको प्रगति प्रतिवेदन यस केन्द्रमा नियमितरुपमा पठाउने ।		

क्रियाकलाप नं, क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवारी	प्रगति सूचक
६.९. साक्षर नेपाल अभियान सञ्चालन : आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा साक्षरता अभियान कार्यक्रमका लागि साक्षर नेपालको अवधारणापत्र २०७५ अनुसार वर्गिकृत जिल्लाका स्थानीय तहमा निम्नानुसार बजेट व्यवस्था गरिकोले यस क्रियाकलापमा विनियोजित बजेट बाँडफाँडमा तपशिल अनुसारका जिल्लाका स्थानीय तहले यस वर्ष स्थानीय तहलाई पुर्ण साक्षर बनाउन गरी बजेट तथा क्रियाकलाप सहितको विस्तृत कार्ययोजना निर्माण गरी कार्यपालिकाबाट स्वीकृत गर्ने गराउने। क) अवधारणा पत्रमा "ग" वर्गमा परेका हिमाली जिल्लाहरु : मुगु, जुम्ला, कालिकोट, अछाम, बझाङ्, बाजुरा का प्रति स्थानीय तह रु ४ लाख, ख) अवधारणा पत्रमा "घ" वर्गमा परेका हिमाली जिल्लाहरु : सोलुखुम्वु,हुम्ला र डोल्पाका प्रति स्थानीय तह रु ५ लाख, ग) अवधारणा पत्रमा "ग" वर्गमा परेका तराईका जिल्लाहरु : कन्चनपुर र महोत्तरीका प्रति स्थानीय तह रु १० लाख घ) अवधारणा पत्रमा "घ" वर्गमा परेका तराईका जिल्लाहरु : धनुषा, रौतहट, र्सलाही, सिराहा, सप्तरी, वारा र पर्साका प्रति स्थानीय तह रु १४ लाख १. साक्षर नेपाल २०७६ अवधारणापत्र र अनौपचारिक शिक्षा कार्यक्रम सञ्चालन निर्देशिका २०७५ बमोजिम कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने। २. निरक्षरता पहिचान, पुर्व तयारी, सामग्रीहरुको व्यवस्थापन लगायतका कार्य भाद्र महिना सम्ममा सम्पन्न गरी २०७६ असोज १ बाट कक्षा सञ्चालनको व्यवस्था मिलाउने र माघ/फागुन सम्ममा स्थानीय तहलाई साक्षर घोषणा गराउने। ३. शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइले स्थानीय तह तथा जिल्लालाई साक्षर घोषणा गर्न समन्वय र सहजिकरण गर्ने। ४. माथि उल्लेखितका साथै अन्य सम्वन्धित कार्य गर्नका लागि प्रदेश तथा स्थानीय तहबाट आफ्नो बजेटबाट बजेट थप गरी कार्यक्रम सञ्चालन गर्न सकिनेछ।		
७ क्रियाकलाप नं २.७.११.१ **तोकिएका विद्यार्थीको दिवा खाजाका लागि विद्यालयलाई अनुदान** ७.१. विद्यार्थीका लागि दिवा खाजा कार्यक्रम प्राप्त भएका स्थानीय तहले कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्दा सामुदायिक विद्यालयमा प्रारम्भिक बालविकास कक्षा देखि कक्षा ५ सम्म अध्ययनरत बालबालिकाहरुका लागि उपलब्ध गराउन विद्यालयगत तथ्याङ्कका आधारमा साविकको कर्णाली अञ्चलका मुगु, डोल्पा, हुम्ला, जुम्ला र कालिकोट जिल्लाका स्थानीय तहले प्रति विद्यार्थी दैनिक रू. २०।– का दरले तथा अन्य स्थानीय तहले प्रति विद्यार्थी दैनिक रू. १५।– का दरले १८० दिनका लागि विद्यालयको खातामा अनुदान निकासा दिने। विद्यालय सञ्चालन भएको दिनलाई मात्र आधार मानेर अनुदान दिने व्यवस्था मिलाउने। स्थानीय तहले दिवाखाजा उपलब्ध गराईएका विद्यालयको विद्यार्थी दैनिक हाजिरी पुस्तिका (परीक्षामा सामेल भएको दिन समेत) को प्रतिलिपि विद्यालयका प्रधानाध्यापक र विव्यस अध्यक्षबाट प्रमाणित गराई स्थानीय तहमा सङ्कलन गरी सङ्ख्या यकिन भए पश्चात् मात्र थप अनुदान दिने व्यवस्था मिलाउने। यसरी तेश्रो चौमासिकमा निकाशा गर्दा पहिलो र दोश्रो चौमासिकमा निकाशा गरिएको रकम सदुपयोग भएको सुनिश्चित गर्ने। ७.२. **लक्षित समूहका लागि दिवाखाजा कार्यक्रम:** यस कार्यक्रमका लागि बजेट प्राप्त भएका स्थानीय तहले सामुदायिक विद्यालयमा अध्ययनरत प्रारम्भिक बालविकास कक्षा देखि कक्षा ५ सम्म प्रति विद्यार्थी दैनिक रू. १५।– का दरले १८० दिनका लागि विद्यालयलाई अनुदान दिने। लक्षित समूहमा देहायका जातजातिहरु रहेका छन : क) लोपोन्मुख समूहमा पर्ने १० जातजातिहरू: कुसुण्डा, बनकटरिया, राउटे, सुरेल, हायु, राजी, किसान, लेप्चा, मेचे, कुशवाडिया।	**मुख्य जिम्मेवार** • गाँउपालिका/नगरपालिका • विद्यालय • विद्यालय व्यवस्थापन समिति • सामुदायिक सिकाइ केन्द्र **सहजिकरण/समन्वय** • शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ	• दिवा खाजा प्राप्त गर्ने विद्यार्थी सङ्ख्या • विद्यार्थीको हाजिरी • प्रगति प्रतिवेदन

क्रियाकलाप नं, क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवारी	प्रगति सूचक
ख) अति सिमान्तकृत समूहमा पर्ने १२ जातजातिहरू: माझी, सियार, ल्होमी, थुदाम, धानुक, चेपाङ, सतार,थामी, झागड, बोटे, दनुवार, बरामु। ग) माथि "क" र "ख" अनुसारका २२ जातजातिका बालबालिका र मुसहर जातका विद्यार्थीलाई दिवाखाजाका लागि विद्यालयले विद्यार्थीका अभिभावकलाई नियमित घरबाट खाजा ल्याउने शर्तमा नगद नै रकम वितरण गर्ने र त्यसको भरपाई गराई राख्ने। घ) यस कार्यक्रमको उद्देश्य अत्यन्तै पछाडिपरेका समुदायका बालबालिकाहरूलाई विद्यालयमा ल्याउने र टिकाई राख्ने रहेको हुँदा विद्यालयले त्यस्ता समूहका बालबालिकालाई भर्ना गर्न प्रोत्साहन गर्ने। नियमित हाजिरी र घरबाट खाजा ल्याउने विद्यार्थीको अनुगमन गरी अभिलेख राख्ने। ७.३. स्थानीय तहले दिवा खाजा कार्यक्रमका लागि विद्यालयलाई अनुदान उपलब्ध गराउदा अभिभावक आमाहरुको सक्रिय सहभागितामा खाजा व्यवस्थापनको प्रवन्ध मिलाउने। ७.४. अनुदानमा आधारित दिवाखाजा कार्यक्रम लागू भएका जिल्लाहरु : कैलाली, बर्दिया, दाङ, प्युठान, रोल्पा, कपिलवस्तु, नवलपरासी (सुस्ता पूर्व), नवलपरासी (सुस्ता पश्चिम), बारा, धादिङ, सिन्धुपाल्चोक, रसुवा, सिराहा, सप्तरी, सुनसरी, ओखलढुङ्गा, धनुषा, महोतरी, सर्लाही, सिन्धुली, रामेछाप, दोलखा, नुवाकोट, रौतहट, पर्सा, गुल्मी, सल्यान, मुगु, डोल्पा, हुम्ला, जुम्ला, कालिकोट, डडेल्धुरा र वैतडीका सबै स्थानीय तहहरु। ७.५. विश्व खाद्य कार्यक्रमको सहयोगमा दिवाखाजा कार्यक्रम भएका जिल्लाहरु : दार्चुला, बझाङ, बाजुरा, अछाम, डोटी, रुकुम पूर्व, रुकुम पश्चिम, जाजरकोट र दैलेखका तोकिएका विद्यालयहरु। ७.६ दिवा खाजाको मापदण्ड, गुणस्तर र व्यवस्थापनका नमूना अनुसूची ४ मा राखिएको छ।		
८ क्रियाकलाप नं ११.१.२.१ **विद्यालय भौतिक पुर्वाधार निर्माण अनुदान** ८.१. प्रत्येक स्थानीय तहले प्राप्त विद्यालय भौतिक कार्यक्रमहरु कार्यान्वयन गर्दा सम्पूर्ण निर्माण कार्य नेपाल राष्ट्रिय भवन संहिता, २०६० मा भएको व्यवस्था अनुसार भुकम्प प्रतिरोधी, अपाङ्ग मैत्री, बाल मैत्री, छात्रा मैत्री एवम् वातावरण मैत्री गर्नु/गराउनु पर्नेछ। विद्यालय भौतिक सुधार सम्वन्धी कार्य गर्दा वातावरणीय र सामाजिक पक्षलाई आधार मानि कार्य सम्पादन गर्ने । Social/ Environmental Framework ले तोकेका वातावरणीय र सामाजिक पक्षहरुलाई ध्यान दिई कार्यान्वयन गर्ने। ८.२. स्थानीय तह अन्तरगतका विद्यालयमा हुने भौतिक निर्माणका कार्यहरु स्थानीय तहले आफ्ना प्राविधिक मार्फत सुपरीवेक्षण गराउने र कार्यसम्पादन प्रतिवेदन तयार गर्ने। यस सम्वन्धी समाजिक तथा वातावरणीय लेखाजोखा गर्ने चेकलिष्ट अनुसुची ५ मा समावेश गरिएको छ। ८.३. भुकम्प प्रभावित ३१ जिल्लाका विद्यालयहरुको पुननिर्माण राष्ट्रिय पुननिर्माण प्राधिकरणबाट हुने भएकोले उक्त जिल्लाका स्थानीय तहको बजेटमा कक्षाकोठा निर्माण अनुदान क्रियाकलापको बजेट समावेश भएको छैन । उक्त जिल्ला अन्तरगतका स्थानीय तहले यस वाहेका क्रियाकलापहरुमा प्राप्त बजेट हिसाब गरी कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्नुपर्नेछ । यस क्रियाकलापमा निम्नानुसारका उपक्रियाकलापहरुको बजेट समावेश गरिएको छ। कार्यक्रमका लागि स्वीकृत बजेटको बाँडफाँड गरी विद्यालयहरुमा अनुदान उपलव्ध गराउने। कार्यक्रम | इकाइ दर	**मुख्य जिम्मेवार** ● **गाँउपालिका/नगरपालिका** ● **विद्यालय** ● **प्राविधिक जनशक्ति (ईञ्जिनियर/सव ईन्जिनियर)** **सहजिकरण/समन्वय** • शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ	• **स्वीकृत कार्यक्रम तथा निर्माण सम्पन्न भौतिक पुर्वाधार सङ्ख्या** • **नापी किताव** • **ल्याव सामग्री उपलव्ध गराएका विद्यालय संख्या** ● **कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन**

क्रियाकलाप नं, क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया		जिम्मेवारी	प्रगति सूचक
कक्षाकोठा निर्माण अनुदान (फर्निचर सहित)	प्रतिकोठा ८ लाखका दरले २ कोठे ब्लकका लागि कुल १६ लाख		
विद्यालय प्रविलकरण (Retrofitting) कार्यक्रम	स्वीकृत ड्रइङ डिजाइन लागत अनुमानका आधारमा		
नमूना विद्यालय सुधार गुरुयोजना अनुरुप भौतिक निर्माण अनुदान	प्रति विद्यालय जम्मा १ करोड ५० लाख		
WASH सुविधा भएको शौचालय निर्माण अनुदान	प्रति विद्यालय जम्मा रु ७ लाख		
तोकिएको मापदण्डको आधारमा कक्षा १० सञ्चालनमा रहेका प्राविधिक धारका विद्यालयमा कक्षा ११ स्तरोन्नति ल्याव व्यवस्थापन	धार अनुसार तोकिएको अनुदान (वुदाँ नं ८.७ मा उल्लेख भए अनुसार)		
अपांगताको प्रकृति अनुरुप आवश्यकताको आधारमा प्रत्येक प्रदेशमा पुर्वाधारयुक्त विशेष शिक्षा आवासीय विद्यालय सञ्चालन	प्रति विद्यालय १ करोड		

८.२.विद्यालय भौतिक निर्माण : कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा निम्नानुसारको प्रक्रिया अवलम्बन गर्नुपर्नेछ :

क) **प्रति इकाइ लागत:** यस कार्यक्रमका अन्तर्गत कक्षाकोठा भवन निर्माण (फर्निचर सहित) इकाइ लागत माथि उल्लेखित भए अनुसार कायम गरिएको छ।

ख) **माग सङ्कलन गर्ने:** स्थानीय तहले विद्यालयको विद्यालय सुधार योजनामा उल्लेख भई आएको आधारमा विद्यालयहरूमा उपलब्ध गराउनु पर्ने भौतिक सुविधाका आवश्यकताको आधारमा प्राथमिकता क्रमको सूची गर्ने। विद्यालय छनौटका लागि स्थानीय तहले आवश्यकता अनुसार प्रअ वैठक राख्न वा सिफारिस समिति बनाउन शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइको सहयोग लिन सक्नेछन्।

ग) **विद्यालयहरूको प्राथमिकताक्रम निर्धारण र छनोट गर्ने:** स्थानीय तहस्थित सम्पूर्ण विद्यालयहरूको अनुसूची ५ मा उल्लेखित मापदण्डका आधारमा भौतिक सर्वेक्षण गरी आवश्यकता पहिचान भएका विद्यालयहरूमा कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्न प्राथमिकताक्रम निर्धारण गरी सुचकाङ्क सहितको विवरण तयार गर्ने।

घ) **स्थानीय तहले लगानी थप गर्न सक्ने :** प्रावधिकले तयार गरेको लागत अनुमानमा स्थानीय तहले बजेट थप गर्न सक्ने। शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्र / साविकको शिक्षा विभागबाट उपलव्ध गराईएको प्रोटोटाईप ड्रईङ डिजानईन परिवर्तन गर्न चाहेमा भवन निर्माणको ड्रईङ डिजाईन स्वीकृत गर्ने कानुन बमोजिम अधिकार प्राप्त वा तोकिएको निकायको स्वीकृति अनिवार्य रुपमा लिनुपर्नेछ। त्यसै गरी २ कोठे ब्लकको अनुदानमा स्थानीय तह वा स्थानीय तहको स्वीकृतिमा विद्यालयले रकम थप गरी ४ कोठे भवन निर्माण गर्न सक्नेछ तर यसको समयमै कार्य सम्पन्न गरी फछौंट गर्ने जिम्मेवारी स्थानीय तहको हुनेछ।

ङ) **विद्यालयहरूसँग सम्झौता गर्ने :** सुचकका आधारमा भौतिक निर्माणका लागि आवश्यक रहेका विद्यालयहरु छनौट गरी स्थानीय तहले

क्रियाकलाप नं, क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवारी	प्रगति सूचक
विद्यालयसँग सम्झौता गर्ने। सम्झौता भई सकेका विद्यालयहरूले सम्झौता भएको १५ दिनभित्र कार्य शुरू नगरेमा सो विद्यालयसँगको सम्झौता रद्द गरी प्राथमिकतामा परेको अर्को विद्यालयलाई कार्यक्रम उपलब्ध गराउने गरी व्यवस्था मिलाउने। च) **लागत अनुमान तयार गर्ने:** छनोट भएका विद्यालयहरूमा विद्यालय भवन निर्माणका लागि शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रबाट स्वीकृत डिजाईनहरूमध्ये उपयुक्त डिजाईन विद्यालयगत रूपमा छनोट गर्ने। प्रत्येक विद्यालयको लागि छुट्टाछुट्टै लागत अनुमान तयार गरी स्थानीय तहले स्वीकृत गर्ने। लागत अनुमान तयार गर्दा जिल्लाको स्वीकृत दररेट तथा स्वीकृत सरकारी Norms को प्रयोग गर्नु पर्नेछ। यसरी लागत अनुमान तयार गर्दा कार्यक्रमबाट व्यहोरिने खर्च, विद्यालयको तर्फबाट व्यहोरिने जनश्रमदान वा नगद खर्च वा अन्य कुनै श्रोतबाट व्यहोरिने खर्च समेत उल्लेख गरी सम्पन्न गर्नु पर्ने सम्पूर्ण प्राविधिक कार्यहरू स्पष्ट रूपमा खुलेको हुनुपर्नेछ। विद्यालयले कुल लागतको कम्तीमा ५% श्रमदान जुटाउनु पर्नेछ। यस कार्यक्रम अन्तर्गत कर्कटपाताले छाना छाउन चाहने विद्यालयहरूले अनिवार्य रूपमा ४ मि.मि. बाक्लो प्लाईउड वा कम्तीमा समान गुणस्तर भएका अन्य निर्माण सामग्रीको सिलिङ्ग सहितको नयाँ भवन निर्माण गर्नु पर्नेछ। सिलिङ्ग लगाउन नचाहने विद्यालयहरूले छानामा कर्कटपाताको सट्टा गर्मी (Hot) र ठण्डी (Cold) रोक्न सक्ने क्षमता भएका यु.पि.भि.सि. लगायतका समान गुणस्तर भएका ३ मि.मि. वा सो भन्दा बाक्लो छाना छाउने सामग्री प्रयोग गरी छाना छाउन सक्नेछन्। विद्यालय भवन निर्माण गर्दा असक्तहरूले समेत प्रयोग गर्न सक्नेगरी Ramp राखी ह्वील चियर (Wheel Chair) जानसक्ने गरी निर्माण गर्ने व्यवस्था समेत मिलाउनु पर्नेछ। भवनका ढोकाहरु जडान गर्दा सबै ढोकाहरू बाहिर खुल्ने व्यवस्था अनिवार्य रूपमा गर्नुपर्नेछ। विद्यालय भवन निर्माण कार्यक्रमको मापदण्ड अनुसूची ५ र ६ का आधारमा गर्ने। छ) **विद्यालयहरूलाई रकम अनुदान दिने:** सम्झौता भएका विद्यालयहरूलाई तोकिएको काम सम्पन्न गरी विद्यालयले सो जानकारी गराई रकम माग गरेपछि प्राविधिकहरूले निरीक्षण गरी दिएको प्रतिवेदनको आधारमा स्वीकृत कार्यक्रमको परिधिभित्र रही तपशिल बमोजिम रकम अनुदान दिने। तपसिलः १. विद्यालयसँग सम्झौता भए पश्चात पहिलो किस्ताको रूपमा कुल अनुदान रकमको ३० प्रतिशत रकम अनुदान दिने। २. Structural Part को कार्य सम्पन्न भए पश्चात दोश्रो किस्ताको रूपमा कूल अनुदान रकमको ५० प्रतिशत रकम अनुदान दिने। ३. कार्य सम्पन्न गरे पश्चात नापी किताब भरी कार्यसम्पन्न प्रतिवेदन समेत तयार गरी अन्तिम किस्ताको रूपमा कूल अनुदान रकमको २० प्रतिशत रकम अनुदान दिने। ज) **विद्यालय निर्माण कार्य गरिसक्नु पर्ने अवधि:** स्थानीय तहबाट विद्यालय निर्माण कार्य, प्रबलीकरण कार्य वापत रकम प्राप्त गर्ने विद्यालयहरूले आर्थिक वर्षको जेष्ठ मसान्तसम्ममा निर्माण कार्य सम्पन्न गरी सो को जानकारी स्थानीय तहलाई र शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइलाई दिनुपर्नेछ। ईकाइले प्राप्त विवरणका आधारमा शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रलाई जानकारी दिनु पर्नेछ। त्यसरी भवन निर्माण सम्पन्न गर्ने विद्यालयहरूले आषाढ १५ सम्ममा कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन तयार तथा प्रमाणित गरी एक प्रति स्थानीय तह र एक प्रति सम्बन्धित विद्यालयमा उपलब्ध गराउनु पर्नेछ। झ) **निर्माण कार्यको रेखदेख गर्ने:** विद्यालयमा सञ्चालन हुने सम्पूर्ण निर्माण कार्यको प्राविधिक रेखदेख गर्ने कार्य स्थानीय तहमा कार्यरत		

क्रियाकलाप नं, क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवारी	प्रगति सूचक
ईन्जिनियर/सव–ईन्जिनियरहरूको हुनेछ । कारणवस स्थानीय तहमा प्राविधिकहरू कार्यरत नभएमा जिल्लास्थित ईन्जिनियरिङ्ग प्राविधिक सेवा उपलब्ध हुन सक्ने कुनै पनि सरकारी कार्यालयहरूबाट प्राविधिक सेवा लिन सकिनेछ । निर्माण/मर्मत कार्यको लागि छुट्टै साईट रजिष्टरको व्ययवस्था गर्न लगाई निरीक्षणका क्रममा (सुपरभिजन) प्राविधिकबाट सो कार्य सम्बन्धी निर्देशन दिने व्यवस्था अनिवार्य रूपमा गरिनुपर्दछ । स्थानीय तहहरूमा हुने सम्पूर्ण भौतिक सुविधा विस्तारका कार्यहरूको नियमित अनुगमन गर्ने तथा आफ्नो मातहतका सञ्चालित भौतिक सुविधा विस्तार कार्यको प्रगति विवरण चौमासिक तथा वार्षिक रूपमा केन्द्रलाई स्थानीय तहले पठाउनुपर्नेछ । ञ) **नापी किताब/कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन लगायतका कागजात तयार गर्ने:** स्थानीय तहले विद्यालयमा भए गरेका निर्माण कार्यको कागजातहरू (भौतिक सर्बेक्षण फारम, लागत अनुमान, सम्झौता, मूल्याङ्कन प्रतिवेदन, नापी किताब (Measurement Book) तथा कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन) २/२ प्रति प्राविधिकबाट तयार गर्न लगाई सम्बन्धित साईट ईन्चार्ज (ईन्जिनियर/सब–ईन्जिनियर), विद्यालयको प्र.अ. तथा वि.व्य.स. अध्यक्ष वा विद्यालय निर्माण समितिका अध्यक्ष तथा प्रमुखको दस्तखत गरी/गराई एक प्रति स्थानीय तहमा र अर्को एक प्रति विद्यालयमा राख्न लगाउनु पर्ने छ । सोको लेखापरीक्षण मौजुदा कानुनबमोजिम विद्यालयले आफ्नै स्रोतबाट गराउनु पर्ने भएकाले उक्त कागजातहरूको सक्कलै प्रति विद्यालयमा सुरक्षितसाथ राख्न लगाउनुपर्नेछ । सम्बन्धित विद्यालयले विद्यालयको आर्थिक लेखा परीक्षण भएको समयमा नापी किताबको समेत लेखापरीक्षण गर्न लगाई लेखापरीक्षकबाट प्रमाणित गराई राख्ने व्यवस्था मिलाउनु पर्नेछ । सम्बन्धित प्राविधिक कर्मचारीले नापी किताब तयार गरे वा नगरेको तथा विद्यालयले समेत सोअनुसार राख्न लाए वा नलगाएको स्थानीय तहबाट अनुगमन गर्न लगाई चौमासिक तथा वार्षिक प्रतिवेदन लिने व्यवस्था मिलाउनु पर्नेछ । माथिका बुँदामा उल्लेख भएअनुसार नयाँ कक्षाकोठा सहित फनिर्चर निर्माण, शैचालय निर्माण, विद्यालय भूकम्पीय सुरक्षा कार्यक्रमबाट विद्यालयलाई अन्तिम किस्ता वापत वा आर्थिक वर्षको अन्तमा दिईने रकम अनुदान दिँदा नापी किताब भरेर मात्र दिनुपर्ने व्यवस्था मिलाउनु पर्नेछ । ट) **विगत आ.व.हरूको भौतिक निर्माण कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन तयार गर्ने सम्बन्धमा:** गत विगत आर्थिक वर्षहरूमा सम्पन्न विद्यालयको भवन निर्माण, नयाँ कक्षा कोठा निर्माण, भवन मर्मत, शौचालय निर्माण लगायतका भौतिक निर्माण कार्यको *"कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन"* अनुसूची ७ मा तोकिए बमोजिमको ढाँचामा सम्बन्धित प्राविधिकबाट तयार गर्न लगाई स्थानीय तहका शिक्षा अधिकृत/ प्रशासकीय प्रमुख, प्राविधिक कर्मचारी, सम्बन्धित विद्यालयका प्र.अ. तथा विद्यालय व्यवस्थापन समितिका अध्यक्षबाट समेत प्रमाणित गरी गराई विद्यालय र स्थानीय तहमा एक एक प्रति राख्ने व्यवस्था मिलाउनु पर्नेछ । विगत वर्षहरूको भौतिक निर्माण तर्फको वेरुजु रहेका र कार्यसम्पन्न प्रतिवेदन यस प्रयोजनका लागि शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ र साविकको जिल्ला शिक्षा कार्यालयबाट भएको निर्णय,सम्झौता र अन्य कागजातको प्रतिलिपी आवश्यक भएमा स्थानीय तहको माग बमोजिम इकाइले उपलव्ध गराउनु पर्ने छ । ठ) **रकम असुली र विभागीय कारवाही:** सम्झौता अवधिभित्र समेत निर्माण कार्य सम्पन्न नगरी स्थानीय तहबाट अनुदान प्राप्त रकमको हिनामिना वा दुरूपयोग गर्ने वा विद्यालय निर्माण वा मर्मत सम्भार नगरी अन्य प्रयोजनको लागि खर्च गर्ने वा अनुदान गरिएको प्रयोजनमा खर्च नै नगरी विद्यालयको खातामा रकम जम्मा गरी राख्ने विद्यालयहरूबाट त्यस्तो रकम असुलउपर गर्नुपर्नेछ । तर उक्त रकम फिर्ता गर्न आनाकानी गर्ने विद्यालयलाई आगामी आर्थिक वर्षमा प्रथम वा दोस्रो चौमासिक अनुदान दिँदा प्र.अ. को तलबभत्ता रकम रोक्का गरेरमात्र अनुदान दिने		

क्रियाकलाप नं, क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवारी	प्रगति सूचक
व्यवस्था मिलाउनु पर्नेछ। उपर्युक्तबमोजिमको प्रक्रिया पूरा नगर्ने सम्बन्धित विद्यालय तथा स्थानीय तहका जिम्मेवार पदाधिकारीमाथि प्रचलित नेपाल कानुन बमोजिमको कारबाही हुने हुनाले सो बमोजिमको कार्य अनिवार्य रूपमा गर्नु पर्नेछ। भौतिक निर्माण तर्फको वेरुजु रहेका विद्यालयहरुको कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन प्राप्त नहुञ्जेल सम्म यस शीर्षकबाट अनुदान दिनु हुदैन। ड) **गत विगत आ.व. देखिका बेरूजु सम्बन्धमा**: स्थानीय तह मार्फत सञ्चालन हुने भैतिक निर्माण तथा मर्मत सुधारसम्बन्धी कार्यक्रमहरूका बेरूजुका सम्बन्धमा तत् तत् आ.व.का लागि स्वीकृत कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिका तथा सो सम्बन्धमा जिल्लामा उपलब्ध गराईएका निर्देशन बमोजिम तदारूकताका साथ कार्यक्रम सम्पन्न गरी गराई वेरूजु फछर्योटलाई सम्बन्धित कर्मचारीको कार्य सम्पादन मूल्याङ्कनको अधारको रूपमा कार्यान्वन हुने व्यवस्था गर्नु पर्नेछ। ढ) हिमाली आबसीय विद्यालयका रुपमा केन्द्रबाट छनौट भएका सामुदायिक विद्यालयमा छात्रावास निर्माण गर्न आवश्यक भएमा सो प्रयोजनका लागि समेत यो शीर्षकबाट बढीमा ४ कोठाका लागि रकम उपलव्ध गराउन सकिने छ। **८.४. विद्यालय प्रविलकरण (Retrofitting) कार्यक्रम :** विद्यालय भवन प्रबलीकरण (Retrofitting) कार्यका लागि छनोट भएका विद्यालयहरूको डिजाईन शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रबाट उपलब्ध गराईनेछ। स्वीकृत ड्रईङ/डिजानिङ प्राप्त भए पश्चात मात्र विद्यालयलाई सो कार्यका लागि अनुदान उपलव्ध गराउने। **८.५. नमूना विद्यालय सुधार गुरुयोजना अनुरुप भौतिक निर्माण अनुदान :** नमूना विद्यालयले गत आ.व. पूर्वका वर्षमा प्राप्त गरेको बजेटबाट स्वीकृत गुरुयोजनाको परिधि भित्र रही न्यूनतम पुर्वाधारहरुको प्रथामिकता गरी आईसिटि ल्याव (ICT Lab), विज्ञान प्रयोगशाला, पुस्तकालय व्यवस्थापन जस्ता पुँजीगत निर्माण र सुधारका क्षेत्रमा खर्च गर्ने। गत आर्थिक वर्षबाट भौतिक पुर्वाधार निर्माणाधिन रहेको विद्यालयहरुको स्वीकृत गुरुयोजना तोकेको क्षेत्रमा विद्यालय भौतिक निर्माण कार्यमा खर्च गर्ने प्रयोजनका लागि यस आर्थिक वर्षमा प्रति विद्यालय रु १ करोड ५० लाख रकम थप उपलव्ध गराउने। बजेट विनियोजन भएका विद्यालयको नामावली अनुसूची ९ मा समावेश छ। विद्यालयले भौतिक निर्माण कार्य गर्दा खरीद दिग्दर्शन सार्वजनिक खरिद ऐन तथा सार्वजनिक खरिद नियमावली र विद्यालय खरीद दिग्दर्शन भित्र रहि निर्माण कार्य संचालन गर्ने। स्थानीय तह र शिक्षा विकास तथा समन्वय ईकाइले भौतिक निर्माण तथा शैक्षिक विकासको नियमित अनुगमन गरी सोको प्रतिवेदन शिक्षा तथा मानवस्रोत विकास केन्द्रमा उपलव्ध गराउने। यस निर्देशिकाको अनुसूची मा उल्लखित खण्ड क र ख मा रहेका विद्यालयहरुका लागि अनुदान सम्बन्धित स्थानीय तह मार्फत उपलव्ध गराईएको छ। खण्ड "ग" मा उल्लेखित विद्यालयहरुको ड्रईङ डिजाईनिङ सहितको गुरुयोजना निर्माणका लागि प्राविधक कार्यमा यस केन्द्रबाट सहजिकरण हुनेछ। **८.६. WASH सुविधा भएको शौचालय निर्माण अनुदान :** स्थानीय तहले अनुसूची ५ मा उल्लिखित आधार अनुसार विद्यालय छनोट गरी कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने। छनौट भएका विद्यालयहरुका लागि प्रति विद्यालय रु.७ लाख उपलव्ध गराउने। विद्यालयले शौचालय निर्माण गर्दा छात्रछात्रालाई छुट्टाछुट्टै निर्माण गर्नुपर्नेछ वा प्रवेशद्वार विपरित दिशाबाट राख्नु पर्नेछ। शौचालयको सरसफाईको लागि प्रशस्त पानीको व्यवस्था गर्ने। विद्यालयमा छात्रा शौचालय निर्माण गर्दा प्रयोग भैसकेको स्यानिटरी प्याडलाई इन्सिनेरेटर (Incinerator) को प्रयोग गरी नष्ट गर्ने सहितको व्यवस्था गर्ने। ट्युब्वेल गाड्दा/जडान गर्दा सेप्टिक ट्याङ्क तथा सोकपिटबाट कम्तीमा पनि ३० मिटर टाढा गाड्नुपर्ने छ। शौचालयको ड्रईङ		

क्रियाकलाप नं, क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवारी	प्रगति सूचक
डिजाईन शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रबाट स्वीकृत भए अनुसारका आधारमा निर्माण गर्ने। ८.७. **कक्षा १० सञ्चालनमा रहेका प्रावधिक धारका विद्यालयलाई कक्षा ११ स्तरोन्नतिका लागि ल्याव अनुदान :** क) शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रबाट अनुमति प्राप्त गरी विगतमा कक्षा १० सञ्चालनमा रहेका माध्यमिक शिक्षा परीक्षाको नतिजा र अन्य तोकिएका मापदण्ड र प्रक्रिया समेतका आधारमा शैक्षिक सत्र २०७६ बाट प्राविधिक धार सञ्चालनका लागि कक्षा ११ को अनुमति प्राप्त गरेका विद्यालयहरुका लागि यस शीर्षकमा बजेट प्राप्त भएका स्थानीय तहले कक्षा ११ मा स्वीकृत भए अनुसारको धार सञ्चालन गरेको सुनिश्चितता कायम गरी निम्नानुसारका धार अनुसार ल्याव सहयोग अनुदानको रकम गराउने। **पशु/कृषि विज्ञान - ९ लाख, सिभिल ईन्जिनियरिङ - १८ लाख कम्प्यूटर ईन्जिनियरिङ - १० लाख ईलेक्ट्रिक ईन्जिनियरिङ - १८ लाख** ख) ल्यावको निर्माण प्रावधिक धार सम्वन्धी विद्यालयमा प्रावधिक तथा व्यवसायिक शिक्षा सञ्चालन निर्देशिका २०६९ (संसोधन सहित) र पाठ्यक्रमले तकेका आधारमा विद्यालयले सार्वजनिक खरिद ऐन तथा नियमावली एवम् शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रबाट स्वीकृत खरीद दिग्दर्शन बमोजिम ल्याव सामग्री खरीद गर्ने। ग) विद्यालयमा ल्याव सहितको प्रावधिक धार सञ्चालनको नियमित अनुगमन गर्ने। ८.८.**अपाङगताको प्रकृति अनुरुप आवश्यकताको आधारमा प्रत्येक प्रदेशमा पुर्वाधारयुक्त विशेष शिक्षा आवासीय विद्यालय सञ्चालन : गत आर्थिक वर्षमा छनौट भएका यस प्रकृतिका विद्यालय यकिन गरी** शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रबाट विकास भएको अवधारणापत्र तथा तोकिएको मापदण्डका आधारमा विद्यालय विकासको गुरुयोजना निर्माण गरी स्थानीय तहबाट स्वीकृत गराउने। विद्यालयमा हुने भौतिक संरचनाको ड्रइङ डिजाइन शहरी विकास तथा भवन निर्माण विभागबाट स्वीकृत गराउने। विद्यालय भौतिक निर्माण सम्वन्धी कार्य वुँदा नं ८.२ अनुसार गर्ने। यस प्रकृतिको विद्यालयमा निम्नानुसारका पुर्वाधार हुनु पर्नेछ : १) आवासीय विद्यालयमा २०० जना बालबालिका आवासमा बस्न सक्ने क्षमताको हुनुपर्नेछ। २) विद्यालयमा Dark Room, Audio Proof Room, Councilling Room, प्रशासनिक भवन,वार्डेन कक्ष, IT सुबिधा सहितको पुस्तकालय, आधारभूत उपकरण सहितको थेरापी कक्ष र विभिन्न किसिमका अपांगता भएका बालबालिकाहरुका लागि नमूना स्रोत कक्षाको व्यवस्था गर्न सकिने गरी भवन निर्माण गर्नु पर्नेछ। ३) अपांगता अनुकुल खेलमैदान, संगित, योगाभ्यास र कर्मयोगको माध्यमबाट स्वावलम्बी बनाउन करेसाबारीका लागि आवश्यक पर्ने जग्गाको समेत व्यवस्था गर्नु पर्ने छ। ४) पुर्वव्यावसायिक सीप विकासका लागि अभ्यास गर्ने आवश्यक सामग्री सहितको कक्ष निर्माण गर्ने।		
९ क्रियाकलाप नं २.७.१३.१३ **विद्यालयमा शैक्षिक गुणस्तर सुदृढीकरण एवम् कार्यसम्पादनमा आधारित प्रोत्साहन अनुदान** ९.१. यस क्रियाकलापमा निम्नानुसारका उपक्रियाकलापहरुको बजेट समावेश गरिएको छ। कार्यक्रमका लागि स्वीकृत बजेटको बाँडफाँड गरी	**मुख्य जिम्मेवार** • गाँउपालिका/नगरपालिका	• प्रोत्साहन अनुदान प्राप्त गर्ने विद्यालय

क्रियाकलाप नं, क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवारी	प्रगति सूचक
विद्यालयहरुमा अनुदान उपलब्ध गराउने ।	• विद्यालय • विद्यालय व्यवस्थापन समिति **सहजिकरण/समन्वय** • शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ	संख्या • TST लागु गरेका विद्यालय संख्या • पुस्तकालय अनुदान प्राप्त गर्ने विद्यालय संख्या • ICT अनुदान प्राप्त गर्ने विद्यालय संख्या • विज्ञान अनुदान प्राप्त गर्ने विद्यालय संख्या • प्रोत्तसाहन भत्ता प्राप्त गर्ने प्रअ शिक्षक संख्या • प्रगति प्रतिवेदन • EGR न्यूनतम प्यकेज कार्यान्वयनका लागि अनुदान प्राप्त गर्ने विद्यालय •

कार्यक्रम	दर
तोकिएको सूचकांकको आधारमा कार्य सम्पादन सम्पन्न गर्ने विद्यालयलाई कार्य सम्पादनमा आधारित अनुदान(Performance Based Grants)(छनौट भएका विद्यालय)	प्रति विद्यालय वार्षिक रु ५० हजार
उत्कृष्ट सिकाइ उपलब्धि भएका विद्यालयलाई सिकाइ सुदृढीकरणका लागि प्रोत्साहन अनुदान (छनौट भएका विद्यालय)	प्रति विद्यालय वार्षिक रु २ लाख
शिक्षकको शिक्षण सिकाइमा विताउने समयावधी सुधार योजना कार्यान्वयनका लागि विद्यालयलाई अनुदान (सबै विद्यालय)	प्रति विद्यालय वार्षिक रु २ हजार
माध्यमिक विद्यालयमा पुस्तकालय स्थापना तथा व्यवस्थापन (फर्निसिङ, किताव खरिद, तथा ई पुस्तकालय समेत) (छनौट भएका विद्यालय)	प्रति विद्यालय वार्षिक रु ६ लाख ५० हजार
शिक्षण सिकाइमा ICT को प्रयोग(कम्प्यूटर, ईन्टरनेट, कनेक्टिभिटी ईक्यूपमेन्टस तथा Kits खरिद) का लागि अनुदान (छनौट भएका विद्यालय)	प्रति विद्यालय वार्षिक रु ६ लाख ५० हजार
माध्यमिक विद्यालयमा विज्ञान प्रयोगशाला अनुदान (छनौट भएका विद्यालय)	प्रति विद्यालय वार्षिक रु ६ लाख ५० हजार
प्रारम्भिक पढाइ सीप विकासका लागि न्युनतम प्याकेजका लागि अनुदान (छनौट भएका विद्यालय)	प्रति कक्षा वार्षिक रु ३ हजार
गणित विज्ञान र अङ्गेजी विषयका लागि क्रियाकलापमा आधारित सामग्री Kits अनुदान (छनौट भएका विद्यालय)	प्रति विद्यालय वार्षिक रु ५० हजार
नमूना विद्यालयमा कार्यसम्पादन करारका आधारमा प्र.अ र शिक्षकका लागि विद्यालय मार्फत प्रोत्साहन अनुदान	प्रति विद्यालय ५० हजार
नमूना विद्यालयको गुरुयोजना अनुरुप शैक्षिक सुधारका लागि विज्ञान प्रयोगशाला, ICT Lab, E-resourecs र अंग्रेजी विज्ञान एवम् गणित विषयका Kits तगायतका लागि अनुदान (तोकिएका विद्यालय)	प्रति विद्यालय ५० लाख

९.२. तोकिएको सूचकांकको आधारमा कार्य सम्पादन सम्पन्न गर्ने विद्यालयलाई कार्यसम्पादनमा आधारित अनुदान(Performance based Grants) : विद्यालय अनुदान व्यवस्थापन निर्देशिका २०७४ मा उल्लेखित कार्य सम्पादन मुल्यांकन सुचकका आधारमा विद्यालयलाई प्रस्ताव पेश गर्न लगाउने । प्राप्त प्रस्तावका आधारमा विद्यालयको कार्यसम्पादन स्तरको मुल्याकन गरी प्रति विद्यालय रु

क्रियाकलाप नं, क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवारी	प्रगति सूचक
५० हजारका दरले अनुदान उपल्व्ध गाराउने । विद्यालयले प्राप्त अनुदान विव्यसको निर्णय अनुसार शैक्षिक गुणस्तर सुधारका क्षेत्र पहिचान गरी खर्च गर्ने । यस प्रकारका कार्यसम्पादनमा आधारित अनुदानहरु दिँदा कुनै पनि विद्यालयलाई दोहोरो नपर्ने गरी दिनुपर्नेछ । साथै अनुदान दिनपूर्व विद्यालयले शिक्षण सिकाइ समयमापन सम्वन्धी कार्यविधि लागु गरेको सुनिश्चितता गर्नु पर्दछ । यो कार्यविधि शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रको वेभसाईट www.doe.gov.np मा उपलव्ध छ । **९.३. उत्कृष्ट सिकाइ उपलव्धी भएका विद्यालयलाई सिकाइ सुदृढीकरण तथा विद्यालयलाई कार्यसम्पादनमा आधारित अनुदान (Performance based Grants) :** स्थानीय तहले उत्कृष्ट विद्यालयलाई अनुदान उपलव्ध गराउने प्रयोजनका लागि विद्यालय छनौट गर्दा कक्षा ८, कक्षा १० र कक्षा १२ को परीक्षा नतिजा, शिक्षक उपस्थिति विद्यार्थी संख्या, सिकाइ उपलव्धि विद्यार्थी कक्षा छाडने दोहोर्याउने दर विद्यलय बाहिरका बाललाविकाको अवस्था जस्ता आधारमा कम्तीमा १०० पुर्णाक रहने गरी मापदण्ड निर्धारण गर्ने । सो मापदण्ड विद्यालयमा उपलव्ध गराई यस प्रकृतिको अनुदान प्राप्तिका लागि प्रस्ताव पेश गर्न लगाउने । मापदण्डका आधारमा विद्यालयको प्राप्त गर्ने अंक सहित विद्यालयले सिकाइ उपलब्धिमा थप बृद्धि गर्न र आफ्ना असल अभ्यासहरू न्यून सिकाइ उपलब्धि भएका विद्यालयहरूलाई अनुभव आदानप्रदान गर्नका लागि प्रवर्तनात्मक क्रियाकलाप सहितको प्रथम चौमासिक भित्र पेश गर्न लगाउने । स्थानीय तहले विद्यायले पेश गरेको प्रस्तावको मूल्याङ्कन गरी स्वीकृत बजेट तथा कार्यक्रमको परिधिभित्र रही स्थानीय तह भित्रका उत्कृष्ट नतिजा हासिल गर्ने सफल एउटा विद्यालयलाई एकमुष्ठ रू. २ लाख प्रोत्साहन स्वरूप अनुदान रकम अनुदान दिन सकिने । विद्यालयले स्वीकृत प्रस्ताव अनुसारका क्रियाकलाप सञ्चालन गरी सोको आवधिक प्रगति प्रतिवेदन स्थानीय तह र शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रमा नियमित रूपमा पठाउने । स्थानीय तहले प्रस्तावअनुसार अनुदान रकमको उपयोगको अवस्था वारे नियमित अनुगमन गर्ने । **९.४. शिक्षकको शिक्षण सिकाइमा विताउने समयावधि सुधार योजना कार्यान्वयनका लागि विद्यालयलाई अनुदान :** शिक्षक विद्यार्थी नियमितता मार्फत शिक्षण सिकाइ समयलाई अधिकतम उपयोग गरी प्रभावकारी शिक्षण सिकाइ क्रियाकलापमा शिक्षकहरुको जवाफदेहिता तथा विद्यार्थी सिकाइ उपलब्धी अभिवृद्विमा सहजीकरण गर्ने गरी शिक्षण सिकाइ समय मापन/कार्यान्वयन कार्यविधि-२०७४ का आधारमा कार्यसम्पादन गर्ने गरी प्रति विद्यालय २ हजारका दरले विद्यालयलाई अनुदान दिने । अनुदान उपलव्ध गराउँदा कार्यविधि लागू गर्ने निर्णय विद्यालय व्यवस्थापन समितिबाट भै आउनु पर्ने । यस शीर्षकमा प्राप्त रकलाई विद्यालयले व्यवथापकीय क्षेत्रमा खर्च गर्ने । विद्यालयले कार्यविधि अनुसार कार्य सम्पादन गर्ने स्थानीय तह र इकाइले नियमित कार्य सम्पादनको अनुगमन गर्ने व्यवस्था मिलाउने । शिक्षक नियमितताको अनुगमन अभिलेख शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ मार्फत शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्दरमा पठाउने । यस सम्वन्धी कार्यविधि शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रको वेभसाईट www.doe.gov.np मा उपलव्ध छ । **९.५. माध्यमिक विद्यालयमा पुस्तकालय स्थापना तथा व्यवस्थापन (फर्निसिङ, किताव खरिद, तथा ई-पुस्तकालय समेत) (छनौट भएका विद्यालय) :** विद्यालय छनौट गर्दा देहायका आधारमा विद्यालयको प्रथामिकता तय गरी विद्यालय छनौट गर्नेः क) लाईब्रेरी नभएका माध्यमिक विद्यालयहरु		

क्रियाकलाप नं, क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवारी	प्रगति सूचक
ख) गत आ.व.मा लाईब्रेरी व्यवस्थापन अनुदान प्राप्त नगरेका माध्यमिक विद्यालयहरु ग) माध्यमिक तहमा विद्यार्थी संख्या उच्च रहेका विद्यालयहरु घ) लाईब्रेरी व्यवस्थपनका लागि आवश्यक कक्षाकोठा रहेका विद्यालयहरु ङ) स्थानीय तहका सबै माध्यमिक तहले यस प्रकारको एक पटक अनुदान प्राप्त गरी सकेको भए उच्च विद्यार्थी संख्या भएको अनुमतिले जेष्ठता क्रममा आधारभूत तह कक्षा १-८ सञ्चालित विद्यालयहरुलाई अनुदान उपलव्ध गराउन सकिनेछ। ९.६. छनौट भएका विद्यालयलाई प्रति विद्यालय एकमुष्ठ ६ लाख ५० हजारका दरले अनुदान दिने। उक्त अनुदानबाट विद्यालयले पाठ्यपुस्तक, पाठ्यक्रम,शिक्षक निर्देशिका, सन्दर्भ सामग्री तथा लाईब्रेरीका लागि आवश्यक फर्निचरहरु जस्तै पुस्तक ऱ्याक, बसाई व्यवस्थाका लागि कुर्सी टेवुल लगायतका सामग्रीहरुमा सार्वजनिक खरीद ऐन अनुसार खर्च गर्ने। विद्यालयले खरीद गरेका पुस्तकहरुको सूचि अनिवार्यरुले शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइमा पेश गर्नु पर्नेछ। *नोटः यस वापत प्राप्त अनुदानबाट विद्यार्थीको दैनिक पठन पाठनसँग असम्बन्धित र असान्दर्भिक पुस्तक तथा सामग्रीहरु खरिद गर्न पाईने छैन।* **९.७. शिक्षण सिकाइमा ICT को प्रयोग (कम्प्यूटर, ईन्टरनेट, कनेक्टिभिटी ईक्यूपमेन्टस तथा Kits खरिद) का लागि अनुदान :** स्थानीय तहले ईन्टरनेटको पहुँच भएका तथा विद्युतको नियमित आपुर्ति भएका विद्यालयहरुको विवरण तयार गरी ती विद्यालयबाट प्रस्ताव माग गर्ने। विद्यालयले माध्यमिक तहमा गणित अंग्रेजी र विज्ञान विषय पढाईरहेका ,कम्प्यूटर ऐच्छिक विषयका रुपमा अध्यापन गराएका एवम् शिक्षकको ICT का माध्यमबाट शिक्षण गर्न सक्ने क्षमता र तत्परता खुल्ने विवरण सहित प्रस्ताव पेश गर्ने। प्रस्तावहरुको मूल्याङ्कन गरी विद्यालयहरुको छनौट गर्ने। छनौट भएका विद्यालयहरुलाई गणित विज्ञान र अंग्रेजी विषयका kits र networking, internet आदि व्ययवस्थापन गर्न लगाउदा आवश्यक फर्निचर, कम्प्युटर/उपकरण/सफ्टवेयर/विद्युतीय अन्तरक्रियात्मक श्रव्य-दृष्य सिकाइ सामग्री व्यवस्थापन गर्ने सुनिश्चिता कायम गरी प्रति विद्यालय ६ लाख ५० हजार एकमुष्ठ अनुदान रकम उपलब्ध गराउने। विद्यालयले नमूना माध्यमिक विद्यालय व्यवस्थापन निर्देशिका, २०७४ को सम्बन्धित खण्ड र अनुसूचीमा भएको आधार तथा स्पेसिफिकेसनको परिधिभित्र रहेर सार्वजनिक खरीद ऐन नियमावली तथा विद्यालय खरिद दिग्दर्शन अनुसारका प्रकृयाहरू पूरा गरी सामग्री खरीद गर्ने अनुदान प्राप्त विद्यालयले निर्धारित मापदण्ड र प्रक्रिया अनुरूप कार्यान्वयन गरेन गरेको नियमित रूपमा अनुगमन गरी सोको एकप्रति शिक्षा तथा मावन स्रोत विकास केन्द्रमा पनि पठाउने। स्थानीय तहका सबै माध्यमिक तहले यस प्रकारको एक पटक अनुदान प्राप्त गरी सकेको भए उच्च विद्यार्थी संख्या भएको अनुमतिले पुरानो क्रममा आधारभूत तह कक्षा १-८ सञ्चालित विद्यालयहरुलाई अनुदान उपलव्ध गराउन सकिनेछ। **९.८. माध्यमिक विद्यालयमा विज्ञान प्रयोगशाला अनुदान** : विगतमा यस प्रकृतिको अनुदान नपाएका माध्यमिक विद्यालयहरुको पहिचान गरी प्रति विद्यालय रु ६ लाख ५० हजारको दरले एकमुष्ठ विद्यालयलाई उपलव्ध गराउने। यसरी अनुदान दिँदा विद्यालयको विद्यार्थी संख्या, जेष्ठता समेतलाई आधार मानि सूचि बनाउने। यसै गरी विज्ञान विषय पढाई भएका विद्यालय, प्राविधिक धार संचालित विद्यालय र नमूना विद्यालयलाई प्रदान गर्ने तर यस प्रकृतिको बजेट विगत वर्षमा त्यस्ता विद्यालयले प्राप्त गरेको भए दोहोरो नदिने। यदि यस शीर्षकमा रकम बचत भएमा आधारभूत (निम्न माध्यमिक) तह संचालन भएको विद्यालयलाई उपलव्ध गराउने। यस शिर्षकबाट रकम प्राप्त गरेका विद्यालयहरुले नमूना		

क्रियाकलाप नं, क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवारी	प्रगति सूचक
विद्यालय सञ्चालन निर्देशिका २०७४ को अनुसूचीमा उल्लेखित मापदण्डका आधारमा विज्ञान प्रयोगशाला व्यवस्थापन गर्ने । स्थानीय तहका सबै माध्यमिक तहले यस प्रकारको एक पटक अनुदान प्राप्त गरी सकेको भए उच्च विद्यार्थी संख्या भएको अनुमतिले जेष्ठता क्रममा रहेको आधारभूत तह कक्षा १-८ सञ्चालित विद्यालयहरुलाई अनुदान उपलव्ध गराउन सकिनेछ । **९.९. प्रारम्भिक पढाई सीप विकासका लागि न्युनतम प्याकेज कार्यन्वयन** : पढाई सीप प्रवर्धन कार्यक्रम लागु भएका जिल्ला तथा स्थानीय तहले कक्षा १ देखि ३ सम्म सञ्चालनमा रहेका विद्यालयहरुको संख्या यकिन गरि प्रतिकक्षा ३ हजारको दरले जम्मा रु ९ हजार रकम विद्यालयमा उपलव्ध गराउने । उक्त रकमबाट विद्यालयले कक्षा कोठा पढाई सीप प्रवर्धनका लागि न्यूनतम प्याकेज अन्तरगतका क्रियाकलापहरु सुनिश्चित गर्न खर्च गर्ने । न्युनतम प्याकेज अन्तर्गत कक्षागत रुपमा एक सेट सिकाई सामग्री, प्रति विद्यार्थी एक सेट अभ्यास पुस्तिका उपलब्ध गराउने । कार्यक्रम सम्बन्धमा अभिभावकहरुलाई अभिमुखीकरण गर्ने र विद्यार्थीहरुको निरन्तर मूल्याङ्कन गर्ने । यी क्रियाकलापका लागि यस शीर्षकमा रकम नपुग भएको अवस्थामा प्रति विद्यार्थी लागतका आधारमा प्राप्त हुने बजेटबाट रकम उपलब्ध गराउनु पर्नेछ । (कार्यक्रम लागु भएका ३० जिल्लाहरु: ताप्लेजुङ, धनकुटा, सप्तरी, धनुषा, भक्तपुर, रसुवा, पर्सा, तनहु, कास्की, मनाङ, मुस्ताङ, रुपन्देही, दाङ, वाँके, वर्दिया, सुर्खेत, डोल्पा, कैलाली, कञ्चनपुर, डडेल्धुरा, खोटाङ, रौतहट, सर्लाही, महोत्तरी, सिन्धुपाल्चोक, म्याग्दी, कपलिलवस्तु, दैलेख, अछाम र नवलपरासी सुस्ता पश्चिम) **९.१०. गणित, विज्ञान र अङ्गेजी विषयका लागि क्रियाकलापमा आधारित सामग्री (Kits) अनुदान :** स्थानीय तहले विगतमा यस प्रकृतिको अनुदान नपाएका आधारभूत तह कक्षा ६-८ का लागि विद्यालयहरु यकिन गरी प्राप्त बजेटको परिधि भित्र रहि प्रति विद्यालय रु ५० हजारका दरले विद्यालयलाई अनुदान उपलव्ध गराउने । विद्यालयले पाठ्यक्रम विकास केन्द्रबाट विकास एवम् स्वीकृत भएका गणित,विज्ञान र अङ्ग्रेजी विषयका सामग्रीहरु व्यवस्था गरी विद्यार्थीको शिक्षण सिकाइ क्रियाकलापमा सहजीकरण गर्ने व्यवस्था मिलाउने । **९.११. नमूना विद्यालयमा कार्यसम्पादन करारका आधारमा प्र.अ र शिक्षकका लागि विद्यालय मार्फत प्रोत्साहन अनुदान:** शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रबाट छनोटमा भएका, नमूना विद्यालयको गुरुयोजना स्थानीय तहबाट स्वीकृत भई सञ्चालनमा रहेका, नमूना विद्यालय व्यवस्थापन निर्देशिका, २०७४ बमोजिम छनौट भएका प्र.अ. तथा विद्यालयका शिक्षकहरुले यो पोत्साहन प्राप्त गर्नेछन । यसका लागि प्रति विद्यालय र ५० हजारका दरले हिसाब भएकोले यसलाई विद्यालयमा अनुदान दिनु पुर्व अनुसूची १० मा उल्लेखित आधारमा विद्यालयका प्रधानाध्यापकसँग स्थानीय तहले कार्य सम्पादन करार गर्ने । प्रधानाध्यापकले आफ्नो विद्यालयका माध्यमिक तहका कम्तीमा २ जना विषय शिक्षकसँग कार्यसम्पादन करार गर्ने सोको प्रगति नियमित रुपमा यस केन्द्रमा पठाउने । **९.१२. नमूना विद्यालयको गुरुयोजना अनुरुप शैक्षिक सुधारका लागि विज्ञान प्रयोगशाला, ICT Lab, E-resourecs र अंग्रेजी विज्ञान एवम् गणित विषयका Kits लगायतका लागि अनुदान :** विगत आर्थिक वर्षहरुमा नमूना विद्यालयका रुपमा छनौट भएका र पुन निर्माण प्राधिकरण अन्तरगत केन्द्रीय आयोजना कार्यान्वयन ईकाइबाट विद्यालयमा भौतिक पुर्वाधार निर्माण कार्य सम्पन्न भई सकेका विद्यालयलाई स्वीकृत गुरुयोजनामा उल्लेखित शैक्षिक सुधारका लागि पहिचान भएका विज्ञान प्रयोगशाला, ICT Lab, E-resourecs र अंग्रेजी विज्ञान एवम् गणित विषयका Kits तगायतका कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागि आवश्यक बजेट सहितको प्रस्ताव विद्यालयबाट पेश गर्न लगाउने । गुरुयोजना र नमूना विद्यालय सञ्चालन निर्देशिका उल्लेखित शैक्षिक सुधारका क्रियाकलापका आधारमा तत्कालिन रुपमा शैक्षिक सुधार हुने		

क्रियाकलाप नं, क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवारी	प्रगति सूचक
क्रियाकलाप तोकि स्थानीय तह र विद्यालयबीच सम्झौता गरी विद्यालयलाई ५० लाख अनुदान उपलब्ध गराउने । विद्यालयले सम्झौता अनुरुप काम गरे नगरेको नियमित अनुगमन गरी कार्य प्रगति यस केन्द्रमा पठाउने ।		
क्रियाकलाप नं. द्वन्द्व पीडित परिवार शिक्षा कार्यक्रम (शहिद प्रतिष्ठान मार्फत सञ्चालन हुने) वउशिन (३५०००१०५) **सहिद स्मृति विद्यालयलाई अनुदान** क) यस शिर्षक अन्तर्गत वजेट प्राप्त भएको स्थानीय तहले आफ्नो क्षेत्रभित्र सञ्चालित प्रतिष्ठान अन्तर्गत संचालित विद्यालयलाई एकमुष्ठ अनुदान दिने र अनुदानबाट विद्यालय संचालन सम्वन्धि सम्पुर्ण क्रियाकलाप गर्ने । ख) प्रतिष्ठानले तोकेको आधारमा वजेट खर्च गर्ने र प्रगति नियमित रुपमा स्थानीय तहमा पठाउने ।	• गाँउपालिका/ नगरपालिका • सहिद स्मृति प्रतिष्ठान • विद्यालय	• अनुदान प्राप्त गरेका विद्यालय संख्या
विद्यालय क्षेत्र विकास कार्यक्रम- केन्द्र स्तर (350013301)		
यस बजेट उपशीर्षक अन्तरगतका क्रियाकलापहरु स्थानीय तहमा थप गरी वित्तीय हस्तान्तरण गरिनेछ। कार्यक्रम तथा बजेट प्राप्त भए पश्चात कार्यान्वयन गर्नु पर्नेछ ।		
क्रियाकलाप नं २.७.१३.२१५ **कार्य प्रगतिको आधारमा नमूना विद्यालयलाई पूर्वाधार विकासका लागि थप अनुदान** **क)** भौतिक निर्माण कार्य सम्पन्न गरेका नमूना विद्यालयले शैक्षिक पुर्वाधारका क्षेत्रमा लगानी गर्न चाहेमा विद्यालयको भौतिक अवस्थाको विस्तृत प्रतिवेदन सहित स्वीकृत गुरुयोजना तथा नमूना विद्यालय निर्देशिकामा उल्लेखित शैक्षिक सुधारका कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्न क्रियाकलाप तथा बजेट सहितको प्रस्ताव २०७६ कार्तिक मसान्त भित्र यस केन्द्रमा पेश गर्ने । केन्द्रले प्रस्ताव मुल्यांकन गरी शैक्षिक पक्ष सुधारका लागि थप अनुदान उपलब्ध गराईनेछ ।	• विद्यालय • स्तानीय तह • शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्र	• विद्यालयको प्रस्ताव • अनुदान थप भएका विद्यालय
क्रियाकलाप नं ११.३.२०.५ **कक्षा ९ मा थप प्राविधिक धारका विद्यालय सञ्चालनका लागि ल्याव व्यवस्थापन अनुदान** क) शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रबाट छनौट भएका प्राविधिक धार सञ्चालनका लागि स्थानीय तहबाट अनुमति प्राप्त गरेका विद्यालयहरुका लागि यस शीर्षकमा बजेट प्राप्त भएका स्थानीय तहले कक्षा ९ मा स्वीकृत भए अनुसारको धार सञ्चालन गरेको सुनिश्चितता कायम गरी निम्नानुसारका धार अनुसार ल्याव सहयोग अनुदानको रकम उपलब्ध गराउने । • पशु/कृषि विज्ञान - २६ लाख • सिभिल ईन्जिनियरिङ - ५० लाख • कम्प्यूटर ईन्जिनियरिङ - २५ लाख • ईलेक्ट्रिकल ईन्जिनियरिङ - २५ लाख ख) अनुदान प्राप्त गरेका विद्यालयले सार्वजनिक खरिद ऐन तथा नियमावली एवम् शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रबाट स्वीकृत विद्यालय स्तरीय खरीद दिग्दर्शन बमोजिम ल्याव सामग्री खरीद गर्ने ।	• गाउँपालिका/ नगरपालिका • शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्र • विद्यालय	• खरीद भएका ल्याव सामग्री •

क्रियाकलाप नं, क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवारी	प्रगति सूचक
ग) ल्यावको निर्माण प्रावधिक धार सम्वन्धी विद्यालयमा प्राविधिक तथा व्यवसायिक शिक्षा सञ्चालन निर्देशिका २०६९ (संसोधन सहित) र पाठ्यक्रमले तोकेका मापदण्ड बमोजिम हुनुपर्ने। घ) स्थानीय तहले विद्यालयमा ल्याव सहितको प्राविधिक धार सञ्चालनको नियमित अनुगमन गर्ने।		
क्रियाकलाप नं २.७.१३.७४ **कक्षा ९ मा थप प्रविधिक धारका विद्यालय सञ्चालनका लागि शिक्षण सहयोग अनुदान** क) शैक्षिक वर्ष २०७७ बाट कक्षा ९ मा प्राविधिक धार सञ्चालन गर्ने गरी अनुमति प्राप्त सामुदायिक विद्यालयलाई यस शीर्षकमा बजेट प्राप्त भएका स्थानीय तहले नियमानुसार शिक्षक नियुक्त भई विद्यालयमा हाजिर भए पश्चात २०७७ वैशाख देखि असार सम्म ३ महिनाका लागि माध्यमिक तह तृतीय श्रेणी सरहको १ जना प्रशिक्षक तथा १ जना निम्नमाध्यमिक तृतीय श्रेणी सरहको सहायक प्रशिक्षकले नियमानुसार पाउने तलब भत्ता विद्यालयलाई उपलव्ध गराउने। यसै गरी प्रशिक्षक तथा सहायक प्रशिक्षकका लागि प्रतिमहिना ३ हजारका दरले ३ महिनाको प्राविधिक भत्ता समेत उपलव्ध गराउने।	• गाउँपालिका/ नगरपालिका • शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्र • विद्यालय	• प्रशिक्षकको नियुक्ति • निकासा पत्र • तलब वुझेको भरपाई
सबैका लागि शिक्षा: शिशु विकास कार्यक्रम (व.उ.शि.न. ३५०००१०२)		
क्रियाकलाप नं २.७.१३.१४ **अभिभावक शिक्षा** क) गत वर्षसम्म युनिसेफ नेपालसँगको सहकार्यमा अभिभावक शिक्षा कार्यक्रम लागु भएका बालविकास केन्द्रका तालिम प्राप्त सहजकर्ता तथा शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रको वेभसाईटमा उपलब्ध अभिभावक शिक्षा प्याकेजको उपयोग गरी २० सेसन कक्षा सञ्चालन गर्ने। ख) अभिभावक शिक्षा कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने सहजकर्ताकालागि प्रति सेसन रु २००। उपलब्ध गराउने। प्राविधिक सहयोगका लागि स्थानीय तहले यस सम्बन्धी तालिम प्राप्त संघसंस्था वा युनिसेफको प्रादेशिक कार्यलयसँग समन्वय गर्ने।	• गाउँपालिका/ नगरपालिका • बालविकास केन्द्र	• अभिभावक शिक्षा कक्षाको हाजिरी
क्रियाकलाप नं २.७.१३.१२ **स्थानीय तह स्तरीय एकिकृत बालविकास योजना कार्यशाला** क) संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयबाट प्रकाशित स्थानीय तहमा एकीकृत प्रारम्भिक बालविकासकालागि योजना तर्जुमा कार्यशाला स्रोत सामग्री, २०७५ बमोजिम कार्यशाला सञ्चालन गरी नयाँ योजना तर्जुमा गर्ने। तर्जुमा भईसकेका योजनालाई अद्यावधि गर्ने। स्रोत सामग्री शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रको वेभसाईटमा उपलब्ध गराईएको छ। प्रति कार्यशाला रु ५०,०००। व्यवस्था गरिएको। नपुग रकम स्थानीय सरकारले थप गर्नुपर्ने। ख) प्राविधिक सहयोगकालागि स्थानीय तहमा कार्यरत यस सम्बन्धी तालिम प्राप्त संघसंस्था वा युनिसेफको प्रादेशिक कार्यालयसँग समन्वय गर्ने।	• गाउँपालिका/ नगरपालिका • विद्यालय	• कार्यशालाका सहभागीको हाजिरी • एकिकृत बालविकास योजना
क्रियाकलाप नं २.७.१३.१५ **प्रारम्भिक कक्षा सिकाइ तथा समावेशी शिक्षा कार्यक्रम** क) यस कार्यक्रमका लागि बजेट प्राप्त भएका स्थानीय तहले कार्यान्वयन गर्दा तपशिल अनुसार कार्यान्वयन गर्ने : १. दुई दिने समीक्षा र योजना बैठक सञ्चालन (प्र.अ., वडा सदस्य, शिक्षक र अन्य शिक्षा सरोकारवाला) का लागि अधिकतम रु ८००००।	• गाउँपालिका/ नगरपालिका • विद्यालय	• विकास भएका सामग्री • अनुगमन योजना

क्रियाकलाप नं, क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवारी	प्रगति सूचक
२. संयुक्त अनुगमन रु. ३००००। ३. अति विपन्न विद्यालयका प्रारम्भिक कक्षा (कक्षा १ देखि ३) सुधार र व्यवस्थापन (कार्पेट, फर्निचर, ढोका, झ्याल, छाना मर्मत) का लागि जोड कोष रु. १४०,०००। ४. नगरस्तरीय सिकाइ मेलाको व्यवस्थापन र सामग्रीका लागि रु ५००००।		• अनुगमन प्रतिवेदन
क्रियाकलाप नं २.७.१३.७ **किशोरी साक्षरता तथा जिवनोपयोगी सीप** क) बजेट प्राप्त भएका स्थानीय तह भित्र रहेका किशोर किशोरी (१० देखि १४ वर्ष उमेर समूह) का लागि जीवनोपयोगी सीप सम्वन्धी शिक्षा तथा उपयुक्त उमेरमा ओपचारिक एवम् अनौपचारिक कक्षा मार्फत विद्यालय शिक्षा सुनिश्चितता कायम गर्न विद्यालय बाहिर रहेका बालबालिकाहरुको पहिचान गर्ने। कक्षा ९ महिना सञ्चालन गर्ने। ख) पहिचान भएका किशोरीहरुलाई अनौपचारिक शिक्षाका कक्षा मार्फत औपचारिक शिक्षामा भर्ना गरी नियमित शिक्षाको व्यवस्था मिलाउन योजना तर्जुमा गर्ने। योजना अनुसारका कार्यक्रम तय गरी कार्यान्वयन गर्ने। ग) प्रत्येक कक्षाको खर्च निम्न अनुसार व्यवस्था गर्ने १. सहजकर्ताको पारिश्रमिक प्रति महिना रु. ४०००। का दरले ९ महिनाको जम्मा रु. ३६००० । २. सुपरीवेक्षकको पारिश्रमिक प्रति कक्षा रु. १६००। का दरले १० वटा कक्षाको जम्मा रु. १६००० । ३. मसलन्द प्रति कक्षा, प्रति महिना रु. ४००। का दरले ९ महिनाको जम्मा रु. ३६००। ४. बस्ने व्यवस्था (चकटी, प्लाष्टिक सीट) प्रति कक्षा रु. ४०००। ५. प्रोजेक्ट कार्य (दुई पटक) प्रति पटक रु. १७००। का दरले जम्मा रु. ३४००। ६. प्रिटेष्ट, पोष्ट टेष्टका रु. १०००। का दरले रु.२०००। ७. संचालक समितिको बैठक चिया खर्च रु. १०००। का दरले चार पटकको रु. ४०००। ८. किताव ढुवानी खर्च रु. १०००। ९. अनुगमन दुई पटक रु. १००००। का दरले रु. २००००।	• गाउँपालिका/ नगरपालिका • विद्यालय	• सञ्चालित कक्षा संख्या • अनुगमन प्रतिवदेन
क्रियाकलाप नं २.७.१३.५ **लैङ्गिक सम्पर्क विन्दु तथा लैङ्गिक सञ्जाल तालिम एवम विद्यालयमा सुझाव पेटिका स्थापना** क) कार्यक्रम तथा बजेट रहेका स्थानीय तहले शिक्षा क्षेत्रका लागि लैगिक सम्पर्क विन्दु तोक्ने । विद्यालयहरुमा समेत सम्पर्क विन्दु तोक्नलगाई सञ्जाल विकास गर्ने। सञ्जालको स्थानीय स्तरमा वैठक बसी लैगिक सचेतनाका सामग्रीहरुको अभिमुखिकरण गर्ने। ख) स्थानीय तह अन्तरगतका सबै विद्यालयहरुमा सुझाव पेटिका स्थापना गर्न लगाई सोका लागि आवश्यक भौतिक तथा प्राविधिक	• गाउँपालिका/ नगरपालिका • विद्यालय • लैगिक सम्पर्क विन्दु	• तोकिएका लैगिक सम्पर्क विन्दु संख्या • गठन भएका सञ्जाल संख्या

क्रियाकलाप नं, क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवारी	प्रगति सूचक
सहायता उपलव्ध गराई प्रभावकारिताको समीक्षा गर्ने प्रणाली विकास गर्ने। ग) स्थानीय तहले २० जना प्रअ र शिक्षक, प्रत्येक नगरपालिकामा ३० जना प्रअ र शिक्षकको अभिमुखीकरण गर्ने। (प्रति सहभागी रु. १५०० का दरले खर्च गर्ने।) घ) लैगिंक सञ्जालको वर्षको दुई पटक बैठक सञ्चालन गर्ने। (प्रति बैठक रु. १३००० का दरले खर्च गर्ने।) ङ) लैगिंक सञ्जालले वर्षको दुई पटक विद्यालय अनुगमन गर्ने। (प्रत्येक अनुगमनका लागि रु. ७००० का दरले खर्च गर्ने।)		• तालिमका सहभागी संख्या
क्रियाकलाप नं २.७.१३.६ **सुरक्षित विद्यालय तथा विद्यालय शान्ति क्षेत्र** क) स्थानीय तहले समष्टिगत विद्यालय सुरक्षा न्यूनतम प्याकेज कार्यान्वयन सम्वन्धी अभिमुखिकरण सञ्चालन गर्ने। (एक पटक, २५ सहभागी, प्रति सहभागी रु. १५०० का दरले खर्च गर्ने।) ख) छानिएका स्थानीय तहको प्र.अ. र विपद् व्यवस्थापन सम्पर्क शिक्षकसँग समीक्षा बैठक गर्ने। (दुई पटक, ३० सहभागी, प्रति सहभागी रु. ५०० का दरले खर्च गर्ने।) ग) स्थानीय तहका पदाधिकारीहरु र शिक्षा शाखा कर्मचारीबाट अनुगमन गर्ने। (दुई पटकको जम्मा रु. ७५००)	• गाउँपालिका/ नगरपालिका • विद्यालय	• तयार भएका योजना • अनुगमन प्रतिवेदन • शान्ति क्षेत्र घोषणा भएका विद्यालय संख्या

खण्ड ३

प्रदेश तहबाट सम्पादन हुने सशर्त अनुदानका सवबजेट उपशीर्षकहरुका कार्यक्रमको कार्यान्वयन प्रक्रिया र मापदण्ड

विद्यालय क्षेत्र विकास कार्यक्रम (जिल्लास्तर)

क्रियाकलाप नं. क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवार तह	प्रगति सूचक
क्रियाकलाप नं. ११.१.२.२२. **वौद्धिक अपाङ्गता भएका बालबालिकाहरुका लागि प्रत्येक प्रदेशमा पुर्वाधारयुक्त आवासीय विद्यालय संचालन** **क)** बौद्धिक अपाङ्गता भएका बालबालिकाहरुका लागि पूर्वाधारयुक्त आवासीय विद्यालय सञ्चालनका लागि सामाजिक विकास मन्त्रालयले स्थान पहिचान गरी गुरुयोजना र डिपिआर तयार गर्ने। **ख)** बहुवर्षीय कार्यक्रमका रुपमा सम्पन्न गर्ने गरी सार्वजनिक खरिद प्रक्रिया अपनाई गुरुयोजना र डीपिआर बमोजिम निर्माण कार्य सञ्चालन गर्ने। गुरूयोजनामा देहायका विषय क्षेत्रलाई समेत समेट्नु पर्ने : १.आवासीय विद्यालयमा २०० जना बालबालिका आवासमा बस्न सक्नेगरी बढीमा २ तलाको अपाङ्ग मैत्री छात्रावास भवन, भान्छा र डाइनिङ् कक्ष हुनुपर्नेछ। २.विद्यालयमा अपाङ्गताको Screening र लेखाजोखा कक्ष, कक्षाकोठाहरु, अभिभावक र बालबालिकाको लागि परामर्श कक्ष, , IT सुबिधा सहितको पुस्तकालय, आधारभूत उपकरण सहितको फिजियोथेरापी कक्ष, संगित थेरापी, स्पिच थेरापी लगायतका थेरापीहरु गर्न सकिने कक्ष, प्राथमिक उपचार कक्ष, खेलमैदान, प्रशासनिक भवन,वार्डेन कक्ष समेत रहने गरी भवन निर्माण गर्नु पर्नेछ। ३.पुर्वव्यावसायिक सीप विकासका लागि अभ्यास गर्ने आवश्यक सामग्री सहितको कक्ष निर्माण गर्ने। ४.आवासिय विद्यालयको पूर्वाधार निर्माण गर्दा मनोसामाजिक अपांगता, हेमोफिलिया, अटिजमसम्बन्धी अपांगता र बहुअपांगता भएका बालबालिकाहरुको लागि छुट्टाछुट्टै ब्लक निर्माण हुनु पर्नेछ।	• सामाजिक विकास मन्त्रालय • शिक्षा विकास निर्देशनालय	•आवासीय विद्यालय स्थापनाको स्थान निर्धारण भएको हुने •गुरुयोजना र डिपिआर तयार हुने •पूर्वाधार निर्माण कार्य शुरु हुने
क्रियाकलाप नं. २.८.१.१४. **कार्यक्रम व्यवस्थापन, अनुगमन तथा मूल्यांकन** क) सामाजिक विकास मन्त्रालयले प्रदेश तहबाट तथा स्थानीय तहबाट सञ्चालन हुने शैक्षिक कार्यक्रमको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गर्न वार्षिक अनुगमन योजना र अनुगमन साधन निर्माण गर्ने र सोहि आधारमा अनुगमन गरी प्रतिवेदन तयार गर्ने । यसो गर्दा नेपाल सरकार स्वीकृत नर्म्स र प्राप्त बजेटको अधीनमा रही खर्च गर्ने।	• सामाजिक विकास मन्त्रालय • शिक्षा विकास निर्देशनालय	• अनुगमन साधन, अनुगमन योजना तथा अनुगमन प्रतिवेदनहरु
क्रियाकलाप नं. २.७.१३.१. **शैक्षिक अनुसन्धान प्रदेश/ स्थानीय पाठ्यक्रम विकास तथा सुचना व्यवस्थापन** क) यस शीर्षकमा प्राप्त बजेटबाट सामजिक विकास मन्त्रालयले शिक्षा क्षेत्रको गुणस्तर, पहुँच तथा व्यवस्थापनसँग सम्बन्धित	• सामाजिक विकास मन्त्रालय	• अनुसन्धान प्रतिवेदनहरु • विकास भएका स्थानीय

क्रियाकलाप नं. क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवार तह	प्रगति सूचक
कक्षा शिक्षणलाई प्रभावकारी बनाउन समसामयिक मुद्दाहरुमा प्रदेशभित्र संचालित विश्वविद्यालय तथा क्याम्पसहरुको सहकार्यमा अनुसन्धान गरी अनुसन्धानका प्रतिवेदन सार्वजनिकीकरण गर्ने। ख) प्रदेशले स्थानीय एवम् विद्यालय तहमा निर्माण हुने स्थानीय पाठ्यक्रमको कार्यान्वयनमा सहजीकरण गर्ने। ग) प्रदेश स्तरीय शैक्षिक सूचना व्यवस्थापन प्रतिवेदन तयार गरी सार्वजनिक गर्ने।	• शिक्षा विकास निर्देशनालय • विश्वविद्यालय तथा क्याम्पस • विद्यालय	पाठ्यक्रम • शैक्षिक सूचना व्यवस्थापन प्रतिवेदन
क्रियाकलाप नं २.७.१३. **कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागी आबश्यक Logistics व्यवस्थापनका लागि कार्यक्रम व्यवस्थापन खर्च** क) शिक्षासँग सम्बन्धित नीतिगत बैठक संचालन, अभिमुखीकरण तथा समीक्षा कार्यक्रममा व्यवस्थापन गर्नुपर्ने स्टेशनरी, चियाखाजा, फोटोकपी, प्रतिवेदन तयारी एवम् प्रकाशन लगायतका कार्य गर्न सम्बन्धित प्रदेशको सामाजिक विकास मन्त्रालयको निर्णयानुसार खर्च गर्ने।	• सामाजिक विकास मन्त्रालय • शिक्षा विकास निर्देशनालय	• बैठक संख्या • खरिद सामग्री संख्या
क्रियाकलाप नं २.७.१३.३. **वार्षिक, चौमासिक प्रतिवेदन तयारी तथा Status Report लगायतका Document विकास एवम् प्रकाशन** क) सामाजिक विकास मन्त्रालयका लागि शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय अन्तर्गत विभिन्न बजेट उपशीर्षकमा सशर्त अनुदानमा प्राप्त भएका बजेटहरुको चौमासिक तथा वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन तयार गर्ने। ख) प्राप्त बजेटबाट प्रदेश स्तरीय IEMIS प्रतिवेदन तयार गर्ने। ग) आर्थिक वर्षको अन्त्यमा प्रदेशस्तरीय प्रगति सहितको Status Report तयार गरी सरोकारवाला निकायहरुमा संप्रेषण गर्ने।	• सामाजिक विकास मन्त्रालय • शिक्षा विकास निर्देशनालय	• चौमासिक, वार्षिक प्रतिवेदन • Status Report • IEMIS Report
क्रियाकलाप नं. २.७.१३.४ **शैक्षिक नीति, कार्यक्रम तथा निर्देशिका सम्बन्धमा अभिमुखीकरण** क) प्रदेश तहको क्षमता विकासको आ.व.श्यक्ता विश्लेषण गरि सामाजिक विकास मन्त्रालयले स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रम प्राप्त भएपश्चात् शिक्षा विकास निर्देशनालय तथा तथा सामाजिक विकास मन्त्रालय तथा शिक्षा तालिम केन्द्रका शिक्षा शाखाका अधिकृतलाई २ दिने शैक्षिक नीति, कार्यक्रम तथा यस निर्देशिकाको बारेमा अभिमुखीकरण संचालन तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन सम्बन्धी क्षमता विकासका कार्यक्रमहरु संचालन गर्ने। ख) अन्तरक्रियामा संघीय मन्त्रालय तथा केन्द्रीय निकायहरुको सहभागीतामा संयुक्त अभिमुखीकरण कार्यशाला संचालन गर्ने व्यवस्था मिलाउने।	• सामाजिक विकास मन्त्रालय • शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय तथा केन्द्रीय निकायहरु • शिक्षा विकास निर्देशनालय	• सञ्चालन भएका अभिमुखीकरण कार्यक्रमको संख्या • अभिमुखिकरणमा सहभागीहरुको हाजिरी विवरण
क्रियाकलाप नं. २.७.१३.६ **प्रादेशिक शिक्षा विज्ञान तथा प्रविधिको योजना निर्माण अद्यावधिक** क) सामाजिक विकास मन्त्रालयले आफ्नो क्षेत्र अन्तर्गतको वार्षिक शैक्षिक योजना निर्माण गर्न शिक्षा विकास निर्देशनालयको	• सामाजिक विकास मन्त्रालय • शिक्षा विकास निर्देशनालय	• निर्माण भएका योजनाहरु • चौमासिक तथा वार्षिक

क्रियाकलाप नं. क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवार तह	प्रगति सूचक
समेत सहभागिता हुने गरी कार्यविधि तय गर्ने। कार्यविधिको आधारमा योजना तर्जुमा गरी एक प्रति शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रमा पठाउने। ख) तोकिएको विधि र प्रक्रिया अनुसार योजना निर्माण गर्ने। ग) मन्त्रालयलाई प्राप्त भएका शिक्षासँग सम्बन्धित ब.उ.शी.नं. सँग सम्बन्धित कार्यक्रमको चौमासिक तथा वार्षिक प्रतिवेदन तयार गरी तोकिएको निकायहरुमा नियमित रुपमा पेस गर्ने।		प्रतिवेदन
क्रियाकलाप नं. २.७.१३.५ **शैक्षिक मापदण्ड, सामग्री, प्रारुप, निर्देशिका एवम् कार्यविधि विकास** क) सामाजिक विकास मन्त्रालयले आवश्यकता अनुसार प्रदेशस्तरीय निकाय एवम् स्थानीय तहलाई संघीय शिक्षा नीति सहजीकरण गर्न शैक्षिक मापदण्ड, सामग्री, प्रारुप, निर्देशिका एवम् कार्यविधि विकास गर्ने। ख) प्रदेशस्तरमा संचालन हुने शैक्षिक गतिविधिहरुलाई व्यवस्थित गर्न आवश्यक पर्ने निर्देशिका, कार्यविधिको विकास गर्ने।	• सामाजिक विकास मन्त्रालय • शिक्षा विकास निर्देशनालय	• विकास भएका निर्देशिका, मापदण्ड तथा प्रारुपको संख्या
क्रियाकलाप नं. ११.१.२.२४ **विद्यालयहरुलाई विपद् व्यवस्थापनका लागि अनुदान** क) सामाजिक विकास मन्त्रालयले विपद्बाट क्षतिग्रस्त विद्यालयको मागको आधारमा अनुगमन गरी तत्कालीन व्यवस्थापनको लागि अनुदान उपलब्ध गराउने। ख) यस शीर्षकमा वित्तीय हस्तान्तरण भएको अनुदानको बढीमा २० प्रतिशतसम्म बजेटबाट सामाजिक विकास मन्त्रालयले विपद् जोखिम न्यूनीकरण सम्बन्धी पूर्वतयारीका अभिमुखीकरण तालिम, सामग्री निर्माण तथा वितरण लगायतका कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्न/गराउन सक्नेछ।	• सामाजिक विकास मन्त्रालय • शिक्षा विकास निर्देशनालय	• विकास भएका निर्देशिका, मापदण्ड तथा प्रारुपको संख्या
शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय (व.उ.सि.नं. ३५०००११)		
क्रियाकलाप नं. ७.२.५.१ **उच्च शिक्षामा अध्ययन गर्ने अपाङ विद्यार्थीका लागि छात्रवृत्ति** क) शिक्षा विकास निर्देशनालयले उच्च शिक्षामा अध्ययन गर्ने अपाङ्ग विद्यार्थीका लागि छात्रवृत्ति छनौटका लागि सूचना प्रकाशन गर्ने। ख) प्राप्त निवेदनको आधारमा अपाङ्गताको लेखाजोखा गरी छात्रवृत्ति प्राप्त गर्ने विद्यार्थी छनौट गर्ने। ग) छनौट भएका विद्यार्थीहरुलाई अपाङ्गताको प्रकृति अनुसार यस निर्देशिकाको स्थानीय तह अन्तरगतको को अपाङ विद्यार्थीको वर्गिकरणमा उल्लेख भएको अपाङ्ग विद्यार्थीको वर्ग अनुरुप छात्रवृत्ति वापतको रकम विद्यार्थीलाई बैंक खातामा उपलव्ध गराउने।	• सामाजिक विकास मन्त्रालय • शिक्षा विकास निर्देशनालय	• छात्रवृत्ति प्राप्त गर्ने विद्यार्थी संख्या • बैङ्क स्टेटमेन्ट
क्रियाकलाप नं.२.४.९२ **सार्वजनिक तथा सामुदायिक पुस्तकालयहरुलाई स्विकृत कार्यविधिका आधारमा अनुदान**	• सामाजिक विकास मन्त्रालय	• अनुदान प्राप्त गरेका

क्रियाकलाप नं. क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवार तह	प्रगति सूचक
क) बजेट प्राप्त भएको प्रदेशले शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालयबाट स्वीकृत कार्यविधिको Norms अनुसार पुस्तकालय छनौट गरी बजेट उपलब्ध गराउने ।	• पुस्तकालय	पुस्तकालय संख्या
क्रियाकलाप नं. ७.२.३.१ **सामुदायिक कलेजबाट प्रथम श्रेणीमा स्नातक तह र कक्षा १२ बाट प्रथम श्रेणीमा उत्तीर्ण डुम, मुसहर र चमारको लागि छात्रवृत्ति** क) शिक्षा विकास निर्देशनालयले सामुदायिक कलेजबाट प्रथम श्रेणीमा स्नातक तह र कक्षा १२ बाट प्रथम श्रेणीमा उत्तीर्ण गरेका तथा अक्षरांकन प्रणाली अनुसार २.८ GPA वा सो भन्दा माथिको GPA प्राप्त गरेका डुम, मुसहर र चमार जातिका विद्यार्थीका लागि छात्रवृत्ति छनौटका सूचना प्रकाशन गर्ने। ख) कार्यक्रम तथा बजेटको परिधिभित्र रही उच्चतम अंक/ GPA प्राप्त विद्यार्थीलाइ प्रथामिकताक्रममा छात्रवृत्तिका लागि छनौट गरी मासिक रु. २,५००/- का दरले१० महिना वरावरको रकम विद्यार्थीको बैङ्क खातामा उपलव्ध गराउने।	• सामाजिक विकास मन्त्रालय • शिक्षा विकास निर्देशनालय • क्याम्पस एवम् विद्यालय	• छनौट भएका विद्यार्थी संख्या • वैङ्क स्टेटमेन्ट
मनमोहन स्मृति पोलिटेक्निक (व.उ.सि.नं. ३५०००१०६)		
मनमोहन स्मृति पोलिटेक्निक क) प्रदेश नम्बर १ ले यस शीर्षकमा विनियोजित अनुदान रकम उपलव्ध गराउँदा सम्बन्धित संस्थाबाट विस्तृत क्रियाकलापगत रकम बाँडफाँड सहितको कार्ययोजना माग गरी सोही आधारमा अनुदान दिने। ख) सम्बन्धित पोलिटेक्निकले विस्तृत क्रियाकलापगत रकम बाँडफाँड सहितको कार्ययोजना प्रदेश सामाजिक विकास मन्त्रालयमा पेश गरी अनुदान निकासा लिने र सोको चौमासिक र वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन सामाजिक विकास मन्त्रालय, प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिम परिषद् र शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालयमा पेश गर्नु पर्ने।	• सामाजिक विकास मन्त्रालय • मनमोहन स्मृति पोलीटेक्निक	• अनुदान पत्र
राष्ट्रिय परीक्षा बोर्ड (ब.उ.शी.नं. ३५०३१०११)		
क्रियाकलाप नं. २.७.१०.३ **कक्षा १० (SEE) परीक्षा सञ्चालन** क) शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय र राष्ट्रिय परीक्षा बोर्डको मापदण्ड तथा परीक्षा संचालनका आधार अनुसार गर्ने। ख) नियमित तथा ग्रेडवृद्धि परीक्षामा समेतका लागि उत्तरपुस्तिका छपाई तथा ढुवानी, परीक्षा सञ्चालन तथा व्यवस्थापन र अनुगमन लगायतका कार्यमा खर्च गर्ने।	• राष्ट्रिय परीक्षा बोर्ड • सामाजिक विकास मन्त्रालय • शिक्षा विकास निर्देशनालय	• परीक्षामा सम्मिलित विद्यार्थी संख्या
सबैका लागि शिक्षा- शिशु विकास कार्यक्रम (ब.उ.शी.नं. ३५०००१०२)		
क्रियाकलाप २.७.१३.७**विद्यालयमा लैगिंक सम्पर्क बिन्दु तथा लैंगिकसञ्जाल एवम् सुझाव पेटिका सम्बन्धी तालिम** क) लैङ्गिक सञ्जाल एवम् सुझाब पेटिका सम्बन्धी प्रदेश स्तरका सराकारवालाहरु सहभागिता हुने गरी प्रदेश स्तरीय	• सामाजिक विकास मन्त्रालय • शिक्षा विकास निर्देशनालय	• सञ्चालन भएका अभिमुखीकरण कार्यक्रम

क्रियाकलाप नं. क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवार तह	प्रगति सूचक
अभिमुखीकरण सञ्चालन गर्ने। ख) विद्यालयमा लैङ्गिक सम्पर्क बिन्दु तथा सुझाव पेटिका विषयमा अभिमुखीकरण सञ्चालन गर्ने।		• सहभागी हाजिरी

शिक्षा तालिम केन्द्रबाट कार्यान्वयन हुने कार्यक्रमको कार्यान्वयन प्रक्रिया

क्रियाकलाप एवम् कार्यान्वयन प्रक्रिया	**जिम्मेवार तह**	**प्रगति सूचक**
क्रियाकलाप नं. २.६.१.१० **शिक्षक तालिम**		
१. प्रदेशमा कायम हुने तालिम निकायहरुको भौतिक सुविधा सुदृढीकरण तथा स्तरीकरण, होस्टल व्यवस्थापन क) सामाजिक विकास मन्त्रालयले आफ्नो प्रदेशको शिक्षा तालिम केन्द्र/तालिम निकायहरुको भौतिक सुदृढीकरण तथा स्तरीकरण र होस्टल व्यवस्थापन गर्न बजेट बाँडफाँड गरी सार्वनजिक खरीद ऐन नियमको परिधि भित्र रही कार्य गर्ने।	• सामाजिक विकास मन्त्रालय • शिक्षा तालिम केन्द्र	• चौमासिक र वार्षिक प्रतिवेदन • सुधार भौतिक अवस्था
२. राजपत्रअनङ्कित प्रथम श्रेणीका कर्मचारीका लागि सेवाकालीन १-महिने शैक्षिक व्यवस्थापन तालिम सञ्चालन क) शिक्षा तालिम केन्द्रले आफ्नो प्रदेश भित्रका संघ, प्रदेश र स्थानीय तहमा कार्यरत शिक्षा सेवाका राजपत्र अनंकित प्रथम श्रेणीका कर्मचारीहरुको लगत तयार गरी सहभागिताको निर्णय सहित पत्राचार गर्ने। ख) शिक्षा सेवाका राजपत्र अनंङ्कित प्रथम श्रेणीका कर्मचारीहरुको १ महिने सेवाकालीन शैक्षिक प्रशासन तालिम सामग्री तयार/अद्यावधिक गर्ने। ग) आफ्नो प्रदेशभित्र (संघ, प्रदेश, स्थानीय तह) मा कार्यरत शिक्षा सेवाका राजपत्र अनङ्कित प्रथम श्रेणीका कर्मचारीहरुबाट आवेदन माग गर्ने र प्राप्त हुन आएका आवेदनको आधारमा सम्बन्धित स्थानीय तह समेतको समन्वयमा यस अघि नै यस्तो तालिम लिईसकेका कर्मचारीहरु नदोहोरिने गरी सेवाको जेष्ठता भएका २५ जनाको समूह निर्माण गरी कर्मचारी चयन गरी तालिम प्रदान गर्ने। घ) शिक्षा तालिम केन्द्रले तालिम सम्पन्न गरेका कर्मचारीहरुलाई प्रमाण पत्र प्रदान गरेर सोको आधारमा अभिलेख राख्ने। ङ) तालिम लिएका कर्मचारीहरुको सेवा प्रवाह सम्बन्धी अनुगमन गर्ने।	• सामाजिक विकास मन्त्रालय • सम्बन्धित प्रदेशका संघीय कार्यालय र स्थानीय तह • शिक्षा तालिम केन्द्र	• तालिम प्राप्त गरेका कर्मचारी संख्या • तालिम प्राप्त कर्मचारीको अभिलेख • सुधारिएको सेवा प्रवाह
३. परिषद्बाट स्वीकृत तालिम पाठ्यक्रमका आधारमा माध्यमिक तहका शिक्षकका लागि टिपिडी प्रमाणीकरण तालिम (अँग्रेजी, विज्ञान, गणित ICT Module समेत) सञ्चालन क) शैक्षिक जनशक्ति विकास परिषद्बाट स्वीकृत पाठ्यक्रमका आधारमा माध्यमिक तहको अंग्रेजी, विज्ञान, गणितको ICT Module समेतको तालिम प्याकेज शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रको मानव संसाधन मशाशाखाबाट प्राप्त गर्ने।	• सामाजिक विकास मन्त्रालय • शिक्षा तालिम केन्द्र	तालिम प्राप्त गरेका शिक्षकको संख्या • तालिम प्राप्त शिक्षक अभिलेख

क्रियाकलाप एवम् कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवार तह	प्रगति सूचक
ख) प्रदेशभित्रका सामुदायिक माध्यमिक विद्यालयमा कार्यरत अंग्रेजी, विज्ञान, गणित विषयका शिक्षकहरुको लगत अभिलेखका आधारमा सम्बन्धित स्थानीय तह समेतको समन्वयमा शिक्षक छनौट गरी टिपिडी तालिम सञ्चालन गर्ने। ग) तालिम सम्पन्न गर्ने शिक्षकहरुलाई प्रमाणपत्र प्रदान गरेर सोको अभिलेख राख्ने। घ) तालिम लिएका शिक्षकहरुको शिक्षण सिकाइ कार्यकलापको अनुगमन संयन्त्र निर्माण गरी अनुगम गर्ने गराउने।	• स्थानीय तह • विद्यालय	• सुधारिएको शिक्षण सिकाइ क्रियाकलाप
४. खुला विश्व विद्यालयसँगको सहकार्यमा माध्यमिक शिक्षकका लागि (९-१२) Online Professional Training Degree प्रमाणीकरण तालिम (अँग्रेजी, विज्ञान, गणित) सञ्चालन क) शिक्षा तालिम केन्द्रले खुला विश्वविद्यालयसँगको सहकार्यमा Online Professional Training Degree को अंग्रेजी, विज्ञान, गणित विषय शिक्षण गर्ने शिक्षकहरुको लागि स्वीकृत तालिम प्याकेज शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रको मानव संसाधन महाशाखाबाट प्राप्त गर्ने। ख) प्रदेश भित्रका सामुदायिक माध्यमिक विद्यालयमा कार्यरत अंग्रेजी, विज्ञान, गणित विषयका शिक्षकहरुको माग र अभिलेखका आधारमा सम्बन्धित स्थानीय तह समेतको समन्वयमा शिक्षक छनौट गरी Online Professional Training Degree तालिम सञ्चालन गर्ने। ग) तालिम सम्पन्न गर्ने शिक्षकहरुबाट शिक्षण सिकाइ सुधार सम्बन्धी प्रतिवद्धतामा प्रमाणपत्र प्रदान गरी अभिलेख राख्ने। घ) Online Professional Training Degree तालिम लिएका शिक्षकहरुको शिक्षण सिकाइ कार्यकलापको अनुगमन संयन्त्र निर्माण गरी अनुगम गर्ने गराउने।	• सामाजिक विकास मन्त्रालय • शिक्षा तालिम केन्द्र • स्थानीय तह • विद्यालय	• तालिम प्राप्त गरेका शिक्षकको संख्या • तालिम प्राप्त शिक्षक अभिलेख • सुधारिएको शिक्षण सिकाइ क्रियाकलाप
५. परिषदबाट स्वीकृत तालिम पाठ्यक्रमका आधारमा माध्यमिक तह (९-१२) का अंग्रेजी, गणित, विज्ञान विषय वाहेकका (ICT Module सहित) शिक्षककालागि टिपिडी प्रमाणीकरण तालिम सञ्चालन क) शिक्षा तालिम केन्द्रले माध्यमिक तह (९-१२) को अंग्रेजी, विज्ञान, गणित बाहेकका विषयका शिक्षकको लागि तालिम प्याकेज (ICT Module सहित) स्वीकृत तालिम प्याकेज शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रको मानव संसाधन महाशाखाबाट प्राप्त गर्ने। ख) प्रदेश भित्रका सामुदायिक माध्यमिक विद्यालयमा कार्यरत माध्यमिक तह (९-१२) को अंग्रेजी, विज्ञान, गणित बाहेकका विषयका शिक्षकको माग र लगत अभिलेखका आधारमा सम्बन्धित स्थानीय तह समेतको समन्वयमा शिक्षक छनौट गरी टिपिडी तालिम सञ्चालन गर्ने।	• सामाजिक विकास मन्त्रालय • शिक्षा तालिम केन्द्र • स्थानीय तह • विद्यालय	• तालिम प्राप्त गरेका शिक्षकको संख्या • तालिम प्राप्त शिक्षक अभिलेख • सुधारिएको शिक्षण सिकाइ कार्यकलाप

क्रियाकलाप एवम् कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवार तह	प्रगति सूचक
ग) तालिम सम्पन्न गर्ने शिक्षकहरुलाई प्रमाणपत्र प्रदान गरेर सोको अभिलेख राख्ने । घ) तालिम लिएका शिक्षकहरुको शिक्षण सिकाइ कार्यकलापको अनुगमन संयन्त्र निर्माण गरी अनुगम गर्ने गराउने ।		
६. परिषदबाट स्वीकृत तालिम पाठ्यक्रमका आधारमा अधारभूत तह (६-८)का शिक्षककालागि टिपिडी प्रमाणीकरण तालिम (अँग्रेजी, विज्ञान, गणित) सञ्चालन क) शिक्षा तालिम केन्द्रले सामुदायिक आधारभूत तहको अंग्रेजी, विज्ञान, गणितको तालिम प्याकेज प्याकेज शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रको मानव संसाधन मशाशाखाबाट प्राप्त गर्ने । ख) प्रदेशभित्रका सामुदायिक आधारभूत विद्यालयमा कार्यरत अंग्रेजी, विज्ञान, गणित विषयका शिक्षकहरुको लगत अभिलेखका आधारमा सम्बन्धित स्थानीय तह समेतको समन्वयमा शिक्षक छनौट गरी शिक्षा तालिम केन्द्र/तालिम निकाय मार्फत् टिपिडी तालिम सञ्चालन गर्ने । ग) तालिम सम्पन्न गर्ने शिक्षकहरुलाई प्रमाणपत्र प्रदान गरेर सोको अभिलेख राख्ने । घ) तालिम लिएका शिक्षकहरुको शिक्षण सिकाइ कार्यकलापको अनुगमन संयन्त्र निर्माण गरी अनुगम गर्ने गराउने ।	• सामाजिक विकास मन्त्रालय • शिक्षा तालिम केन्द्र • तालिम निकाय • स्थानीय तह • शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ • विद्यालय	• तालिम प्राप्त गरेका शिक्षकको संख्या • तालिम प्राप्त शिक्षक अभिलेख • सुधारिएको शिक्षण सिकाइ कार्यकलाप
७. परिषदबाट स्वीकृत तालिम पाठ्यक्रमका आधारमा अधारभूत तह (६-८)का अंग्रेजी गणीत विज्ञान विषय वाहेकका शिक्षककालागि टिपिडी प्रमाणीकरण तालिम सञ्चालन क) शिक्षा तालिम केन्द्रले आधारभूत तह (६-८) को अंग्रेजी, विज्ञान, गणित बाहेकका विषयका शिक्षकको लागि स्वीकृत तालिम प्याकेज शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रको मानव संसाधन मशाशाखाबाट प्राप्त गर्ने । ख) प्रदेशभित्रका सामुदायिक आधारभूत विद्यालयमा कार्यरत आधारभूत तह (६-८) को अंग्रेजी, विज्ञान, गणित बाहेकका विषयका शिक्षकको लगत अभिलेखका आधारमा सम्बन्धित स्थानीय तह समेतको समन्वयमा शिक्षक छनौट गरी शिक्षा तालिम केन्द्र/तालिम निकाय मार्फत् टिपिडी तालिम सञ्चालन गर्ने । ग) तालिम सम्पन्न गर्ने शिक्षकहरुलाई प्रमाणपत्र प्रदान गरेर सोको अभिलेख राख्ने । घ) तालिम लिएका शिक्षकहरुको शिक्षण सिकाइ कार्यकलापको अनुगमन संयन्त्र निर्माण गरी अनुगम गर्ने गराउने ।	• सामाजिक विकास मन्त्रालय • शिक्षा तालिम केन्द्र • तालिम निकाय • स्थानीय तह • विद्यालय	• तालिम प्राप्त गरेका शिक्षकको संख्या • तालिम प्राप्त शिक्षक अभिलेख • सुधारिएको शिक्षण सिकाइ कार्यकलाप
८. परिषदबाट स्वीकृत तालिम पाठ्यक्रमका आधारमा अधारभूत तह (१-५)का तालिम अप्राप्त शिक्षकका लागि टिपिडी प्रमाणीकरण तालिम सञ्चालन (एकिकृत पाठ्यक्रम समेत) क) शिक्षा तालिम केन्द्रले आधारभूत तह (१-५) को स्वीकृत तालिम प्याकेज शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रको मानव	• सामाजिक विकास मन्त्रालय • शिक्षा तालिम केन्द्र	• तालिम प्राप्त गरेका शिक्षकको संख्या

क्रियाकलाप एवम् कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवार तह	प्रगति सूचक
संसाधन मशाशाखाबाट प्राप्त गर्ने। ख) प्रदेश भित्रका सामुदायिक आधारभूत विद्यालयमा कार्यरत आधारभूत तह (१-५) का शिक्षकको लगत अभिलेखका आधारमा सम्बन्धित स्थानीय तह समेतको समन्वयमा शिक्षक छनौट गरी शिक्षा तालिम केन्द्र/तालिम निकाय मार्फत् टिपिडी तालिम सञ्चालन गर्ने। ग) तालिम सञ्चालन गर्दा तालिम लिने शिक्षक संख्याको आधारमा पायक पर्ने स्थानीय तहमा तालिम हव खडा गरी उपलब्ध रोष्टरहरुको उपयोग गरी तालिम सञ्चालन गर्ने व्यवस्था मिलाउने। घ) तालिम सम्पन्न गर्ने शिक्षकहरुलाई प्रमाणपत्र प्रदान गरेर सोको अभिलेख राख्ने। ङ) तालिम लिएका शिक्षकहरुको शिक्षण सिकाइ कार्यकलापको अनुगमन संयन्त्र निर्माण गरी अनुगम गर्ने गराउने।	• तालिम निकाय • स्थानीय तह • विद्यालय	• तालिम प्राप्त शिक्षक अभिलेख • सुधारिएको शिक्षण सिकाइ कार्यकलाप
९. परिषदबाट स्वीकृत तालिम पाठ्यक्रमका आधारमा तालिम अप्राप्त बालबिकास शिक्षक/सहयोगी कार्यकर्तालाई टिपिडि प्रमाणीकरण तालिम सचालन (गैससको सहकार्यमा) क) शिक्षा तालिम केन्द्रले स्वीकृत पाठ्यक्रमका आधारमा बालविकास शिक्षक/सहयोगी कार्यकर्ताको तालिम सञ्चालन गर्ने। ख) प्रदेशभित्रका समुदायमा आधारित तथा सामुदायिक विद्यालयमा रहेका बालविकास केन्द्रमा कार्यरत बालविकास शिक्षक/सहयोगी कार्यकर्ताहरुको लगत अभिलेख तयार गरी त्यसको आधारमा सम्बन्धित स्थानीय तह समेतको समन्वयमा छनौट गरी शिक्षा तालिम केन्द्र/तालिम निकाय/तालिम हब मार्फत् टिपिडी तालिम सञ्चालन गर्ने। ग) तालिम सम्पन्न गर्ने बालविकास शिक्षक/सहयोगी कार्यकर्तालाई प्रमाणपत्र प्रदान गरी सोको अभिलेख राख्ने। घ) तालिम लिएका बालविकास शिक्षक/सहयोगी कार्यकर्ताको सिकाइ कार्यकलापको अनुगमन संयन्त्र निर्माण गरी अनुगम गर्ने।	• सामाजिक विकास मन्त्रालय • शिक्षा तालिम केन्द्र • तालिम निकाय	• तालिम प्राप्त गरेका बालविकास शिक्षक/सहयोगी कार्यकर्ताको संख्या /अभिलेख • सुधारिएको सिकाइ कार्यकलापको प्रयोग
१०. परिषदबाट स्वीकृत तालिम पाठ्यक्रमका आधारमा आधारमूत र मावि तहका प्रअलाई एकीकृत रुपमा प्रमाणीकरण नेतृत्व विकास तालिम सञ्चालन क) शिक्षा तालिम केन्द्रले स्वीकृत पाठ्यक्रमका आधारमा आधारभूत र माध्यमिक तहका प्रअको नेतृत्व विकासका लागि स्वीकृत तालिम प्याकेजका आधारमा तालिम सञ्चालन गर्ने। ख) शिक्षा तालिम केन्द्रले प्रदेशभित्रका सामुदायिक विद्यालयका प्रअको लगत अभिलेख तयार गरी त्यसको आधारमा सम्बन्धित स्थानीय तह समेतको समन्वयमा तालिम नपाएका प्रअ छनौट गरी एकीकृत नेतृत्व विकास तालिम सञ्चालन गर्ने। ग) नेतृत्व विकास तालिम सम्पन्न गर्ने प्रअबाट प्रतिवद्धता लिई प्रमाणपत्र प्रदान गरेर सोको अभिलेख राख्ने।	• सामाजिक विकास मन्त्रालय • शिक्षा तालिम केन्द्र • स्थानीय तह • विद्यालय	• तालिम प्राप्त प्रअको अभिलेख • तालिम प्राप्त गरेका प्रअको संख्या • प्रअको सुधारिएको सेवा प्रवाह

क्रियाकलाप एवम् कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवार तह	प्रगति सूचक
घ) तालिम लिएका प्रअहरुको शिक्षण सिकाइ कार्यकलापको अनुगमन संयन्त्र निर्माण गरी अनुगम गर्ने गराउने।		
११. नमूना र प्राविधिक विद्यालयका शिक्षकहरुका लागि प्रमाणीकरण तालिम सञ्चालन क) शिक्षा तालिम केन्द्रले नमूना र प्राविधिक विद्यालयका शिक्षकहरुका लागि छुट्टाछुट्टै स्वीकृत पाठ्क्रक्रमका आधारमा तालिम सञ्चालन गर्ने । ख) प्रदेशभित्रका नमूना र प्राविधिक विद्यालयका शिक्षकको लगत अभिलेख तयार गरी त्यसको आधारमा शिक्षक छनौट गरी छुट्टाछुट्टै तालिम सञ्चालन गर्ने। ग) तालिम सम्पन्न गर्ने शिक्षकहरुलाई प्रमाणपत्र प्रदान गरेर सोको अभिलेख राख्ने। घ) तालिम लिएका शिक्षकहरुको शिक्षण सिकाइ कार्यकलापको अनुगमन संयन्त्र निर्माण गरी अनुगम गर्ने गराउने।	• सामाजिक विकास मन्त्रालय • शिक्षा तालिम केन्द्र • स्थानीय तह • विद्यालय	• तालिम प्राप्त गरेका शिक्षकको संख्या • तालिम प्राप्त शिक्षकको अभिलेख • सुधारिएको शिक्षण सिकाइ कार्यकलाप
१२. केन्द्रबाट विकसित नमूना तालिम स्रोत सामग्री र शिक्षा तालिम केन्द्रबाट विकसित तालिम सामग्री छपाई क) शिक्षा तालिम केन्द्रले शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रबाट विकास गरिएका तालिम स्रोत सामग्री र आफैँले विकसित गरेका प्याकेज/सामग्री छपाउने, तालिमका सहभागीहरुलाई उपलब्ध गराउने।	• सामाजिक विकास मन्त्रालय • शिक्षा तालिम केन्द्र	• छापिएका स्रोत सामग्री/प्याकेज तथा अभिलेख
१३. EGRP लागु भएका थप १० जिल्ला शिक्षकहरुका लागि तालिम क) शिक्षा तालिम केन्द्रले राष्ट्रिय प्रारम्भिक पठन सीप कार्यक्रम लागू भएका थप १० जिल्ला (खोटाङ, रौतहट, सर्लाही, महोत्तरी, सिन्धुपाल्चोक, म्याग्दी, कपलिलवस्तु, दैलेख, आछाम र नवलपरासी) का शिक्षकहरुका लागि स्वीकृत तालिम प्याकेजका आधारमा तालिम सञ्चालन गर्ने। ख) आधारभूत तह कक्षा (१-३) मा अध्यापनरत शिक्षकहरु छनौट गरी तालिम सञ्चालन गर्ने। ग) तालिम सम्पन्न गर्ने प्रमाणपत्र प्रदान गरी सोको अभिलेख राख्ने। घ) तालिम लिएका शिक्षकहरुको शिक्षण सिकाइ कार्यकलापको अनुगमन संयन्त्र निर्माण गरी अनुगम गर्ने गराउने। ङ) सहभागी शिक्षकहरुलाई EGRP सम्बन्धी एक सेट तालिम सामग्रीका लागि आवश्यक बजेट शिक्षक तालिमको इकाइ लागतमै समावेश गरिएको छ।	• सामाजिक विकास मन्त्रालय • शिक्षा तालिम केन्द्र • स्थानीय तह • विद्यालय	• तालिम प्राप्त गरेका शिक्षक संख्या/अभिलेख • EGRP तालिम प्राप्त गरेका शिक्षकको सुधारिएको शिक्षण सिकाइ कार्यकलाप
१४. तालिम सञ्चालन अवधिमा स्थलगत अनुगमन तथा प्राविधिक सहयोग तथा स्थिति प्रतिवेदन तथा अनुगमन प्रतिवेदन तयारी क) शिक्षा तालिम केन्द्रले सञ्चालन गरेका टिपिडी तालिमका सहभागीहरुको शैक्षणिक परामर्शको अनुगमन संयन्त्र र अनुगमन	• सामाजिक विकास मन्त्रालय • शिक्षा विकास	• विकासित अनुगमन संयन्त्र र साधन • अनुगमन गरिएका तालिम

क्रियाकलाप एवम् कार्यान्वयन प्रक्रिया	जिम्मेवार तह	प्रगति सूचक
साधन विकास गरी अनुगमन गर्ने गराउने। ख) अनुगमनपछि तालिम सञ्चालन बारे अनुभव आदान प्रदान गरी बाँकी तालिम सञ्चालनमा सुधार ल्याउने। ग) शिक्षा तालिम केन्द्रले वर्षभरि सञ्चालन भएका तालिमको स्थिति प्रतिवेदन तयार पार्ने।	निर्देशनालय • शिक्षा तालिम केन्द्र	कार्यक्रम • अनुगमन प्रतिवेदन • स्थिति प्रतिवेदन

खण्ड ४

शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ (व.उ.सि.नं. ३५००१०१३)

स्वीकृत क्रियाकलाप नं,क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रकृया	जिम्मेवार तह	प्रगति सूचक
कर्मचारीहरुको तलब भत्ता,महंगी भत्ता, पोशाक खर्च स्वीकृत दरबन्दीमा कार्यरत कर्मचारीहरुको नेपाल सरकारले तोकेको तलबभत्ता भुक्तानी दिने।	• शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ	• वैङ्क स्टेटमेन्ट
क्रियाकलाप नं. २.१.२.१ **बिद्युत महशुल,** २.१.३.५ **खानेपानी महशुल,** २.१.६.१ **टेलिफोन महसुल** २.१.७.१ **ईमेल/ ईन्टरनेट/वेवसाईट महसुल** २.१.९.१ **हुलाक/कुरियर खर्च** २.२.२.३ **डिजेल** २.३.१.५ **मर्मत संभार (कार, जिप, भ्यान र मोटर साईकल)** २.९.२.५ **गाडी तथा मोटर साईकल बीमा शुल्क** २.३.२.५ **मर्मत संभार (फोटोकपी, ल्यापटप, कम्पूटर, प्रोजेक्टर आदी)** २.३.९.१ **कार्यालय भवन मर्मत तथा सुधार** २.३.१४.१ **फर्निचर तथा फिक्चर्सको मर्मत तथा सम्भार** २.४.९.४ **पुस्तक तथा जर्नल खरिद** २.४.१.१ **कार्यालय सामान खरिद** २.२.३.६ **सवारी साधन बाहेकका मेसिनरी औजारमा प्रयोग हुने ईन्धन खर्च** २.४.१२.१ **कार्यालय सामग्री छपाई** २.४.१३.१ **कार्यालयको पत्रपत्रिका तथा पुस्तिका** २.४.१४.१ **विज्ञापन तथा सुचना प्रकाशन** २.५.८.५ **सरसफाई तथा सुरक्षा** २.९.६.१ **कार्यालय चिपापान खर्च (चियापान खर्च)** २.९.२.५ **गाडी तथा मोटर साईकल बीमा शुल्क (वीमा सवारी साधन)** २.८.२.१ **सरुवा भ्रमण खर्च (आन्तरिक भ्रमण)** क) माथि उल्लेखित कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्दा वार्षिक खरीद योजना निर्माण गर्ने स्वीकृत नर्म्सका आधारमा सार्वजनिक खरीद ऐन नियम तथा प्रचलित ऐन नियमको परीधि भित्र रही खर्च गर्ने।	• शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ	• खरीद योजना • खरीद भएका समग्रीहरु • जिन्सी निरीक्षण प्रतिवेदन
क्रियाकलाप नं. २.७.१३.१२६ **एकिकृत शैक्षिक सूचना तथा व्यवस्थापन प्रणाली व्यवस्थापन** क) जिल्ला भित्र रहेका सबै विद्यालय लगायत शैक्षिक संस्थाहरुको एकिकृत शैक्षिक सूचना तथा व्यवस्थापन प्रणाली भरेको सुनिश्चितता गर्न स्थानीय तह एवम् विद्यालयलाई सहजिकरण गर्ने। एकिकृत शैक्षिक सूचना तथा व्यवस्थापन प्रणाली अनुसार स्थानीय तहसँग समन्वय गरी जिल्लाको समष्टिगत विवरण तयार गरी यस केन्द्रमा पठाउने व्यवस्था मिलाउने।	• स्थानीय तह • शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ • विद्यालय	• IEMIS फारम भरेका विद्याललय एवम् शैक्षिक संस्थाको विवरण • जिल्ला स्तरीय

स्वीकृत क्रियाकलाप नं,क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रकृया	जिम्मेवार तह	प्रगति सूचक
		प्रतिवेदन
क्रियाकलाप नं. २.७.१३.१२७ **चौमासिक तथा वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन तयारी सम्प्रेषण (स्थानीय तहको समेत)** क) इकाइका लागि स्वीकृत कार्यक्रमको चौमासिक तथा वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन चौमासिक समाप्त भएको ७ दिन तयार गरी भित्र यस केन्द्रमा अनिवार्य रुपले पठाउने। ख) जिल्ला भित्रका स्थानीय तहसँग समन्वय गरी चौमासिक समाप्ति भए पश्चात सशर्त अनुदानमा वित्तीय हस्तान्तरण भएका क्रियाकलापको प्रगति तोकिएको ढाँचामा संकलन गरी जिल्लागत सारांश तयार गरी चौमासिक समाप्त भएको १५ दिन भित्र यस केन्द्रमा Hard copy & Soft copy अनिवार्य रुपले पठाउने।	• स्थानीय तह • शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ • विद्यालय	• जिल्लाको चौमासिक/वार्पिक प्रगति प्रतिवेदन • स्थानीय तहको चौमासिक/वार्पिक प्रगति प्रतिवेदन
क्रियाकलाप नं. २.७.१३.१२८ **विद्यालय एवम स्थानीय तहका पदाधिकारीहरुलाई शैक्षिक नीति अभिमुखिकरण (EMF and SMF सहित)** क) चालु आ.व.मा इकाइका लागि स्वीकृत कार्यक्रम एवम् स्थानीय तहमा वित्तीय हस्तान्तरण भएका कार्यक्रम सम्वन्धमा केन्द्रीय स्तरको कार्यशालाका सहभागीले जिल्ला भित्र रहेका प्रत्येक स्थानीय तहबाट १ जना शिक्षा शाखाको प्रमुख/ प्रतिनिधि तथा १ जना जनप्रतिनिधिका सहभागिता हुने गरी ३ दिने अभिमुखिकरण सञ्चालन गर्ने। कार्यशालामा स्थानीय तहमा ससर्त अनुदानको रुपमा वित्तीय हस्तान्तरण भएका कार्यक्रम तथा बजेट कार्यान्वयन सहजीकरण गर्न विकास गरिएको कार्यान्वयन पुस्तिका २०७६ तथा स्वीकृत Environmental Management Framework (EMF) र Social Management Framework (SMF) लगायतका विषयवस्तु समावेश गरी सेसन सञ्चालन गर्ने। कार्यक्रम अभिमुखिकरण गर्दा स्वीकृत कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिका २०७६।७७ का आधारमा कार्यक्रमको प्रगति प्रतिवेदन गर्ने विषयवस्तु समावेश गर्ने ।	• स्थानीय तह • शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ • विद्यालय	• कार्ययोजना • अभिमुखिकरणका सहभागीहरुको हाजिरी • अभिमुखिकरण प्रतिवेदन
क्रियाकलाप नं. २.७.१३.१२९ **विद्यालय लेखापालन तथा सार्वजनिक खरिद तालिम** क) इकाइले शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रबाट स्वीकृत तालिम प्याकेजका आधारमा सार्वजनिक खरीद तथा लेखा व्यवस्थापन तालिम लिएका प्रशिक्षकहरुबाट तालिम सञ्चालन गर्ने। जिल्लाका माध्यमिक विद्यालयबाट प्रधानाध्यापक/शिक्षक तथा लेखा हेर्ने कर्मचारी गरी कम्तिमा २ जना तथा आधारभूत तह कक्षा (१-८) सञ्चालित विद्यालयको १जना प्रधानाध्यापक/शिक्षक आधारभूत तह कक्षा (१-५) शिक्षण गर्ने १ जना शिक्षक सहभागी हुने गरी तालिम कार्यक्रमको योजना निर्माण गरी ५ दिने तालिम सञ्चालन गर्ने। तालिमका सहभागीहरुको विद्यालयगत नामनामेसी विवरण शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रमा अनिवार्य रुपमा पठाउने। कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा तालिम सम्वन्धी नर्म्सका अधारमा खर्च गर्ने।	• स्थानीय तह • शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ • विद्यालय	• प्रशिक्षकको हाजिरी •जिल्लाको कार्ययोजना •तालिमका सहभागीहरुको हाजिरी •तालिम प्रतिवेदन
क्रियाकलाप नं. २.७.१३.१३० **लेखाजोखा केन्द्र व्यवस्थापन** क) लेखाजोखा केन्द्र संयोजकले विद्यालयमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरुको अपाङ्गतासँग सम्बन्धित संधसंस्थाहरुको सहकार्य एवम् स्थानीय तहसँग समन्वय गरी लेखाजोखा गर्न लगाउने। यस शिर्षकमा प्राप्त अनुदानलाई लेखाजोखा केन्द्रलाई प्रतिकेन्द्र ५०,०००।- का दरले	• स्थानीय तह • शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ	• लेखाजोखा गरिएका विद्यार्थी संख्या • प्रतिवेदन

स्वीकृत क्रियाकलाप नं,क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रकृया	जिम्मेवार तह	प्रगति सूचक
निकासा दिने । लेखाजोखा तथा छनोट गर्ने कार्यका लागि प्राप्त रकमलाई देहाय अनुसार खर्च गर्न सकिनेछः १. छनोट एवम् लेखाजोखा गर्ने प्रयोजनका लागि सञ्चालन खर्च रू. १२,०००।– २. तथ्याङ्क फारम विकास तथा मसलन्दका लागि रू. ६,०००।– ३. तथ्याङ्क सङ्कलन, कार्यक्रम निरीक्षण,अनुगमन तथा लेखाजोखा गर्ने कार्यका लागि (केन्द्रसंयोजक वा फोकल पर्सन) रू ३०,०००।– ४. तथ्याङ्क वा अभिलेखीकरण, प्रतिवेदन तयारी वा अन्य विविध कार्यका लागि रू. २,०००।– ख) यस पुर्व जिल्लामा कार्यरत लेखाजोखा संयोजक भएको भए निजलाई नै निरन्तरता दिने । निजले सबै स्थानीय तहसँग समन्वय गरी जिल्ला भित्र अध्ययनरत अपाङ्ग विद्यार्थीहरुको अपाङ्गता तोकिएको आधारमा लेखाजोखा केन्द्र व्यवस्थापन समितिको सहयोगमा लेखाजोखा गरी स्थानिय तहलाई उपलव्ध गराउने । लेखाजोखा संयोजकको तलबभत्ता पदाधिकार रहेको विद्यालयबाटै प्राथमिक तह तृतीय श्रेणीको सरहको शिक्षक तलब अनुदान सम्बन्धित विद्यालयमा निकासा स्थानीय तहले अनुदान उपलव्ध गराउने । केन्द्र संयोजकले जिल्लाका सबै स्थानीय तहसँग समन्वय गरेर अपांगता भएका बालबालिकाहरुको तथ्यांक संकलन गर्ने, छात्रवृत्तिका लागि शिफारिस गर्ने, स्रोतकक्षा एवं विशेष विद्यालयमा भर्नाका लागि शिफारिस गर्नुपर्ने भएकाले जिल्लाभरीको शिक्षाका लागि काम गर्ने गरी व्यवस्थापन भएको जिल्ला तहको निकाय वा सो नभएको अवस्थामा जिल्ला भित्रको विशेष विद्यालय वा स्रोतकक्षा रहेकोविद्यालयमा लेखाजोखा केन्द्र रहने । यस प्रयोजनका लागि यस अघि जिल्ला भित्र विद्यालयमा लेखाजोखा केन्द्र तोकी कामकाज गरिरहेकाहरुको हकमा सोही विद्यालयलाई केन्द्र कायम गर्ने । लेखाजोखा केन्द्र सञ्चालनका लागि स्थानीय तहमा पठाईएको रकमबाट यस पुस्तिकामा उल्लेख भए बमोजिमको आधारमा जिल्लाभरिका अपांगता भएका बालबालिकाहरुको शिक्षाको व्यवस्थापनका लागि काम गर्नुपर्ने । यसका लागि केन्द्र संयोजकले आफुले सम्पादन गर्ने कार्य योजना सहित स्थानीय तहमा बजेट माग गर्ने र सम्बन्धित स्थानीय तहले तोकिएको शीर्षकमा विनियोजित रकम उपलब्ध गराई कार्यसम्पन्न प्रतिवेदन लिने व्यवस्था गर्ने ।	• लेखा जोखा संसोजक	
क्रियाकलाप नं. २.७.१३.१७१ **आधारभूत तहका शिक्षकहरुका लागि एकिकृत पाठ्यक्रम सम्वन्धी अभिमुखिकरण** क) इकाइले पाठ्यक्रम विकास केन्द्रबाट प्रशिक्षक प्रशिक्षणमा सहभागी भएका प्रशिक्षकबाट जिल्ला भित्रका प्रअ, स्थानीय तहका शिक्षा शाखा पदाधिकारी, शिक्षा तालिम केन्द्रका प्रशिक्षक,विषयगत शिक्षकहरुको सहभागितामा ३ दिने जिल्लास्तरीय प्रशिक्षक प्रशिक्षण सञ्चालन गर्ने । जिल्लाका सबै विद्यालयबाट कम्तिमा २ जना शिक्षक आधारभूत तहमा कक्षा (१-५) शिक्षण गर्ने शिक्षक सहभागी हुने गरी तालिम कार्यक्रमको योजना निर्माण गरी ३ दिने अभिमुखिकरण सञ्चालन गर्ने । अभिमुखिकरण सम्वन्धी अन्य कार्य पाठ्यक्रम विकास केन्द्रको निर्देशनका आधारमा गर्ने । कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा तालिम सम्वन्धी नर्म्सका अधारमा खर्च गर्ने ।	• स्थानीय तह • शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ • विद्यालय	• जिल्ला प्रशिक्षकको हाजिरी, कार्ययोजना • अभिमुखिकरणका सहभागीहरुको हाजिरी • तालिम प्रतिवेदन
क्रियाकलाप नं. २.७.१३.१७२ **स्थानीय तहका लागि योजना तर्जुमा प्रतिवेदन तयारी लगायतका कार्यका लागि प्राविधिक सहयोग तथा क्षमता विकास**	• स्थानीय तह • शिक्षा विकास तथा	• सहजिकरण कार्यशाला संख्या

स्वीकृत क्रियाकलाप नं,क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रकृया	जिम्मेवार तह	प्रगति सूचक
क) जिल्ला भित्रका स्थानीय तहहरुलाई मागका आधारमा वार्षिक योजना तर्जुमा मासिक चौमासिक वार्षिक प्रतिवेदनहरु तयारीका लागि स्थलगत प्राविधिक साहयता उपलव्ध गराउने । आवश्यकता अनुसार क्षमता विकासका गोष्ठी कार्यशाला सञ्चालन गर्ने । कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रसँग समन्वय गर्ने ।	समन्वय इकाइ	• प्रगति प्रतिवेदन
क्रियाकलाप नं. २.७.१३.३० **ऐन नियम तथा निर्देशिकामा उल्लेखित विभिन्न समितिहरुको बैठक सञ्चालन** क) इकाइले ऐन नियम तथा निर्देशिकामा उल्लेखित वर्ष भरि अनिवार्यरुपले सञ्चालन गर्नुपर्ने वैठकको सूची तयार गरी अनुमानित लागत तयार गर्ने । नियमनुसार वैठक सञ्चालन गरी स्वीकृत नर्म्सका आधारमा खर्च गर्ने ।	• शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ	• सञ्चालित वैठक • वैठक सञ्चालन प्रतिवेदन
क्रियाकलाप नं.७.२.३.२ **द्वन्दपिडित छात्रवृत्ति (गैरआवासीय)** क) इकाइले विद्यालयमा अध्ययनरत दन्द्ध पिडित छात्रवृत्ति प्राप्त गर्न योग्य विद्यार्थीहरुको प्रमाण सहितको निवेदन संकलन गरी कक्षागत नामनामेसी विवरणका आधारमा विनियोजित बजेट तथा कार्यक्रमको अधिनमा रही छात्रवृत्ति उपलव्ध गराउने । बजेट नपुग हुने भएमा पुस मसान्त भित्र अनिवार्यरुले शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रमा उपलव्ध गराउने । सो विवरणका आधारमा केन्द्रले इकाइलाई थप बजेट उपलव्ध गराउनेछ । ख) इकाइले यस क्रियाकलापमा प्राप्त हुने बजेट नागरिक राहत, क्षतिपूर्ति तथा आर्थिक सहायता सम्बन्धी (चौथो संसोधन २०७४) कार्यविधि, २०६६ अनुसार विद्यार्थी छनौट गर्ने । छनौट भएका विद्यार्थीका लागि तपशिल अनुसारको दरमा विद्यार्थीको खातामा रकम उपलव्ध गर्ने गराउने । प्राथमिक विद्यालय तह ..... रू. १२,०००।– (बाह्र हजार रूपैया मात्र) निम्नमाध्यमिक तह ..... रू. १४,०००।– (चौध हजार रूपैया मात्र) माध्यमिक विद्यालय तह ..... रू. १६,०००।– (सोह्र हजार रूपैया मात्र) प्रमाणपत्र तह वा उच्च माध्यमिक तह ..... रू. १८,०००।– (अठार हजार रूपैया मात्र) १.२.२. उमेरको हदवन्दीः यस्तो छात्रवृत्ति १८ (अठार) वर्षको उमेरसम्मका छात्र छात्रालाई मात्र उपलब्ध गराईनेछ । यो कार्यविधि शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रको वेभसाइटमा उपलव्ध छ ।	• शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्र • गाउँपालिका/ नगरपालिका • विद्यालय	• छात्रवृत्ति पाउने विद्यार्थी सङ्ख्या • निर्णय पुस्तिका • छात्रवृत्ति वितरणको भरपाई
क्रियाकलाप नं. ७.२.३.१ **सहीदका छोराछारीहरुका लागि छात्रवृत्ति** क) इकाइले विद्यालयमा अध्ययनरत सहीदका छोराछोरीहरुहरुको कक्षागत नामनामेसी विवरण तयार गरी प्राप्त कार्यक्रम तथा बजेटका आधारमा छात्रवृत्ति वितरण गर्ने । नपुग हुने भएमा सहिदका छोराछोरीको नाम नामेसी सहित पुष मसान्त भित्र अनिवार्यरुले शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रमा उपलव्ध गराउने । सो विवरणका आधारमा केन्द्रले बजेट उपलव्ध गराउनेछ ।	• शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्र • शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ	• छात्रवृत्ति पाउने विद्यार्थी सङ्ख्या • निर्णय पुस्तिका • छात्रवृत्ति वितरणको

स्वीकृत क्रियाकलाप नं,क्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रकृया	जिम्मेवार तह	प्रगति सूचक
ख) सहिदका छोराछोरीको छात्रवृत्ति प्राप्त गर्ने आधार पूरा गरेका बालबालिकाका लागि प्रारम्भिक बाल शिक्षा कक्षा र कक्षा १–५ को हकमा रु १,०००।– का दरले १२ महिनाको रु. १२,०००।–, कक्षा ६ –८ र माध्यमिक तहको हकमा रू. १५००।– का दरले १२ महिनाको १८,०००।– र कक्षा ११ र १२ तथा सोभन्दा माथि सबै तहको हकमा रू. २०००।– का दरले १२ महिनाको रू. २४,०००।– का दरले निकासा दिने। ग) इकाइले विद्यालयमा अध्ययनरत विद्यार्थीबाट निवेदनसाथ नेपाल सरकार गृह मन्त्रालयबाट सहिद घोषणा गरेको प्रमाणपत्र लिएको व्यक्ति हो भन्ने यकिन गरी भुक्तानी दिने। घ) सहिदका छोराछोरीहरूले छात्रवृत्तिको लागि निवेदन पेश गर्दा आफू अध्ययनरत स्थानीय तहमामा निवेदन दिनुपर्ने र सोही तहबाट छात्रवृत्तिको भुक्तानी लिनु पर्ने। नोटः कुनै पनि छात्रवृत्ति दोहोरो नपर्ने गरी वितरण गर्ने।	• विद्यालय	भरपाई
२.८.१.४ **कार्यक्रम तथा Compliance अनुगमन** क) इकाइले वार्षिक अनुगमन योजना बनाउने। योजना अनुसार अनुगमन सूचक बनाउने र सूचकमा आधारित अनुगमन गरी त्यसको समष्टिगत प्रतिवेदन चौमासिक र वार्षिक रूपमा यस केन्द्रमा पठाउने। अनुगमनको मासिक प्रतिवेदन तथा आर्थिक वर्षको अन्तमा जिल्लाको समष्टिगत अनुगमन र त्यसको प्रभाव झल्किने गरी बनाएको प्रतिवेदन अनिवार्य रूपमा यस केन्द्रको योजना तथा अनुगमन शाखामा पठाउने।	• शिक्षा तथा समन्वय इकाइ • विद्यालय	• अनुगमन योजना • अनुगमन तथा निरीक्षण प्रतिवेदन

अनुसूची १

गापा र नगरपलिका,

आर्थिक वर्ष २०७६।७७ को शिक्षक तलब भत्ता विवरण

तहगत शिक्षकहरुको वार्षिक तलब र भत्ता नपुग माग फाराम

तह	संख्या	स्केल	त्लव					भत्ता							वार्षिक आवश्यक रकम	अख्तियारी प्राप्त रकम	नपुग रकम
			तलव रकम वार्षिक	वार्षिक औषत ग्रेड	वार्षिक क.सं. कोष थप	वार्षिक विमा कोष थप	जम्मा तलब	चाडपर्व खर्च	पोषाक खर्च	महंगी भत्ता	स्थानीय भत्ता १०.५ महिनाको		प्र.अ. भत्ता	जम्मा भत्ता			
											६ कोष भित्र मासिक	६ कोष बाहिर मासिक					
१	२	३	४	५	६	७	८	९	११	१२	१३	१४	१५	१६	१८	19	20
माध्यमिक तह				सावि़कको माध्यमिक र उच्चमाध्यमिक तहको जम्मा जोड													
प्रथम																	
द्वितीय																	
तृतीय																	
अस्थायी																	
,राहत																	
जम्मा																	
आधारभुत तह (कक्षा ६-८) प्रथामिक तहको जम्मा जोड																	
निम्नमाध्यमिक																	
प्रथम																	
द्वितीय																	
तृतीय																	
अस्थायी																	
,राहत																	
जम्मा																	
कुल जम्मा																	

आधारभुत तह (कक्षा १-५) प्रथामिक तहको जम्मा जोड

प्रथमिक																	
प्रथम																	
द्वितीय																	
तृतीय																	
अस्थायी																	
,राहत																	
जम्मा																	
कुल जम्मा																	

स्थानीय भत्ता पाउने शिक्षक संख्या

माध्यमिक तर्फ		
त्ह	६कोष भित्र	६कोष बाहिर
प्रथम		
द्वितीय		
तृतीय		

निम्नमाध्यमिक तर्फ		
त्ह	६ कोष भित्र	६ कोष बाहिर
प्रथम		
द्वितीय		
तृतीय		

प्राथमिक तर्फ		
तह	६ कोष भित्र	६ कोष बाहिर
प्रथम		
द्वितीय		
तृतीय		

....

तयार गर्ने रुजु गर्ने प्रमाणित गर्ने

अनुसूची २

विपन्न लक्षित छात्रवृत्ति

शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालयले आ.व. २०७४/७५ देखि अति आवश्यक भएका विपन्न वर्गलाई लक्षित गरी कक्षा ९ देखि १२ सम्मका विद्यार्थीहरुलाई विपन्न लक्षित छात्रवृत्ति दिने कार्य शुरु गरेको छ। यस आ.व.देखि माध्यमिक तहका विद्यार्थीहरुलाई विगतमा प्रदान गरिदै आएको अन्य सबै प्रकारका छात्रवृत्तिहरु (सहिद तथा द्वन्द्वपीडित परिवारका छोराछोरीका लागि र अपाङ्गता भएका व्यक्तिका लागि छात्रवृत्तिबाहेक) लाई परिमार्जन गरी विपन्नताको आधारमा विपन्न लक्षित छात्रवृत्ति कायम भएको छ । यसका लागि छनौट भएका विद्यार्थीमध्ये छात्रवृत्ति पाउन योग्य भई छनौटमा परेका कक्षा ८ का विद्यार्थीहरुले २०७६ साल वैशाखको शैक्षिक सत्रमा कक्षा ९ मा भर्ना भएपछि, कक्षा १० का विद्यार्थीहरुले २०७५ को एसईई परीक्षाको नतिजा प्राप्त गरे पश्चात २०७६ मा कक्षा ११ मा भर्ना भएपछि र कक्षा ११ मा फारम भरेका विद्यार्थीले यसै शैक्षिक सत्रमा छात्रवृत्ति प्राप्त गर्नेछन् । विपन्न लक्षित छात्रवृत्तिको प्रभावकारी वितरणका लागि विपन्न लक्षित छात्रवृत्ति कार्यान्वयन कार्यविधि, २०७४ कार्यान्वयनमा ल्याइएको छ।

छात्रवृत्तिका लागि आवेदन दिने प्रक्रिया :

केन्द्रले यो छात्रवृत्ति कार्यान्वयनका लागि विद्यार्थी पहिचान, आवश्यक फारमको विकास, सफ्टवेयरको व्यवस्था तथा आवश्यक प्राविधिक कार्यको लागि विद्यार्थी वित्तिय सहयोग कोष विकास समितिसँग सहकार्य गरी काम गरिरहेको छ । विपन्न लक्षित छात्रवृत्तिका लागि विद्यार्थी छनौट गर्न विद्यालयमार्फ अनलाईनबाट फारम भर्न सकिने व्यवस्था छ । अनलाईनबाट फारम भर्न iemis.doe.gov.np मा जाने र आफनो विद्यालयको कोड र पार्सवर्ड हालेर लगिन गर्नुपर्नेछ। यसका लागि केन्द्रले कक्षा ८ र १० मा अध्ययनरत विद्यार्थीहरुलाई अनलाईनमार्फ फारम भर्न गोरखापत्र तथा यस केन्द्रको वेभसाइटमा सूचना प्रकाशन गरी सम्बन्धित सरोकारवालाहरुलाई सूचना गर्ने गर्दछ।

विद्यार्थी छनौट प्रक्रिया :

फारममा तोकिएको सूचकहरुलाई आधार मानी विद्यार्थीले प्राप्त गरेको अंकको आधारमा सबैभन्दा विपन्न देखिएका मध्येबाट विपन्न लक्षित छात्रवृत्ति प्राप्त गर्न योग्य विद्यार्थीको छनौट गरिनेछ। यसरी विद्यार्थी छनौट गर्दा विज्ञान विषय लिइ कक्षा ११ मा अध्ययन गर्ने छात्राहरुको तीन क्वाइन्टाइलसम्म र छात्रहरुको दुइ क्वाइन्टाइलसम्म छात्रवृत्ति प्राप्त गर्न योग्य हुनेछन् भने अन्य विषयको कक्षा ११ को हकमा प्रथम क्वाइन्टाइलसम्मको विद्यार्थीहरु छात्रवृत्ति प्राप्त गर्न योग्य हुनेछन् । त्यस्तै कक्षा ९ मा भने प्रथम क्वाइन्टाइलमा पर्ने विद्यार्थीहरु विपन्न लक्षित छात्रवृत्ति प्राप्त गर्न योग्य हुनेछन्।

छात्रवृत्ति वितरण प्रक्रिया

विपन्न लक्षित छात्रवृत्तिका लागि छनौट भएका विद्यार्थीहरुलाई छात्रवृत्ति रकम निकासा विद्यार्थीको नाममा बैंक खाता खोल्न लगाई सोही खातामा रकम निकासा दिने व्यवस्था छ। यसको लागि स्थानीय तहमा सञ्चालित क वर्गका बैंकसँग सहकार्य गरिनेछ।

छात्रवृत्तिको रकम :

कक्षा ११ र १२ मा विज्ञान विषयमा विपन्न लक्षित छात्रवृत्ति पाउने छात्रछात्राहरुको लागि बार्षिक २४,०००। छात्रवृत्ति पाउनेछन् । कक्षा ११ र १२ मा विज्ञान विषय बाहेक अन्य विषयमा अध्ययन गर्ने विपन्न लक्षित छात्रवृत्ति पाउने विद्यार्थीहरुले बार्षिक १८,०००। का दरले छात्रवृत्ति पाउनेछन्। त्यस्तै कक्षा ९ र १० मा छनौट भएका विद्यार्थीहरुको लागि बार्षिक ६,०००। का दरले छात्रवृत्ति प्रदान गरिनेछ।

अनुसूची ३

विद्यालय बाहिर रहेका बालबालिकाहरुलाई लक्षित गरि विद्यालय शिक्षामा भर्ना तथा निरन्तरताका लागि शैक्षिक कार्यक्रमका लागि अनुदान विनियोजित स्थानीय तहरु

सि नं	जिल्ला	स्थानीय तह
१	सप्तरी	तिरहुत गाउपालिका
२	सिराहा	अर्नामा गाँउपालिका
३	सिराहा	औरही गाँउपालिका
४	सिराहा	नवराजपुर गाँउपालिका
५	सिराहा	वारियापट्टी गाँउपालिका
६	सिराहा	भगवानपुर गाँउपालिका
७	सिराहा	विष्णुपुर गाँउपालिका
८	सिराहा	साखुवान्कारकट्टी गाँउपालिका
९	सर्लाही	वागमती नगरपालिका
१०	सर्लाही	हरिपुर्वा नगरपालिका
११	सर्लाही	कविलासी नगरपालिका
१२	सर्लाही	धनकौल गाँउपालिका
१३	सर्लाही	रामनगर गाँउपालिका
१४	सर्लाही	विष्णु गाँउपालिका
१५	रौतहट	गरुडा नगरपालिका
१६	रौतहट	कटहरिया नगरपालिका
१७	रौतहट	गजुरा नगरपालिका
१८	रौतहट	दुर्गा भगवाती गाँउपालिका
१९	रौतहट	माधवनारायण नगरपालिका
२०	रौतहट	मौलापुर नगरपालिका
२१	रौतहट	राजपुर नगरपालिका
२२	बारा	पचरौता गाउँपालिका
२३	बारा	परवानीपुरगाउँपालिका
२४	बारा	सुवर्ण गाउँपालिका
२५	पर्सा	पोखरिया नगरपालिका
२६	पर्सा	जगरनाथपुर गाउपालिका
२७	पर्सा	वहोदरमाई नगरपालिका
२८	पर्सा	विन्दवासिनीमाई गाउपालिका

सि नं	जिल्ला	स्थानीय तह
२९	पर्सा	कालिकामाई गाउपालिका
३०	रोल्पा	लुङ्ग्री गाउँपालिका
३१	रोल्पा	सुनछहरी गाउँपालिका
३२	डोल्पा	**काइके गाउपालिका**
३३	डोल्पा	**छार्कातारङसोङ गाउपालिका**
३४	डोल्पा	**डोल्पोवुद्ध गाउपालिका**
३५	डोल्पा	**शेफोक्सुण्डो गाउपालिका**
३६	डोटी	शिखर नगरपालिका
३७	डोटी	पूर्वीचौकी गाउँपालिका
३८	डोटी	बडीकेदार गाउँपालिका
३९	डोटी	बोगटान गाउँपालिका
४०	डोटी	सायल गाउँपालिका

अनुसूची ४

दिवा खाजाको मापदण्ड, गुणस्तर र व्यवस्थापनका नमूना

खाना भोक हटाउन मात्र नभई शरीरलाई आवश्यक पर्ने सुक्ष्म पोषक तत्व (Micronutrient) र वृहतपोषक तत्व (Macronutrient) आपूर्तिको लागि अत्यावश्यक हुन्छ । निर्धारित मात्रामा आवश्यक पोषकतत्व भएको स्वच्छ खाना स्वस्थ्यकर मानिन्छ । स्वस्थ्यकर खानाले शारीरिक स्वास्थ्य कायम गर्न सहयोग गर्ने भएकोले खाना पोषक तत्वयुक्त सफा र स्वच्छ हुनुपर्छ । खानामा उपलब्ध हुनुपर्ने पोषकतत्वको मात्राको राष्ट्रिय मापदण्ड निर्धारण गरी सो मापदण्ड अनुरुपका खाना मात्र उपलब्ध गराउने प्रचलन संसारका धेरै देशहरुमा छ ।

विश्वस्वास्थ्य संगठनले ४ देखि १० वर्ष उमेर समुहका बालबालिकाको उपभोग्य खानामा उपलब्ध हुनुपर्ने वृहद पोषक तत्व (क्यालेरी, प्रोटिन र फ्याट) र सुक्ष्मपोषक तत्व (आयोडिन, आइरन, जिङ्क, भिटामिन ए र बि) को मात्रा र सो मध्ये दिवा खाजाबाट आपूर्ति हुनुपर्ने पोषक तत्वको मात्रा निर्धारण गरेको छ । सामान्यतया ४–९ उमेर समूहका बालबालिकाको उपभोग्य खाना तथा खाजाका उपलब्ध हुनुपर्ने वृहद र सुक्ष्म पोषक तत्वको मात्रा सहितको दिवा खाजाको पोषणस्तरको मापदण्ड तपासिलको तालिका अनुरुपको अपनाउन सकिने ।

४-९ वर्ष उमेरका बालबालिकाका लागि दैनिक आवश्यक पर्ने वृहद र सुक्ष्म पोषक तत्वको मात्रा

पोषक तत्व	दैनिक अवश्यक पोषक तत्वको मात्रा	दिवा खाजाबाट आपूर्ति हुनु पर्ने पोषक तत्वको मात्रा (३०%)
वृहत पोषक तत्व		
क्यालोरी	१८५०	५५५
प्रोटीन	५७	१७
फ्याट (ग्राम)	४८	१४
सुक्ष्म पोषक तत्व		
आयोडिन (माइक्रोग्राम)	१२०	३६
आइरन (मिलिग्राम)	१७.८	५.४
जिङ्क	११.२	३.४
भिटामिन ए	३३	११
भिटामिन बि	१२	४.१

स्रोत: दैनिक अवश्यक पोषक तत्वको मात्रा विश्व खाद्य संगठनवाट प्रकाशित सामग्री[1]वाट लिइएको ।

दिवा खाजा कार्यक्रम व्यवस्थापनका सम्भाव्य मोडलहरु:

क) तोकिएको उमेर समूहका बालबालिकालाई आवश्यक पर्ने मात्रा, स्वच्छता र पोषणतत्वयुक्त हुने गरी दिवाखाजा घरबाटै तयार गरी पठाउने व्यवस्था गर्ने । यसका लागि नेपाल सरकारले तोकिएका जिल्लामा स्थानीय तहमार्फत सशर्त अनुदानको रुपमा वित्तीय हस्तान्तरण गरी पठाएको रकम स्थानीय तहले विद्यालयमा निकासा दिनु पर्ने । विद्यालयले अभिभावक आमाहरुको भेला बोलाई बालबालिकाको खाजामा आवश्यक पर्ने मात्रा, स्वच्छता र पोषक तत्वका सम्बन्धमा अभिमुखीकरण गर्ने । विद्यालयले मासिक रुपमा तोकिएको रकम विद्यार्थीका सम्बन्धित अभिभावक आमालाई उपलब्ध गराउने । विद्यालयका सम्बन्धित कक्षा शिक्षकले बालबालिकाहरुको खाजाको अनुगमन गरी आवश्यक सल्लाह सुझाव दिने व्यवस्था गर्नु पर्नेछ ।

[1] Energy-FAO (2001); Carbohydrates, protein and fat-WHO (2003); Fibre, vitamins and minerals- IOM (1997–2000–2001)

ख. ***अभिभावक आमा समुह मार्फत दिवा खाजा व्यवस्थापन***: विद्यालयमा दिवा खाजा व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्य विद्यालय व्यवस्थापन समितिको निर्णयबाट अभिभावक आमा समूहमार्फत सञ्चालन गराउने । दिवा खाजाको व्यवस्था गर्दा खाजाका लागि आवश्यक पर्ने मात्रा, स्वच्छता र पोषक तत्वका सम्बन्धमा ध्यान पुर्‍याउन विद्यालयले सम्बन्धित आमा समूहलाई अभिमुखीकरण गर्ने । विद्यालयले मासिक रुपमा तोकिएको रकम दिवा खाजा व्यवस्थापनका लागि सम्बन्धित अभिभावक आमालाई उपलब्ध गराउने । व्यवस्थापन समितिले विद्यालय दिवा खाजा व्यवस्थापनको अनुगमन गरी आवश्यक सुधारका लागि आवश्यक सुझाव दिने ।

ग. **विद्यालयबाट दिवा खाजा व्यवस्थापन:** संघीय सरकारबाट स्थानीय तहमा सशर्त अनुदानको रुपमा वित्तीय हस्तान्तरण भएको रकम सम्बन्धित विद्यालयले निकासा लिई उक्त रकमबाट विद्यालयले विद्यार्थीहरुका लागि दिवा खाजा व्यवस्थापन गर्न सक्नेछन् । विद्यालय व्यवस्थापन समितिबाट अभिभावक आमा समूह गठन गरी उक्त समूहको प्रत्यक्ष रेखदेखमा दिवा खाजा खुवाउने व्यवस्था मिलाउनु पर्ने छ । यसरी व्यवस्था गर्दा दिवा खाजामा हुनु पर्ने आवश्यक मात्रा, स्वच्छता र पोषक तत्वका सम्बन्धमा ध्यान पुर्‍याउनु पर्ने छ । खाजा व्यवस्थापनको विषयमा सम्बन्धित आमा समूहबाट समेत अनुगमन हुने व्यवस्था मिलाउनु पर्ने छ ।

घ. **लागत साझेदारी :** संघीय सरकारबाट सशर्त अनुदानको रुपमा वित्तीय हस्तान्तरित रकमबाट दिवा खाजा व्यवस्थापन गर्न रकम अपर्याप्त भएमा स्थानीय तहले आफ्नो स्रोतबाट समेत थप स्रोत ब्यवस्थापन गर्न सक्नेछन् । यस्तो लागत साझेदारी कार्यक्रम विद्यालय र शिक्षा तथा खाद्य क्षेत्रमा क्रियाशिल गैर सरकारी संघ संस्थाबीच समेत संचालन गर्न सकिनेछ ।

***विद्यालय व्यवस्थापन समिति*:** विद्यालयमा समग्र व्यवस्थापनको मुख्य जिम्मेवारी कानूनी रुपमै विद्यालय व्यवस्थापन समितिको हुने भएकोले मापदण्ड अनुसारको गुणस्तरीय खाजा उपलब्ध गराउने जिम्मेवारी पनि विद्यालय व्यवस्थापन समितिको हुनेछ । समितिको जिम्मेवारी निम्नानुसार हुनेछ:

१. विद्यालय दिवा खाजा कार्यक्रमको कार्ययोजना निर्माण गर्ने सो अनुरुप कार्यान्वय गर्ने ।
२. विद्यालयमा तोकिएको मापदण्ड अनुरुपको मात्रा, स्वच्छता र पोषक तत्वयुक्त दिवा खाजा व्यवस्थापनको सुनिश्चितता गर्ने ।
३. खाजा तयारी, व्यवस्थापन तथा रेखदेखमा अभिभावक आमाहरूको संग्नता र सहभागिता सुनिश्चित गर्ने ।
४. विद्यालय दिवा खाजाको अभिलेख राख्ने र राख्न लगाउने ।
५. शिक्षण सिकाइको समय न्यून हुन नदिन खाजा तयारी तथा व्यवस्थापनमा शिक्षक संग्नतालाई सकभर हटाउने ।
६. स्थानीय कृषि उत्पादनबाट दिवा खाजाका लागि आवश्यक खाद्य सामग्री वा तयारी खाजा उपलब्ध हुने व्यवस्था मिलाउने ।
७. दिवा खाजा व्यवस्थापनमा देखापरेका समस्या पहिचान गरी समाधानका उपाय अवलम्बन गर्ने ।
८. प्रत्येक शैक्षिक सत्र प्रारम्भ हुनुपूर्व दिवा खाजा व्यवस्थापन तथा कार्यान्वयनको सम्बन्धमा अभिभावक आमा समूह र शिक्षक स्टाफबीच समीक्षा गरी प्रतिवेदन र वार्षिक कार्ययोजना निर्माण गर्न लगाउने ।

अनुसूची ५

विद्यालय क्षेत्र विकास कार्यक्रम (SSDP)

भौतिक सुविधा विस्तार कार्यक्रमका लागि विद्यालय छनोट गर्ने आधारहरू

स्थानीय तहमा रहेका सम्पूर्ण विद्यालयहरूलाई निम्न बमोजिमका सूत्रका आधारमा प्राथमिकताक्रममा राख्ने।

प्राप्त भौतिक निर्माणको कार्यक्रम स्थानीय तहले आवश्यकता पहिचान गरी विद्यालयहरुमा उपलब्ध गराउन सक्नेछ।

१. जिल्लाहरूका हकमा सम्पूर्ण विद्यालयहरूको तलको सूत्रका आधारमा प्राथमिकताक्रम निर्धारण गर्ने।

क. दलित विद्यार्थीको भर्ना दर (X) (Enrollment of Dalit Students) = विद्यालयमा रहेका दलित विद्यार्थीहरूको कुल सङ्ख्या / विद्यालयमा रहेका सम्पूर्ण विद्यार्थीहरूको सङ्ख्या

X को भार = १०%

ख. छात्राहरूको भर्ना दर (Y) (Enrollment of Girl students) = विद्यालयमा रहेका छात्राहरूको कुल सङ्ख्या / विद्यालयमा रहेका सम्पूर्ण विद्यार्थीहरूको सङ्ख्या

Y को भार = १०%

ग. कक्षा 'क' र कक्षा १ का विद्यार्थी सङ्ख्याको अनुपात (Z) = कक्षा 'क' मा रहेका विद्यार्थीहरूको कुल सङ्ख्या / कक्षा १ मा रहेका विद्यार्थीहरूको कुल सङ्ख्या

यहाँ कक्षा 'क' भन्नाले कक्षा १ – १० सञ्चालन भएका विद्यालयको हकमा कक्षा १०, कक्षा १ – १२ सञ्चालन भएका विद्यालयको हकमा कक्षा १२ र कक्षा १ – ८ सञ्चालन भएका विद्यालयको हकमा कक्षा ८ लाई सम्झनु पर्दछ। यसमा भागफल १ भन्दा बढी आउनेको हकमा अधिकतम १ अङ्क मात्र दिने।

Z को भार = १५%

घ. ›rity Minimum Enabling Condition (PMEC) नपुगेका विद्यालयहरू (a) १.०

सञ्चालित कक्षाको आधारमा कक्षाकोठाको संख्या नपुग भएका विद्यालयहरू भन्ने वुझिन्छ।

a को भार = २५%

ङ आवश्यकता b

i. स्थानीय तह स्तरीय प्रअ वैठकको प्राथमिकता क्रममा परेका विद्यालयहरु
ii. प्राविधिक शिक्षा तथा विज्ञान संकाय सञ्चालन भएका विद्यालयहरुमा कक्षाकोठा अप्रयाप्त भएका विद्यालयहरु
iii. भुकम्पबाट क्षतिग्रस्त भई पुननिर्माण गर्नुपर्ने विद्यालयहरुमध्ये तत्काल कक्षाकोठा निर्माण गर्नुपर्ने विद्यालयहरु
iv. अधिकतम विद्यार्थी भई सेक्सन थप गर्नुपर्ने विद्यालय र सोको लागि कक्षाकोठा अपुग भएका विद्यालयहरु
v. बाढीपहिरो, हुरीबतास, आगलागी, तथा अन्य दैवीप्रकोपका कारणबाट क्षति हुन पुगेका तत्काल कक्षाकोठा निर्माण गर्नुपर्ने विद्यालयहरु
vi. विद्यालय भौतिक सर्वेक्षणका आधारमा नयाँ निर्माण नगरी नहुने देखिएका विद्यालयहरू।
vii. दुई वा दुई भन्दा वढी विद्यालय भौगोलिक निकटता र विद्यार्थी सङ्ख्याको न्यूनता जस्ता कारणले एकआपसमा गाभिने भएको अवस्था रहेका मध्ये गाभिई आउने विद्यालयमा कक्षाकोठाको संख्या अपुग रहेका विद्यालयहरु
viii. विशेष कक्षा सञ्चालन भएका विद्यालयहरू मध्ये कक्षाकोठा नपुग भएको अवस्था भएका विद्यालयहरु
ix. वि.सं. २००७ साल अगाडि स्थापना भएका विद्यालयहरू, छात्रावास सञ्चालनमा रहेका विद्यालयहरू , ECD सञ्चालन रहेका

विद्यालय समेत /

b को भार = ४०% जम्मा अंक

सूचकाङ्क (Index) = 0.10X+0.10Y+0.15Z+0.25a+0.40b

२. माथि प्रकरण नं. १ अनुसारका भौतिक सुविधा आवश्यक भएका विद्यालयहरूलाई सबैभन्दा माथि राखी त्यसपछि सूचकाङ्कको आधारमा सबैभन्दा बढी भएकोलाई राखी घट्दो क्रममा सम्पूर्ण आधारभूत तहसम्मका तथा माध्यमिक विद्यालयहरूको प्राथमिकता क्रमको सूची तयार गर्ने । छनौट गर्दा आधारभूत तहसम्म मात्र सञ्चालन भएका विद्यालयहरुलाई प्राथमिकताक्रममा अगाडि राख्ने ।

३. सरकारी स्रोतभन्दा बाहिर (विभिन्न राजदुताबासहरू, गैरसरकारी सङ्घसंस्था, भूतपूर्व सैनिक सङ्गठन आदि) बाट ठूलो रकम अनुदान पाई निर्माण गरिएका पर्याप्त कक्षाकोठाहरू भएको विद्यालयहरूलाई छनोटका क्रममा पछाडि राख्ने ।

४. विद्यालय व्यवस्थापन समिति गठन नभएका विद्यालयहरुलाई कार्यक्रम वितरण नगर्ने ।

५. शिक्षक अभिभावक सङ्घ गठन नभएका, विगतमा सामाजिक परीक्षण र लेखापरीक्षण प्रतिवेदन पेश नगरेका विद्यालयहरूलाई छनोटका क्रममा प्राथमिकतामा पछाडि पार्ने ।

६. गत २ (दुई) आ.व. मा कार्यक्रम परेका (विद्यालय भवन निर्माण तथा दुई कोठे कक्षाकोठा भवनहरु मात्र) लाई प्राथमिकता क्रममा पछाडि राख्ने ।

७. प्रर्याप्त सङ्ख्यामा कक्षाकोठा, पुस्तकालय, प्रयोगशाला र सभाकक्ष भएका विद्यालयहरूलाई प्राथमिकता क्रममा पछाडि पार्ने ।

८. निर्माणका लागि पर्याप्त जग्गा नभएका,जग्गाका स्वामित्व नभएका,लालपूर्जा वा भोगाधिकार नभएका विद्यालयलाई प्राथमिकता क्रममा नराख्ने । साथै विपदका दृषिटले असुरक्षित निर्माणस्थल (Site) भएका विद्यालयहरू लाई प्राथमिकतामा नराख्ने ।

१०. विगतमा उपलब्ध गराईएका निर्माण कार्यक्रम सम्पन्न नगरेका र तोकिएको कोटा को परिधिभित्र रही निर्माण कार्य सम्पन्न नगरेका विद्यालयहरूलाई छनोट नगर्ने ।

११. स्थानीय तह स्थित परम्परागतरुपमा सञ्चालित विद्यालयहरू गुम्बा/विहार, मदरसा, गुरुकुल तथा मातृभाषामा अध्यापन हुने जस्ता विद्यालयमध्ये स्वीकृत प्राप्त तथा अनुमति प्राप्त विद्यालयहरूलाई समेत क्रमिक रूपमा समावेश गर्दै जाने क्रममा, कम्तीमा १ वटा विद्यालय अनिवार्य रूपमा छनोट गने ।

१२. दुई शैक्षिक सत्र पुरा नगरेका अनुमती तथा स्वीकृत प्राप्त गरी नयाँ स्थापना भएका विद्यालयहरुलाई प्राथमिकता क्रममा समावेश नगर्ने । नयाँ कक्षाकोठा पाएका विद्यालयहरू बाहेकका प्राथमिकताक्रममा रहेका अन्य विद्यालयहरूलाई सोही प्राथमिकताक्रमलाई आधार मानी भौतिक सर्वेक्षणबाट आवश्यकता देखिएका विद्यालयहरुलाई मात्र कक्षाकोठा पुनःस्थापनाका कोटाहरू क्रमश उपलब्ध गराउदै जाने ।

ख) शौचालय निर्माण WASH सुविधा भएको समेत निर्माणका हकमा तपशिल बमोजिमको प्राथमिकताक्रमअनुसार वितरण गर्नेः

१. हालसम्म कुनै पनि किसिमका शौचालय तथा खानेपानीको व्यवस्था नभएका विद्यालयहरू तथा छात्रा शौचालयका हकमा सबै विद्यालयमा छात्रा शौचालय पुऱ्याउने नीतिअनुरूप एउटापनि छात्रा शौचालय नभएका विद्यालयहरू ।

२. विद्यार्थी सङ्ख्या अत्यधिक भई एक भन्दा बढी बाहिरी वातावरण सुधार तथा छात्रा शौचालयको आवश्यकता भएका विद्यालयहरू ।

३. खुला दिशा मुक्त क्षेत्र घोषित हुने गाँउपलिका/नगरपलिकाहरूमा रहेका विद्यालयहरू ।

अनुसूची ६

विद्यालय भवन डिजाईन तथा निर्माणका लागि शिक्षा तथा मानव संसाधन को मापदण्ड

विद्यालय भवन डिजाईन तथा निर्माण गर्दा नेपाल राष्ट्रिय भवन संहिता २०६० (Nepal National Building Code) अनुसार मात्र हुने गरी तपसिलको समेत शर्त पूरा हुने गरी गर्ने।

Guiding principle:

Child-friendly (well lighted and well ventilated), seismically resistant, aesthetically pleasing school maximizing use of local construction materials and resources with no adverse effect on environment like deforestation and having low maintenance requirement.

तपसिल

१. कक्षाकोठाको डिजाईन गर्दा प्रति विद्यार्थी क्षेत्रफल कम्तीमा तपसिल बमोजिम हुने गरी डिजाईन गर्ने।

क) आधारभूत तहको लागि न्यूनतम ०.९ वर्ग मि. (१.० वर्ग मि. सम्म राख्दा अझै उपयुक्त हुने) गरी कायम गर्ने।

ख) मा.वि. तहको लागि न्युनतम १.० वर्ग मी. (१.२ वर्ग मी. सम्म राख्दा अझै उपयुक्त हुने) गरी कायम गर्ने।

२. कक्षाकोठाको क्षेत्रफल विभिन्न भौगोलिक क्षेत्रको लागि प्रति शिक्षक अनुपात तपसिलको सङ्ख्यामा विद्यार्थी अट्ने गरी डिजाईन गर्ने।

भौगोलिक क्षेत्र	आधारभूत तह	मा.वि.
तराई तथा उपत्यका	४०	३५
पहाड	३५	३०
हिमाल	३०	२५

३. उपलब्ध जग्गा अनुकूल हुने गरी विद्यालय भवनको डिजाईन गरी भवन निर्माण गर्नु परेमा नक्सा सम्बन्धित शहरी विकास तथा भवन निर्माण विभाग/डिभिजन कार्यालयको स्वीकृति लिएर मात्र निर्माण गर्ने।

४. विद्यालय भवन सकभर एक तले मात्र बनाउने। सकभर वर्गाकार वा आयातकार भवन बनाउने - T E L_ आकारका भवन सकभर नबनाउने। - T E L_ आकारका भवन बनाउनै परेमा करिब २ ईन्च ग्याप राखी टुक्रा टुक्रा - T E L_ गरेर बनाउने।

५. भवनको लम्बाई चौडाईको ३ गुणा वा सो भन्दा कम बनाउने, उचाई चौडाईको ३ गुणा . भन्दा कम बनाउने।

६. कक्षाकोठाको बाहिर अगाडि पट्टी छानाले ढाकेको बरण्डा (Covered Verandah) बनाउने।

७. बहु तल्ले आर.सि.सि. भवन तराई, पहाडी र हिमाली जिल्लाहरूमा बनाउँदा Site Plan सहितको Detail design and drawing बनाई नगरपालिका क्षेत्रभित्रका भए सम्बन्धित महानगरपालिका / उपमहानगरपालिका / नगरपालिका तथा अन्य क्षेत्रहरूको हकमा सम्बन्धित शहरी विकास तथा भवन निर्माण विभागको डिभिजन कार्यालयको स्वीकृति लिने यस्तो स्वीकृति हिमाली क्षेत्रमा निर्माण गरिने विद्यालयहरूले समेत लिनु पर्ने छ र सो को निर्माणका लागि सम्बन्धित वि.व्य.स.ले निर्णय गरी प्राविधिकबाट पूर्णकालीन सुपरीवेक्षण हुने व्यवस्था मिलाई शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइको सिफारिस सहित अन्तिम स्वीकृतीको लागि शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रमा अनविार्य रूपमा पेस गर्ने।

सांकेतिक जानकारीको लागि यस्तो भवनलाई नेपाल राष्ट्रिय भवन संहिता बमोजिम हुने गरी निर्माण गर्दा तपसीलका न्यूनतम आवश्यकता पूरा गर्नुपर्ने छ ।

क) पिलर (Column/Pillar) को साईज कम्तीमा 12" x 12"' हुनुपर्ने ।

ख) पिलरको Foundation (Column Footing) को साईज कम्तीमा 5' x 5' हुनुपर्ने ।

ग) प्लिन्थ बिमको साईज कम्तीमा 9" x 14" हुनुपर्ने ।

घ) सिलिङ्ग बिमको साईज कम्तीमा 9" x 16" हुनुपर्ने ।

ङ) छज्जी (Cantilever Projection) १.० मिटर भन्दा बढी हुन नहुने ।

च) आर.सि.सि. गर्दा M 20 Grade (सिमेण्ट एक भाग, बालुवा डेढ भाग र गिट्टी ३ भाग) को ढलान मसला (Concrete) प्रयोग गरिनु पर्ने ।

छ) पिलर (Column/Pillar) मा Reinforcement कम्तीमा १६ मि.मि. ब्यासको ८ वटा हुनु पर्ने ।

ज) माटेको जोडाईमा गारो लगाउने कार्य नगर्ने ।

यस्तो प्रकृतिको भवन एक संवेदनशील निर्माण कार्य भएकोले यसको डिजाईन तथा निर्माण सुपरभिजनमा दक्ष प्राविधिकको संलग्नता अत्यन्त जरूरी छ । साथै भवनको जग, पिलर, बिम, स्लाव आदिमा प्रयोग हुने छडको साईज र सङ्ख्या जग बस्ने माटोको प्रकार, पिलर–पिलरबीचको दूरी, कोठाको साईज, भवनको तला आदिमा भर पर्ने हुँदा माथि उल्लिखित न्यूनतम आवश्यकता साङ्केतिक मात्र भएकोले सो को अन्तिम आवश्यकता स्ट्रक्चरल डिजाईन (Load Calculation आदि) गरेर मात्र तोक्नु पर्ने हुन्छ ।

८. कक्षाकोठा सकभर वर्गाकार भएमा राम्रो हुन्छ । कक्षाकोठाको चौडाईको दुवैतर्फ ८ फिट × ४ फिटको कालोपाटी राख्ने । पहिलो डेस्क र कालोपाटीको दूरी न्यूनतम २ मि. र अन्तिम बेन्च र कालोपाटीको दूरी बढीमा ७ मि. कायम गर्ने । कालोपाटीको माथिपट्टि शिक्षण सामग्री झुण्ड्याउन काँटी ठोक्ने र तलपट्टि बोर्डर नलगाउने (सादा) तर एक कुनामा चक डस्टर राख्ने ठाँउ मिलाउने ।

९. भवनको बाहिर १:४ सिमेण्ट प्वाईन्टिङ (Pointing) गर्ने वा १ :४ सिमेण्ट प्लाष्टर गर्ने ।

१०. अपाङ्गहरूका लागि कक्षाकोठाभित्र गुड्ने कुर्सी (Wheel Chair) लैजान छड्के सतह/ याम्प (Ramp) अनिवार्य रूपमा बनाउने र कक्षाकोठाको एउटा ढोका र शौचालयको ढोका Wheel Chair छिर्ने गरी ठूलो बनाउने । (साईज कम्तीमा १.१० मिटर हुनु पर्ने)

अनुसूची : ७

म.ले.प.फारम नं: ५१०
साबिकको फारम नं: १७६

कार्य स्वीकार / सम्पन्न प्रतिवेदन
सङ्घ/ प्रदेश / स्थानीय तह
..... मन्त्रालय / विभाग / कार्यालय
कार्यालय कोड नं.:
कार्य स्वीकार / सम्पन्न प्रतिवेदन

आयोजनाको नामः
कामको नामः
लागत अनुमानको कुल रकमः
खर्च भएको कुल् रकमः
सुरु लागत अनुमान भन्दा घटी बढीको प्रतिशतः
भेरिएसनपछिको कुल लागत अनुमान भन्दा घटी बढीको प्रतिशतः

प्रतिवेदनको मितिः

काम सुरु भएको मितिः
काम सम्पन्न गर्नु पर्ने मितिः
सम्पन्न भएको मितिः

कामको विवरण	सुरु लागत अनुमानबमोजिमको			भेरिएसन भएकोमा सोबमोजिमको कुल लागत अनुमान			खुद भएको कामको			फरक (सुरु लागत अनुमानको आधारमा)			फरक (भेरिएसनपछिको लागत अनुमानको आधारमा)			कैफियत
	परिमाण	दर	जम्मा	परिमाण	दर	जम्मा	परिमाण	दर	जम्मा	परिमाण	दर	जम्मा	परिमाण	दर	जम्मा	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११=२-८	१२=३-९	१३=११*१२	१४=५-८	१५=६-९	१६=१४*१५	१७
जम्मा																

क) स्वीकृत लागत अनुमान (ईष्टिमेट) भन्दा घटि बढी खर्च रू.....प्रतिशत (%).....	उपर्युक्तबमोजिम भएको कार्य सुरु सम्झौताको स्वीकृत डिजाईन र स्पेसिफिकेसनबमोजिम भएको छ/छैन। भेरिएशन आदेश र सर्तहरूबमोजमि भए/नभएकोहुँदा उक्त कार्य सम्पन्न भएको स्वीकार/ अस्वीकार गरिएको छ।

घटी/बढीको पुस्ट्याइँ..... स्वीकृत लागत अनुमान, डिजाईन र स्पेसिफिकेसनअनुसार काम भएको छ भनी सिफारिस गर्ने		
तयार गर्नेः सहीः नामः दर्जाः मितिः	जाँच गर्नेः सहीः नामः दर्जाः मितिः	स्वीकृत गर्ने सहीः कार्यलय प्रमुखको नामः दर्जाः मितिः

उद्देश्य

कार्य स्वीकार गर्दा र सम्पन्न भएको अवस्थामा कामको यथार्थ विवरण तयार गर्नु।निर्माण कामको सम्पादन भएपछि सुरु ईस्टिमेटको परिमाणमा खुद भएको काम घटी बढी के कति भएको छ र स्वीकृत ईस्टिमेट तथा डिजाईनबमोजिम काम भएको छ कि छैन भनी प्रमाणित गर्नका लागि यो फारमको तर्जुमा भएको हो।

फारम भर्ने तरिकाः

१ आयोजना ठेक्काको काम सम्पन्नपछि स्वीकार गर्दा अनुमानित काम तथा खुद भएको कामको चेक जाँचको लागि यस फारम (प्रतिवेदन) प्रयोग गर्नुपर्छ।

२ यसमा सुरुमा आयोजनाको नाम, कामको नाम, लागत अनुमानको कुल रकम, खर्च भएको कुल रकम र लागत अनुमानभन्दा घटी वा बढीको प्रतिशत खुलाउनुपर्छ।

३ यस प्रतिवेदन तयार गर्दा यस प्रतिवेदनको मिति, कार्य सम्पन्न तयार गरिन थालेको काम सुरु भएको मिति, ठेक्काअनुसार काम सम्पन्न गर्नुपर्ने मिति र वास्तविक काम सम्पन्न भएको मिति लेख्नुपर्छ।

४ महल १ मा कामको विवरण वा नाम लेख्नुपर्छ।

५ महल २, ३ र ४ मा लागत अनुमानबमोजिमको क्रमशः परिमाण, दर र जम्मा रकम लेख्नुपर्छ।
महल ५, ६ र ७ मा भोरिएसनबमोजिम कायम लागत अनुमानबमोजिमको क्रमशः परिमाण, दर र जम्मा रकम लेख्नुपर्छ।
उल्लिखित परिमाण र दर भेरिएसन भएको अवसथामा सोपछि कायम भएको दर र परिमाण सम्झनुपर्दछ।

६ महल ८, ९ र १० मा खुद (वास्तविक) काम भएको विवरण क्रमशः परिमाण, दर र जम्मा रकम लेख्नुपर्छ।

७ महल ११, १२ र १३ मा लागत अनुमान (महल २, ३ र ४) बाट खुद काम भएको (महल ८, ९ र १०) घटाउँदा आउने बाँकी फरक रकम क्रमशः परिमाण, दर र जम्मा रकम लेख्नुपर्छ।

महल १४, १५ र १६ मा भेरिएसनपछिको फरक रकम क्रमशः परिमाण, दर र जम्मा रकम लेख्नुपर्छ।

८ महल १७ मा कुनै कैफियत भएमा सो कैफियत लेख्नुपर्छ।

९ जम्मा हरफमा रकमको कुल जोड जम्मा लेख्नुपर्छ।

१० अनुमान भन्दा घटी वा बढी भएको फरक रकम र सो को प्रतिशत तथा सो को पुस्ट्याइँ समेत राख्नुपर्छ।

यस कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन तयार गर्ने तथा आयोजना ठेक्काको काम ईष्टिमेटअनुसार भएको छ वा छैन सो को जाँच गर्ने कर्मचारीले आफ्नो नाम,

११ पद र मिति लेखेर हस्ताक्षर गर्नुपर्छ।

१२ लागत अनुमानअनुसार काम भएको वा नभएको बारे स्पष्ट तोकी स्वीकृत गर्ने कार्यालय प्रमुखको नाम, पद र मिति लेखेर हस्ताक्षर राख्नुपर्छ।

अनुसूची ८

विद्यालय भौतिक निर्माणमा वातावरणीय तथा सामाजिक सुरक्षा सम्वन्धी रुजुसूचि

१.आयोजनाको नामः

२. आयोजनासँग सम्बन्धित जानकारी

विद्यालयको नाम	
ठेगाना	
प्रध्यानाध्यापकको नाम	
टेलीफोन/फ्याक्स	
ईमेल	
प्रस्तावित निर्माणको काम *(कृपया कुन काम हुन गईरहेको छ त्यही मात्र जनाउनुहोस्)*	

३. वातावरणीय तथा सामाजिक छनौट प्रश्नहरु

प्रश्नहरु	छ (√)	छैन (√)	असर पर्नसक्ने अवस्था(√)			समस्याको विवरण/कैफियत	संभावित समाधानका उपायहरु
			उच्च	मध्यम	न्यून		
क) पूर्वाधार निर्माण हुने ठाँउको अवस्थिती							
१. सुरक्षित क्षेत्र (जस्तै राष्ट्रिय निकुञ्ज, वन्यजन्तु संरक्षण केन्द्र, शिकार क्षेत्र, आदि)							
२. मध्यवर्ती क्षेत्र							
३. सिमसार क्षेत्र							
४. जैविक विविधता संरक्षणका लागि तोकिएको कुनै विशेष क्षेत्र (जस्तै बोटानिकल गार्डेन, चिडिया खाना आदि)							
५. पहिरो तथा भुक्षय भएको ठाउँबाट नजिक							
६. वर्षाको पानी जम्ने वा निकास नहुने अवस्था							
७. जमीन मुनी भएका भौतीक संरचना (जस्तो खानेपानीको पाइप, ढल आदि) लाई असर पर्ने							

प्रश्नहरु		छ (√)	छैन (√)	असर पर्नसक्ने अवस्था(√)			समस्याको विवरण/कैफियत	संभावित समाधानका उपायहरु
				उच्च	मध्यम	न्यून		
८. माटो, ढुंगा, वालुवा आदि निकालिने क्षेत्र								
९. नदी, खोला नाला नजिक								
१०. प्रसारण लाइन (Transmission Lines) नजिक								
११.सांस्कृतिक/धार्मिक/सम्पदा भित्र वा नजिक								
१२. माथि उल्लेखित क्षेत्रहरुमा विद्यालयको पूर्वाधार निर्माणले अतिक्रमण हुन सक्ने संभावना छ?								
ख) निर्माण कार्यका कारण संभावित वातावरणीय तथा सामाजिक असरको अवस्था								
१. भिरालोपना	निर्माण स्थलमा भिरालोपनाको कारणले पहिरो जानसक्ने अवस्था छ कि छैन?							
	निर्माण स्थलमा सजिलै बग्ने वा नबग्ने माटो छ कि छैन?							
२. पानीको व्यवस्थापन	निर्माण स्थलमा पर्याप्त मात्रामा पानीको व्यवस्था छ?							
	तत्काल वा भविष्यमा खानेपानी (सतही र भूमिगत) को गुणस्तर माथि कुनै असर पर्छ कि पर्दैन?							
	निर्माण कार्यले पानीको श्रोत/मुहानलाई असर पार्न सक्छ?							
	सिंचाई नहरलाई असर पार्न सक्छ?							
३.फोहोर व्यवस्थापन	निर्माण कार्यमा प्रयोग गरिएको सामाग्री (विटुमिन, सिमेन्ट पेन्ट, ज्वलनशील पदार्थ आदि) बाट कुनै जोखिमयुक्त पदार्थ/ केमिकलहरु निस्केको छ?							
	निर्माण कार्यबाट निस्केको फोहरले ढलमा							

प्रश्नहरु		छ (√)	छैन (√)	असर पर्नसक्ने अवस्था(√)			समस्याको विवरण/कैफियत	संभावित समाधानका उपायहरु
				उच्च	मध्यम	न्यून		
	असर पारेको छ?							
	निर्माण कार्यबाट निस्केको प्रदुषित पदार्थले माटो, हावा र पानीलाई असर पारेको छ?							
४.बासस्थान मा पुग्नसक्ने क्षति	निर्माण कार्यले नजिकैको दुर्लभ वा जोखिममा परेको वा लोप हुनलागेको जंगली प्राणीको बासस्थानमा कुनै असर पर्छ?							
	निर्माण कार्य गर्दा ठूलो मात्रामा वन फँडानी वा रुख मासिने हुनसक्छ? *(मासिने रुखको परिमाण कैफियतमा लेख्नुहोला)*							
५.ध्वनि तथा वायु प्रदुषण	विष्फोटन वा vibration कार्यबाट नजिकैको बस्तीमा असर पर्नसक्छ?							
	निर्माण कार्यबाट उत्पन्न हुने धुलोको कारण वायु प्रदुषण हुनसक्छ?							
६.स्वास्थ्य तथा सुरक्षा	रसायनिक, जैविक, भौतिक, तथा विकिरणको असरबाट स्थानीयबासी तथा जनावर जोखीममा पर्नसक्ने संभावना छ?							
	मजदुरबाट स्थानीयबासीन्दामा रोग सर्नसक्ने संभावना छ?							
७.जग्गा सम्बन्धी विषय	विद्यालयको नाममा जग्गा छ? *(आवश्यक कागजपत्र भएमा कैफियतमा जनाउनु होला)*							
	जग्गाको नाममा कुनै वादविवाद वा झगडा भएको छ?							
	कुनै खेती योग्य जमिनको नोक्सानी हुने संभावना छ?							

प्रश्नहरु		छ (√)	छैन (√)	असर पर्नसक्ने अवस्था(√)			समस्याको विवरण/कैफियत	संभावित समाधानका उपायहरु
				उच्च	मध्यम	न्यून		
	कुनै समुदाय विस्थापित हुने संभावना छ?							
८.जोखीम समुदाय	गरीब, महिला तथा बालबालिकालाई नकारात्मक असर पार्ने संभावना छ?							
९.आदिवासी समुह	आदिवासीलाई नकारात्मक असर पर्ने संभावना छ?							
	निमार्ण कार्य र यसका असरहरु बारे आदिवासी वा स्थानीयबासी जानकार छन्? *(जानकारी कसरी दिने गर्नु भएको छ कैफियतमा जनाउनु होला)*							
१०.सामाजिक द्वन्द	यदि मजदुर/कामदारहरु अन्यत्रबाट ल्याई काम लगाएमा द्वन्द हुने संभावना छ?							
ग) प्राकृतिक प्रकोपको प्रभाव हुने संभावना								

ीमति	
तालिका भर्ने व्यक्तिको नाम	
पद / पेशा	
कार्यरत संस्थाको नाम	
ठेगाना	

अनुसूची : ९

नमूना विद्यालयको नामावली

क) आ व २०७५।७६ अगावै छनौट भएका २२२ विद्यालयहरु

क्र. सं.	जिल्ला	विद्यालय	ठेगाना
१	ताप्लेजुङ	सिनाम मा.वि., तेल्लोक,	सिरीजंगा गापा, १
२	ताप्लेजुङ	सरस्वती मा.वि. हाङपाङ,	आठराइ त्रिवेणी गापा, ३
३	इलाम	फिक्कल मा.वि., फिक्कल	सुर्योदय नगरपालिका १०
४	इलाम	जीतपुर मा.वि.जीतपुर	देउमाइ नगरपालिका ९
५	इलाम	अमरकल्याण मा.वि. नयाँबजार	माइजोगमाइ गापा १
६	इलाम	नाम्सालिङ मा.वि., नाम्सालिङ	माइजोगमाइ गापा ३
७	झापा	धुलाबारी मा.वि.,	मेचीनगर नपा १०
८	झापा	हल्दिबारी मा.वि.,	हल्दिबारी गापा २
९	झापा	लक्ष्मीप्रसाद देवकोटा मा.वि,	कचनकवल गापा
१०	झापा	कनकाई मा.वि.,	कनकाई नपा
११	झापा	डिल्लीराज मा.वि.	झापा गापा ४
१२	झापा	प्रगति मा.वि.,	गौरादह नपा
१३	झापा	हिमाल मा.वि.,	दमक नपा २
१४	झापा	महेन्द्ररत्न मा.वि.,	वितामोड नपा ५
१५	मोरङ्ग	अरनिको मा.वि.,	उर्लावारी नपा ८ दुर्गापुरी, रामघाट
१६	मोरङ्ग	पञ्चायत मा.वि.	पथरीशनिश्चरे नपा १
१७	मोरङ्ग	जनता मा.वि. बाहुनी १	वेलवारी नगरपालिका
१८	मोरङ्ग	पब्लिक मा.वि. रंगेली	रंगेली नगरपालिका
१९	मोरङ्ग	सरस्वती मा.वि., झोराहाट	ग्रामथान गापा
२०	मोरङ्ग	सुकुना मा.वि., कोसीहरैचा १	सुन्दरहरैचा नपा १०
२१	मोरङ्ग	राधिका मा.वि.,	उर्लावारी नगरपालिका ६
२२	मोरङ	नरग्राम मा.वि.,	बुढिगङ्गा गाउपालिका १
२३	सुनसरी	जनता मा.वि.,	इटहरी उपमहानगरपालिका ९
२४	सुनसरी	सरस्वती मा.वि.,	दुहवी नगरपालिका ५
२५	सुनसरी	अमरसिंह मा.वि., सोहेबगन्ज ९	देवानगन्ज नपा ५
२६	सुनसरी	हरिनगरा मा.वि.,	हरिनगरा गाउपालिका ४
२७	सुनसरी	आदर्श मा.वि.,	बराह नगरपालिका २
२८	धनकुटा	पुण्य मा.वि. राजारानी ६	चौविसे गापा ६
२९	धनकुटा	जनता मा.वि. जितपुर ५	महालक्ष्मी नगरपालिका ७
३०	धनकुटा	गोकुण्डेश्वर बालमन्दिर मा.वि.,	धनकुटा नपा ५
३१	तेह्रथुम	बसन्त मा.वि. वसन्तपुर,	लालीगुरांस, नपा, २
३२	संखुवासभा	मनकामना रत्नअम्बिका मा.वि.	खादवारी नपा ९ तुम्लिङटार
३३	संखुवासभा	रामेश्वर मा.वि.	धर्मदेवी नपा ५ माम्लिङ
३४	भोजपुर	वीरेन्द्र मा.वि. कुलुङ्	साल्पाछिलिछो गापा १
३५	भोजपुर	विद्योदय मा.वि.	भोजपुर नगरपालिका ७
३६	भोजपुर	षडानन्द मा.वि., दिङ्ला	षडानन्द नगरपालिका ७
३७	सोलुखुम्ब	हिमालदर्शन मा.वि, नेचा	नेचासल्यान गाउपालिका
३८	ओखलढुङ्गा	प्रबुद्ध मा.वि., च्यानम	सुनकोसी गापा ७
३९	ओखलढुंगा	रुम्जाटार मा वि रुम्जाटार	सिद्धिचरण नपा ४
४०	ओखलढुंगा	बरुनेश्वर मा वि रामपुर	मोलुङ गापा २
४१	खोटाङ्ग	चिसापानी मा.वि., चिसापानी	जन्तेढुङ्गा गापा ५
४२	उदयपुर	जनता मा.वि., हडीया	चौदन्डीगढी नपा ९

क्र. सं.	जिल्ला	विद्यालय	ठेगाना
४३	उदयपुर	त्रीयुगा मा.वि. गाइघाट	त्रियुगा नपा
४४	उदयपुर	त्रीवेणी मा.वि. कटारी,	कटारी नपा ४
४५	सप्तरी	कन्त चन्द्र मा.वि., पातो	डाक्नेश्वरी नपा
४६	सप्तरी	वु.वि.मु. मा.वि. भगवतपुर वडहरी	शम्भुनाथ नपा
४७	सप्तरी	चन्द्रा मा.वि.	बोदबर्साइन नपा
४८	सिरहा	जनता डोमी चौधरी उ.मा.वि., पोखराभिण्डा,सिरहा	लक्ष्मीपतारी गापा
४९	सिरहा	जनता मा.वि., मौवाही, सिरहा	सखुवानन्कारकट्टी नपा
५०	सिरहा	जनता मा.वि.,	सुखिपुर नपा ८
५१	सिरहा	जनता मा.वि., चन्द्रलालपुर चोहर्वा	गोलवजार नपा ८
५२	सिरहा	जनता बनवाली मा.वि., बर्छोवा नरहा	नरहा गापा ४
५३	सिराहा	मोहन मा. वि.	मिर्चैया नपा
५४	धनुषा	जनता मा.वि., गिद्वावेलापट्टी	विदेह नपा ६
५५	धनुषा	गोगलप्रसाद मा. वि., बसहिया	जनकपुर उपमहानगरपालिका २४
५६	धनुषा	यज्ञवलक्य सं. मा.वि., ज्ञानकुप	जनकपुर उपमहानगरपालिका
५७	धनुषा	मा.वि. कुमरौल रमदैया, भवारी	क्षिरेश्वर नपा
५८	धनुषा	रामजानकी मा.वि., सतोषर	सवैला नपा
५९	धनुषा	शिवशक्ति मा.वि.,	वटेश्वर गाउपालिका
६०	सर्लाही	जनज्योति मा.वि.,	लालबन्दी नपा ८
६१	सर्लाही	महादेव जनता मा.वि.,	हरिवन नपा ८
६२	सर्लाही	महेन्द्र रत्न जगन्नाथ लक्ष्मनियाँ मा.वि.,	वरहथवा नपा १०, सीतापुर
६३	सर्लाही	जलधर कमलदेव मा.वि.,	ब्रम्हपुरी गापा १
६४	सर्लाही	वेणीभोला नमूना मा.वि.,	गोडैता नपा ८
६५	सर्लाही	जनता मा.वि., सिमरा भगवतीपर	गोडेता नपा ६
६६	सिन्धुली	सरस्वती मा.वि., डकाहा	दुधौली नपा ४
६७	सिन्धुली	जनज्योती मा.वि., फोस्रेटार	कमलामाइ नपा ५
६८	सिन्धुली	कमला मा वि भलुवाही	दुधौली नपा
६९	सिन्धुली	कपिलाकोट मा वि छ्राप	मरिण गापा
७०	रामेछ्राप	जनजागृत मा.वि. बेताली	गोकुलगंगा गापा ४
७१	रामेछ्राप	मन्थली मा.वि.,	मन्थली नपा १
७२	रामेछ्राप	शारदा मा वि ठोसे	गोकुलगंगा गापा ६
७३	रामेछ्राप	कालिका मा वि लखानपुर	दोरम्वा गापा ६
७४	दोलखा	त्रिभुवन मा.वि.,	मेलुङ गापा ६,
७५	दोलखा	क्षमावती मा.वि.,	भिमेश्वर नपा १ सुस्पा क्षमावती
७६	दोलखा	हनुमन्तेश्वर मा वि काभ्रे	वैतेश्वर गापा ४
७७	सिन्धुपालञ्चोक	ऐसेलुखर्क मा.वि.	इन्द्रावती गाउँपालिका ५ बाडेगाउँ
७८	सिन्धुपालञ्चोक	बाघभैरब मा वि ठोकरपा	सुनकोशी गापा
७९	सिन्धुपालञ्चोक	कृष्नरत्न मा वि	चौतारासाँगाचोक गढी नपा
८०	काभ्रेपलान्चोक	पार्वती मा.वि. ढुंखर्क ८	वेथानचोक गापा
८१	काभ्रेपलान्चोक	प्रभा मा वि कात्तिकेदेउराली	चौरीदेउराली गापा
८२	काभ्रेपलान्चोक	सञ्जिवनी मा वि	धुलिखेल नपा
८३	ललितपुर	किटिनी मा.वि.	गोदावरी नपा ३
८४	ललितपुर	बज्रबाराही मा वि चापागाउँ	गोदावरी नपा ११
८५	भक्तपुर	श्रीपद्म मा वि दरवारस्क्वाएर	भत्तपुर नपा ३
८६	काठमाडौं	आदर्श मा.वि.	कागेश्वरी, मनहरा ३
८७	काठमाडौं	तिलगांटार मा.वि., धापासी	टोखा नपा ७
८८	काठमाडौं	कालिकादेवी मा.वि.,	तारकेश्वर नगरपालिका
८९	काठमाडौं	शान्ती निकुन्ज मा.वि. भगवतीवारी	कामनपा २०

क्र. सं.	जिल्ला	विद्यालय	ठेगाना
९०	काठमाडौं	कंकाली मा.वि. नैकाप	चन्द्रागिरी नपा
९१	काठमाडौं	मंगल मा.वि.	किर्तिपुर नपा १०
९२	काठमाडौं	जनसेवा मा वि पाँगा	किर्तिपुर नपा ५
९३	काठमाडौं	विश्व निकेतन मा.वि., त्रिपुरेश्वर	कामनपा १३
९४	नुवाकोट	महादेव मा.वि. रातमाटे	वेलकोटगढी गापा
९५	नुवाकोट	क्षेत्रपाल मा.वि. चौघडा	लिखु गापा
९६	नुवाकोट	ऐसेलुभूमे मा.वि. काहुले	किस्पाङ गापा
९७	नुवाकोट	त्रिभुवन त्रिशुली मा वि	विदुर नगरपालिका
९८	नुवाकोट	महेन्द्र मा.वि., चतुराले	ककनी गापा
९९	नुवाकोट	चण्डेश्वरी मा.वि.,	विदुर नगरपालिका ७
१००	रसुवा	कालिका हिमालय मा वि धैबुङ	कालिका गापा २
१०१	धादिङ	रानीपौवा मा.वि. सल्यानटार	त्रिपुरासुन्दरी गापा
१०२	धादिङ	सत्यवती मा.वि. कुम्पुर	सिद्धलेक गापा
१०३	धादिङ	चन्द्रोदय मा.वि.	वेनीघाट रोराङ्ग गापा विशालटार
१०४	धादिङ	निलकण्ठ मा वि धादिङवेसी	नीलकण्ठ नपा
१०५	मकवानपुर	महेन्द्र मा.वि.,	बकैया गाउँपालिका ४
१०६	मकवानपुर	चन्द्रोदय मा.वि.,	हेटौडा उमनपा ८
१०७	मकवानपुर	जनप्रिय मा वि हेटौडा	हेटौडा उपनपा १६
१०८	मकवानपुर	आधुनिक राष्ट्रिय मा.वि.,	हेटौडा उपनपा ४
१०९	रौतहट	नेमधारी बासुदेब मा.वि. मुडवलवा	राजदेवी नपा
११०	रौतहट	जनता मा.वि., राजपुर फरहदवा	राजपुर नपा
१११	रौतहट	जय किसान मा.वि. धरहरी	देवाहीगोनाही गापा
११२	रौतहट	मा.वि. गरुडा,	गरुडा नपा १
११३	रौतहट	जनज्योति मा.वि. चपुर	चन्द्रपुर नपा
११४	रौतहट	जनता मा वि	कटहरिया नपा
११५	रौतहट	जनता मा.वि., सोनरनिया	मौलापुर नपा
११६	वारा	गढीमाई महेन्द्र मा.वि. मगनपा १	गढीमाइ नपा
११७	वारा	दुर्गा मा.वि. बरेवा, बैरिया	कलैया उपमहानगरपालिका
११८	वारा	ने.रा.मा.वि. वकुलिया	जितपुर सिमरा उपमहानगरपालिका
११९	वारा	ने.रा.मा.वि.	कोल्हवी नपा ४ सपही
१२०	बारा	ने.रा.मा.वि.,	जितपुरसिमरा उपमहानगारपालिका २
१२१	पर्सा	नृसिंह मा.वि., पिपरामठ,	विरगंज महानगरपालिका
१२२	पर्सा	देवनन्दन देवराज मा.वि. रामनगरी, पर्सा	वहुदरमाइ नपा
१२३	पर्सा	जि.उ.रा.क.मा.वि,	पोखरीया नपा
१२४	पर्सा	सरस्वती मा.वि., गौतमनगर ठोरी ८	ठोरी सुवर्णपुर गापा २
१२५	ीचतवन	नेपाल मा.वि.,	रत्ननगर नपा
१२६	ीचतवन	नारायणी नमूना मा.वि.,	भरतपुर महानगरपालिका
१२७	ीचतवन	दुर्गाशेषकान्त अधिकारी मा.वि.	भरतपुर महानगरपालिका
१२८	गोरखा	परोपकार आदर्श मा.वि.,	सिराञ्चोक गापा १
१२९	गोरखा	दुल्लभ मा.वि.,	भीमसेन गापा १
१३०	गोरखा	महेन्द्र मा वि	गोरखा न पा कुन्दुर
१३१	गोरखा	सुर्यज्योती मा.वि.,	सुलीकोट गापा ५
१३२	लमजुङ	शौभाग्यदय मा.वि. अल्कटार	राइनास नपा
१३३	लमजुङ	मंगला मा.वि., सोतीपसल	मध्यनेपाल नपा
१३४	लमजुङ	शैलपुत्री मा.वि., धमिलिकुवा	राइनास नपा
१३५	तनहुँ	रामशाह मा.वि.,	आँबुखैरेनी गा.पा.

क्र. सं.	जिल्ला	विद्यालय	ठेगाना
१३६	तनहुँ	निर्मल मा.वि.	व्यास नपा
१३७	तनहुँ	पञ्चमुनीदेव मा.वि.,	शुक्लागण्डकी नपा
१३८	तनहुँ	सत्यवती मा.वि.,	व्यास नपा
१३९	स्याङ्जा	त्रिभुवन आदर्श मा.वि. स्याङ्जा	पुतलीवजार नपा
१४०	स्याङ्जा	रणविर जनहित मा.वि. खहरे	वालिंग नपा
१४१	स्याङ्जा	भगबती नमुना मा.वि. मिर्मी	कालिगण्डकी गापा
१४२	स्याङ्जा	त्रि सहिद मा.वि., पंचमुल	आधिँखोला गापा
१४३	स्याङ्जा	महेन्द्र मा.वि., जगत भञ्ज्याङ	वालिंग नपा ५
१४४	स्याङ्जा	गंगालाल मा.वि., चापाकोट	चापाकोट नपा ९
१४५	कास्की	त्रिभुवनशान्ति मा.वि.	पोखरालेखनाथ मनपा ३०
१४६	कास्की	कालिका मा.वि.,	पोखरालेखनाथ मनपा १०
१४७	कास्की	माछापुच्छ्रे मा.वि.	अन्नपूर्ण गाउँपालिका २
१४८	पर्वत	नवजागृत मा.वि. तिलाहार	मोदी गापा
१४९	पर्वत	भवानी विद्यापिठ मा.वि., खानीगाँउ	फलेवास नपा
१५०	पर्वत	नारायण मा.वि.,	कुश्मा नगरपालिका
१५१	पर्वत	हिमाल मा.वि., खुर्कोट	कुश्मा नपा
१५२	पर्वत	माटेदेवल मा.वि., मुडिकुवा	फलेवास नपा
१५३	वागलुङ	गलकोट मा.वि., हटिया	गलकोट नपा
१५४	वागलुङ	त्रिभुवन मा.वि., खर्वाङ, दगातुन्डाँडा ७	वडीगाड गापा
१५५	बाग्लुङ	अमर मा.वि., विहुँकोट काठेखोला ५	काँठेखोला गापा
१५६	गुल्मी	ज्ञानोदय मा.वि. मजुवा	चन्द्रकोट नपा ८
१५७	गुल्मी	महेन्द्र मा.वि. रेनपा, तम्घास	रेसुंगा नपा
१५८	पाल्पा	रामतुलसी मा.वि.,	रामपुर नगरपालिका ५
१५९	पाल्पा	दमकडा मा.वि. मदनपोखरा	तानसेन नपा ९
१६०	पाल्पा	गंगा मा.वि., खालिवन रामपुर	रामपुर नगरपालिका
१६१	नवलपरासी	नेपाल मा.वि. दिव्यपुरी	देवचुलि नपा ११
१६२	नवलपरासी	शिव मा.वि.	कावासोती नगरपालिका २
१६३	नवलपरासी	नवजागरण मा.वि. चोरमारा,	मध्यविन्दु नगरपालिका
१६४	नवलपरासी	महाकवि देवकोटा मा.वि.	सुनवल नगरपालिका
१६५	नवलपरासी	राजा महात्म पुर्णभद्र मा.वि. पंचनगर	वर्दघाट नगरपालिका
१६६	नवलपरासी	त्रिभुवन मा.वि. वेलाटारी	प्रतापपुर गाउपालिका
१६७	नवलपरासी	कालिका मा.वि.,	गैडाकोट नपा ८
१६८	नवलपरासी	जनक मा.वि.,	गैडाकोट नपा ५
१६९	नवलपरासी	सरस्वती मा.वि., हसौरा	कावासोती नगरपालिका
१७०	नवलपरासी	भानुदय मा.वि., दुम्कीवास	विनयी त्रिवेणी गाउपालिका
१७१	नवलपरासी	जनता मा.वि., मनरी	सरावल गाउपालिका
१७२	रुपन्देही	राम नरेश यादव आ.मा.वि.,	रोहिणी गापा ३
१७३	रुपन्देही	पशुपति मा.वि.,	तिलोत्तमा नपा १५
१७४	रुपन्देही	शान्ति नमूना मा.वि,	तिलोत्तमा नपा ५
१७५	रुपन्देही	कालिका मा.वि.	वुटवल उमनपा १०
१७६	रुपन्देही	प्रगति मा.वि.,	कञ्चन गापा
१७७	रुपन्देही	खुदावगर मा.वि.,	लु.सा.न.पा ९
१७८	कपिलवस्तु	नेपाल अदर्श मा वि	शिबराज नगरपालिका
१७९	अर्घाखाची	जनताकृष्ण मा.वि.	सन्धिखर्क नपा ८
१८०	अर्घाखाची	हरिहर सं तथा सा मा.वि.	पणिनी गाउँपालिका २
१८१	प्यूठान	सरस्वती मा.वि., बांगेसाल	सरुमारानी गाउपालिका
१८२	प्यूठान	जनता मा.वि., बाग्दुला	प्युठान नपा ८

क्र. सं.	जिल्ला	विद्यालय	ठेगाना
१८३	रोल्पा	बालकल्याण मा.वि., रोल्पा, लिवाङ	राल्पा नपा २
१८४	रोल्पा	नेपाल राष्ट्रिय मा.वि., राङ्गकोट	परिर्वतन गाउपालिका ५
१८५	रुकुम	त्रिवेणी मा.वि., सिम्रुतु	त्रिवेणी गापा
१८६	रुकुम	राप्ती ज्ञानोदय मा.वि., सिम्ली	सानीभेरी गापा
१८७	रुकुम	रुक्मिणी मा.वि., रुकुमकोट	सिस्ने गापा
१८८	सल्यान	जनकल्याण मा.वि., थारमारे	वाघचौर नपा, २
१८९	सल्यान	त्रिभुवन जनता मा.वि., लुहापिङ, खलंगा, शानपा, २	शारदा नगरपालिका २
१९०	दाङ	आदर्श मा.वि., देउपुर	लमही नपा
१९१	दाङ	आदर्श मा.वि., लालमटिया	राप्ती गापा
१९२	दाङ	पदमोदय पब्लिक मा.वि., भरतपुर	घोराही उपमहानगरपालिका
१९३	दाङ	गुरु जजुर मा.वि., रक्षाचौर	तुलसीपुर उपमहानगरपालिका
१९४	दाङ	वी.पी. कोइराला मा.वि., बयाले	शान्तिनगर गापा ३
१९५	बाँके	त्रिभुवन मा.वि.,	कोहलपुर नगरपालिका १०
१९६	बाँके	ज्ञानोदय मा.वि., , वागेश्वरी २	खजुरा गापा
१९७	बाँके	जनता मा वि सन्तकुटी	खजुरा गापा
१९८	बर्दिया	विद्याज्योति मा.वि., कण्ठपुर,	बढैयाताल गाउपालिका ८
१९९	बर्दिया	ने.रा.मा.वि. ढोडरी	मधुवन नपा
२००	सुर्खेत	नेपाल राष्ट्रिय मा.वि., बडाखोली, गुर्माकोट ६	गुर्भाकोट नगरपालिका
२०१	सुर्खेत	जन मा.वि., सुर्खेत	वीरेन्द्र नगरपालिका
२०२	सुर्खेत	जनज्योती मा.वि., बड्डिचौर, कुनाथरी ४	वराहताल गापा
२०३	दैलेख	हिमालय मा.वि., डाँडीमाडी	भैरवी गापा ४
२०४	दैलेख	विजया मा.वि.,	दुल्लु नगरपालिका ७
२०५	डोल्पा	आर्दश मा.वि, जुफाल	ठुलीभेरी नपा
२०६	जुम्ला	चन्दननाथ मा.वि., खलंगा	चन्दननाथ नपा ४
२०७	जुम्ला	जनता मा.वि., महतगाउँ	चन्दननाथ नपा ६
२०८	कालिकोट	महादेव मा.वि., फोइकोट फोइमहादेव	तिलागुफा नपा ३
२०९	बाजुरा	मालिका मा.वि., व.न.पा. १० मार्तडी	वडीमालिका नपा ८
२१०	बझाङ	सत्यवादी मा.वि. भोपुर, बझाङ्ग	जयपृथ्वी नपा ११
२११	बझाङ	सुनकुडा मा.वि. चिर बझाङ्ग	वित्थडचिर गाउपालिका
२१२	अछाम	सुर्यचन्द्र मा.वि. कालिमाटी, सा.न.पा	साफेवगर नगरपालिका १
२१३	अछाम	विद्यामन्दिर मा.वि., बिनायक	पञ्चदेवल
२१४	डोटी	रामपुर मा.वि. बुडर, डोटी	जोरायल गापा २
२१५	कैलाली	जनता मा.वि., मुनुवा,	जानकी गाउँपालिका–४
२१६	कैलाली	महुन्याल मा.वि. भजनी,	भजनी न.पा. १
२१७	कैलाली	दशरथ मा.वि. साडेपानी,	घोडाघोडी न.पा.–२
२१८	कैलाली	दुर्गालक्ष्मी मा.वि. अत्तरिया,	गोदावरी न.पा. २
२१९	कैलाली	धनगढी मा.वि.	धनगढी उपमनपा ८
२२०	कैलाली	राष्ट्रिय मा वि	लमकिचुहा नपा २
२२१	डडेलधुरा	भुवनेश्वरी मा.वि. पनपा ५, परिगाउँ	परशुराम नगरपालिका ५
२२२	दार्चुला	मालिकार्जुन मा.वि. धाप, दार्चुला	महाकाली नपा ७

ख) आ.व. २०७५।७६ मा पहिलो चरणमा छनौट भएका निर्वाचन क्षेत्रगत आधारमा छनौट भएका १६ विद्यालयहरु

क्र सं	जिल्ला	स्थानीय तह	छनोट भएका विद्यालयहरु
१	कञ्चनपुर	बेलौरी नपा	श्री जननमूना मावि
२	कञ्चनपुर	कृष्णपुर नपा-६	महाकाली मावि
३	कञ्चनपुर	भिमदत्त नपा-१	महेन्द्रनगर मावि
४	बैतडी	मेलौली नपा-६	मणिलेक मावि

५	जाजरकोट	भेरी नपा-२	त्रिभुवन मावि
६	मुग	छायाँनाथ नपा-१	महाकाली मावि
७	हुम्ला	खार्पुनाथ गापा-४	सीता मावि
८	म्याग्दी	अन्नपूर्ण गापा-३	ज्ञानप्रकाश मावि
९	महोत्तरी	महोत्तरी गापा - ३	जनता मावि
१०	महोत्तरी	जलेश्वर नपा	लक्ष्मी चण्डी मुरारका मावि
११	महोत्तरी	रामगोपालपुर नपा -५	महेन्द्र राष्ट्रिय मावि
१२	महोत्तरी	वर्दिवास नपा- २	जनता मावि
१३	पाँचथर	फिदिम नपा-१	फिदिम मावि
१४	मुस्ताङ	धरापझोङ गापा-४	जनहित मावि
१५	कपिलवस्तु	वाणगंगा नपा - २	जनता मावि,
१६	कपिलवस्तु	बुद्धभूमी नपा-२	गौतम बुद्ध मावि

ग) आ.व. २०७५।७६ मा दोश्रो चरणमा छनौट भएका भएका थप ८४ विद्यालयहरु

क्र सं	जिल्ला	स्थानीय तह	विद्यालय
१	ताप्लेजुङ	फुङलिङ नपा	श्री भानुजन मावि, अम्बिटार
२	पाँचथर	फाल्गुनन्द गापा	शिद्धदेवी मावि, नवमीडाँडा
३	इलाम	रोङ गापा	शान्तिनिकेतन मा.वि.कुटीडाँडा
४	इलाम	इलाम नपा	अमर मा.वि. बरबोटे
५	झापा	भद्रपुर नपा	हिमाली मा.वि.भद्रपुर
६	झापा	बुद्धशान्ति गापा	बुद्धआदर्श मावि बुधबारे
७	मोरङ	मिक्लाजुङ गापा	मनोहर जनता मा.वि.मधुमल्ला
८	मोरङ	विराटनगर मनपा	पोखरिया मा.वि. पोखरिया
९	सुनसरी	धरान उमनपा	पव्लिक हाई स्कुल चतारालाइन
१०	धनकुटा	छथर जोरपाटी गापा	सरस्वती मा.वि.सिंधुवा
११	धनकुटा	साँगुरीगढी गापा	भानु मा.वि.डाँडाबजार
१२	तेह्रथुम	म्याङलुङ नपा	सरस्वती मा.वि.तम्फुला
१३	भोजपुर	अरुण गापा	शारदा मावि प्याउली
१४	सोलुखुम्बु	सोताङ गापा	वीरेन्द्र ज्योति मा.वि.शिवटार
१५	ओखलढुंगा	लिखु गापा	ग्रामोदय युगकवि सिद्धिचरण मा.वि.सिन्कीचौर
१६	खोटाङ	रुपाकोट मझुवागढी नपा	सरस्वती मावि दिक्तेल
१७	उदयपुर	उदयपुरगढी गापा	श्री मा.वि. भलायाडाँडा
१८	सप्तरी	अग्नीसाहिर कृष्णसरावन गापा	माहिकर मा.वि.प्रसवनी
१९	सिराहा	सिराहा नपा	चन्द्र मावि सिराहा
२०	सिराहा	वरियापट्टी गापा	जनता मा.वि. वरियापट्टी
२१	धनुषा	मुसियापट्टी मुसहरिया गापा	वै.दे.ज मावि. तुलसीयाही
२२	धनुषा	मिथिला नपा	सार्वजनिक मा.वि. वेङगाडावर
२३	महोत्तरी	बलवा नपा	योगकुमार मा.वि. बलवा
२४	महोत्तरी	गौशाला नपा	त्रिभुवन मावि गौशाला
२५	सर्लाही	इश्वरपुर नपा	नारायण मा.वि. केशरगञ्ज
२६	सर्लाही	बागमती नपा	जनता मा.वि.सोल्टीबजार
२७	बारा	आदर्श कोतवाल गापा	रामचरित्र मा.वि.जयनगर
२८	पर्सा	सखुवा प्रसनी गापा	दीपनारायण आदर्श मा.वि. औरहा
२९	रौतहट	फतुवा विजयपुर नपा	श्री मा.वि. दुधिअवा
३०	रौतहट	वृन्दावन नपा	श्री मा.वि. बरगजवा
३१	सिन्धुली	सुनकोशी गापा	प्रगतिशिल मा.वि.बोहोरेटार
३२	रामेछाप	रामेछाप नपा	हिमगंगा मा.वि.साँघुटार
३३	दोलखा	कालिन्चोक गापा	कालिनाग मा.वि. सुनखानी
३४	काभ्रेपलाञ्चोक	नमोबुद्ध नपा	जनक मा.वि.मेथिनकोट
३५	काभ्रेपलाञ्चोक	पनौती नपा	भालेश्वर मा.वि. मल्पी

क्र सं	जिल्ला	स्थानीय तह	विद्यालय
३६	काठमाडौँ	गोकर्णेश्वर नपा	चामुण्डा मा.वि.
३७	रसुवा	गोसाइकुण्ड गापा	कोमिङ्गश्यामे वाङ्फेल मावि स्याफ्रुबेसी
३८	धादिङ	गंगाजमुना गापा	मण्डली मा.वि.फुलखर्क
३९	ीचतवन	राप्ती नपा	भण्डारा मा.वि. हर्दी
४०	मकवानपुर	वाग्मती गापा	जनता मा.वि. फापरबारी
४१	गोरखा	पालुङटार	अमरज्योति जनता मा.वि.लुइटेल
४२	गोर्खा	गण्डकी गापा	ज्ञानमार्ग मा.वि.घ्यालचोक
४३	लम्जुङ	सुन्दबजार नपा	भक्ति नमुना मा.वि. भोटेओडार
४४	स्याङजा	गल्याङ नपा	सार्वजनिक मा.वि.मालुङगा
४५	कास्की	रुपा गापा	रामकोट मा.वि.रामकोट
४६	मनाङ	चामे गापा	लोकप्रिय मा.वि.चामे
४७	मुस्ताङ	थासाङ गापा	योगेन्द्र मावि थासाङ १
४८	म्याग्दी	मंगला गापा	मंगला मावि बाघियाचौर
४९	बाग्लुङ	ढोरपाटन	उत्तरगंगा मा.वि बुर्तीबाङ
५०	नवलपुर	देवचुली नपा	भिमसेन आदर्श मा.वि.रामबास
५१	नवलपरासी प.	रामग्राम नपा	आदर्श मावि परासी
५२	गुल्मी	मुसीकोट नपा	महेन्द्र आदर्श मावि वामीटक्सार
५३	गुल्मी	रुरु गापा	जनबोध मावि रानीवास
५४	पाल्पा	माथगढी गापा	दिव्यज्योती मावि कसेनीसरही
५५	रुपन्देही	सियारी गापा	पब्लिक मावि कृष्णपुर
५६	कपिलवस्तु	मायादेवी गापा	छत्रपाली तीर्थदेवी मावि पकडी
५७	अर्घाखाँची	भूमिकास्थान नपा	जनजागृति मा.वि. धनचौर
५८	प्युठान	ऐरावती गापा	मोती मा.वि बरौला
५९	रोल्पा	गंगादेव गापा	.सिद्धार्थ मा.वि घोप्टेओडार
६०	रोल्पा	थवाङ गापा	वीरभद्र मा.वि थवाङ झकेबाङ
६१	दाङ	राजपुर गापा	साधारण मावि सालभौडी
६२	दाङ	बगलाचुली गापा	महेन्द्र मा.वि श्रीबारी
६३	बाँके	वैजनाथ गापा	प्रभात मा.वि जीगाउँ
६४	बर्दिया	ठाकुरबाबा नपा	त्रिभुवन मा.वि भुरीगाउँ
६५	रुकुम प.	चौरजहारी नपा	हिमालय मा.वि.खोलागाउँ
६६	सल्यान	त्रिवेणी गापा	जनता मावि रिङ्डाचौर
६७	सुर्खेत	लेकबेसी नपा	जीवनज्योती मावि दशरथपुर
६८	दैलेख	चामुण्डा विन्द्रासैनी नपा	चामुण्डा मावि हाज्कोट
६९	जाजरकोट	छेपागाड नपा	जनप्रीय मावि दसेरा
७०	डोल्पा	मुडकेचुला गापा	अन्नपूर्ण मावि सर्मी
७१	जुम्ला	तातोपानी गापा	नेत्रज्योती मावि हाँकु
७२	कालिकोट	रास्कोट	बडिमालिका मावि विजयपुर
७३	मुगु	खत्याड	महादेवमस्टा मावि
७४	हुम्ला	सिमीकोट	मानसरोवर मावि लादेओडा
७५	बाजुरा	बुढीगंगा नपा	भानोदय मावि कोटवाडा
७६	बझाङ	छविसपाथीभरा गापा	जनप्रिय मा.वि बगडागाउँ
७७	अछाम	चौरपाटी गापा	बैजनाथ मा.वि
७८	अछाम	रामारोशन गापा	विन्देश्वरी मावि
७९	डोटी	दिपायल सिलगढी नपा	पद्म पब्लिक मा.वि.सिलगढी
८०	कैलाली	टीकापुर नपा	कर्णाली मावि टीकापुर
८१	कञ्चनपुर	वेदकोट नपा	वैजनाथ मावि
८२	डडेल्धुरा	भागेश्वर गापा	सरस्वती मावि बोगटा
८३	बैतडी	पाटन नपा	ज्ञानेश्वर मावि, विजयपुर
८४	दार्चुला	लेकम गापा	लटीनाथ मावि चन्दनपुर

अनुसूची १०

नमूना विद्यालयका प्र.अ र शिक्षकका लागि कार्यसम्पादन करारका न्यूतमम आधारहरु :

१) **प्रधानाध्यापकको हकमा**

- नमूना विद्यालय विकास एवम सञ्चालन निर्दिशका २०७४ बमोजिम प्रधानाध्यापकको करार नियुक्ति भएको हुनुपर्ने।
- विद्यालय सुधार योजना तयार गरी प्रत्येक बर्ष अद्यावधिक गरेको हुनुपर्ने
- हरेक बर्षको बार्षिक कृयाकलापहरुको लेखापरीक्षण तथा सामाजिक परीक्षण गरेको हुनुपर्ने
- विद्यालयको तथ्याङक विवरण व्यवस्थित र अद्यावधिक गरेको हुनुपर्ने।
- प्रतिवेदन सम्बन्धित निकायहरुमा पेश गरेको हुनुपर्ने।
- प्रत्येक महिनाको २ पटक शिक्षण सिकाइ सुधार सङ्ग सम्बन्धित विषयमा शिक्षक स्टाफको वैठक बसेको हुनुपर्ने।
- शिक्षण सिकाइ समय मापन कार्यन्वयन भएको हुनुपर्ने।
- आफूले पेश गरेको विद्यालय विकास प्रस्ताव बमोजिम देहायमा उल्लेख भए अनुसारको शैक्षिक भौतिक र व्यवस्थापकीय पक्षमा सूचकगत रुपमा मापन गर्न सकिने कार्यहरु उल्लेख गर्नुपर्ने।

भौतिक पक्ष

क

ख

शौक्षिक पक्ष

क

ख

व्यवस्थापकीय पक्ष

क

ख

२) शिक्षकको हकमा

- आफूले अध्यापन गरेको विषयमा प्रतिवर्ष कम्तिमा ५ प्रतिशतका दरले सिकाइ उपलव्धि वृद्धी गरेको हुनुपर्ने
- शिक्षकले प्रत्येक घन्टी कक्षामा विताउने समय योजनामै तोकिएको हुनुपर्ने
- बार्षिक विद्यालय खुलेको दिनको ९० प्रतिशत भन्दा बढी हाजिरी भएको हुनुपर्ने ।
- पठनपाठनको अतिरिक्त विद्यालयको सहकृयाकलापको कुनै एक क्षेत्रमा फोकल शिक्षकको रुपमा रही सकृयतापूवर्वक कार्य गरेको हुनुपर्ने।
- आफूले अध्यापन गर्ने विषयको कार्यगत अनुसन्धान तथा परियोजना कार्य गर्ने तथा विद्यार्थीहरुलाई गर्न लगाएको हुनुपर्ने।
- महिनाको एक पटक कक्षागत रुपमा अभिभावक भेटघाट तथा अन्तरकृया कार्यक्रम सञ्चालन गरेको हुनुपर्ने।

उल्लेखित कृयाकलापहरु प्रअको हकमा सम्बन्धित विव्यस र स्थानीय तहबाट र शिक्षकको हकमा सम्बन्धित प्रधानाध्यापक र विव्यस बाट कार्य विवरण प्रमाणित भएको हुनुपर्नेछ।

माधि उल्लेखित आधारहरुमा स्थानीय तह तथा प्रधानाध्यापकले आधारहरु थप गरी कार्यसम्पादन करार गर्न सकिनेछ।

अनुसूची ११

<u>प्रगति प्रतिवेदनको ढाँचा</u>

..... प्रदेश/ सामाजिक विकास मन्त्रालय / महानगरपालिका /उपमहानगरपालिका/ नगरपालिका/गाउँपालिका

म.ले.प.फा.नं. २७५ को अनुसूची-७

आर्थिक बर्ष : २०७६/७७ चौमासिक

संघीय, प्रदेश सरकार वा अन्य कार्यक्रम

सि.नं.	बजेट उपशीर्षक	हाल (तेश्रो चौमासिक) सम्मको निकासा	त्रैमासिकमा निकासा लिएको रकम	त्रैमासिकमा भएको खर्च रकम	जम्मा खर्च
	संघीय सरकारका कार्यक्रम				
	सबैको लागि शिक्षा – आधारभूत तह				
	माध्यमिक तह				
	विद्यालय क्षेत्र विकास कार्यक्रम –जिल्लास्तर				

	विद्यालय क्षेत्र विकास कार्यक्रम –केन्द्रस्तर				
	सबैको लागि शिक्षा- शिशु विकास कार्यक्रम				

विद्यालय क्षेत्र विकास कार्यक्रम (जिल्लास्तर)/ राष्टिय प्रारम्भिक कक्षा पढाई कार्यक्रम/सबैका लागि शिक्षा शिशु विकास कार्यक्रमको प्रगति विवरण

सि.नं.	क्रियाकलाप नं.	क्रियाकलापको नाम	विनियोजित कुल रकम	खर्च भएको रकम	भौतिक लक्ष्य	भौतिक प्रगति	कैफियत
1	1.1.1.67	आधारभूत तहका स्वीकृत दरबन्दीका शिक्षक, राहत अनुदान शिक्षकका लागि तलब भत्ता अनुदान (विशेष शिक्षा परिषद अन्तरगतका शिक्षक/कर्मचारीहरु समेत)					
2	1.1.3.4	माध्यमिक तहका स्वीकृत दरबन्दीका शिक्षक, राहत अनुदान शिक्षक लागि तलब भत्ता अनुदान (विशेष शिक्षा परिषद अन्तरगतका शिक्षक/कर्मचारी,प्राविधिक धारका प्रशिक्षक समेत)					
3	1.1.4.1	प्रारम्भिक बाल विकास सहजकर्ताहरुको पारिश्रमिक तथा विद्यालय कर्मचारी व्यबस्थापन अनुदान					
4	11.1.2.1	विद्यालय भौतिक पुर्वाधार निर्माण अनुदान					

5	2.4.6.1	सार्वजनिक विद्यालयका विद्यार्थीहरुका लागि निशुल्क पाठ्यपुस्तक अनुदान					
6	2.7.13.10	विद्यालय सञ्चालन तथा व्यवस्थापन अनुदान					
7	2.7.13.11	शैक्षिक पहुँच सुनिश्चितता, अनौपचारिक तथा वैकल्पिक शिक्षा कार्यक्रम (परंपरागत विद्यालय, वैकल्पिक विद्यालय, साक्षरता र निरन्तर शिक्षाका कार्यक्रम समेत)					
8	2.7.13.13	विद्यालयमा शैक्षिक गुणस्तर सुदृढीकरण एवम् कार्यसम्पादनमा आधारित प्रोत्साहन अनुदान					
9	2.7.13.8	प्रति विद्यार्थी लागतका आधारमा शिक्षण सिकाइ सामग्री एवम् कक्षा ८ को परीक्षा व्यवस्थापन अनुदान					
10	7.2.1.1	सार्वजनिक विद्यालयमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरुका लागि छात्रवृत्ति (आवासीय तथा गैरआवासीय)					
11	2.7.11.1	तोकिएका विद्यार्थीको दिवा खाजाका लागि विद्यालयलाई अनुदान					
जम्मा							
		सबैका लागि शिक्षा शिशुविकास कार्यक्रम					
12	2.7.13.14	अभिभावक शिक्षा					
13	2.7.13.7	किशोरी साक्षरता तथा जिवनोपयोगी सीप					

14	2.7.13.15	प्रारम्भिक कक्षा सिकाइ तथा समावेशी शिक्षा कार्यक्रम					
15	2.7.13.5	लैङ्गिक सम्पर्क विन्दु तथा लैङ्गिक सञ्जाल तालिम एवम विद्यालयमा सुझाव पेटिका स्थापना					
16	2.7.13.6	सुरक्षित विद्यालय तथा विद्यालय शान्तिक्षेत्र					
17	2.7.13.12	स्थानीय स्तरीय एकिकृत प्रारम्भिक बालविकास योजना कार्याशाला					
जम्मा							
18		विद्यालय क्षेत्र विकास कार्यक्रम जिल्लास्तर (प्रदेश तह)					
19	2.7.13.2	कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागी आबश्यक Logistics ब्यबस्थापनका लागि कार्यक्रम व्यबस्थापन खर्च					
20	2.8.1.14	कार्यक्रम व्यवस्थापन, अनुगमन तथा मुल्यांकनप					
21	2.7.13.6	प्रादेशिक शिक्षा विज्ञान तथा प्रविधिको योजना निर्माण अध्याधिक					
22	2.7.13.3	वार्षिक, चौमासिक प्रतिवेदन तयारी तथा Status Reprt लगायतका Document विकास एवम् प्रकाशन					
23	11.1.2.24	विदयालयहरुलाई विपद व्यवस्थापनका लागि अनुदान					
24	11.1.2.22	वौद्धिक अपाङ्गता भएका बालबालिकाहरुका लागि प्रत्येक प्रदेशमा पुर्वाधारयुक्त आवासीय विद्यालय संचालन					
25	2.6.1.10	शिक्षक तालिम संचालन					
26	2.7.13.1	शैक्षिक अनुसन्धान प्रदेश/ स्थानीय पाठ्यक्रम विकास तथा सुचना व्यवस्थापन					
27	2.7.13.4	शैक्षिक नीति, कार्यक्रम तथा निर्देशिका सम्बन्धमा अभिमुखीकरण					
28	2.7.13.5	शैक्षिक मापदण्ड, सामग्री, प्रारुप, निर्देशिका एवम् कार्यविधि विकास					
जम्मा							

कार्यान्वयनका क्रममा तहाँबाट गरिएका असल अभ्यास भए उल्लेख गर्ने :

यस अवधिमा कार्यक्रम कार्यान्वयनमा देखिएका समस्या भए बुँदागत रुपमा उल्लेख गर्ने :

समाधानका लागि तहाँबाटै गरिएका प्रयासहरु भए बुँदागत रुपमा उल्लेख गर्ने :

आगामी बर्षको कार्यक्रमलाई थप प्रभावकारी बनाउनका लागि सुझावहरु भए बुँदागत रुपमा उल्लेख गर्ने :

हस्ताक्षर :

पद :

कार्यालयको छाप :

माथि उल्लिखित प्रतिवेदनको फारम (Excel Sheet) यस केन्द्रको बेवसाईट www.doe.gov.np मा उपलब्ध छ । उक्त फारम Download गरी सफ्टकपी र प्रमाणित Hard Copy, education.interaction@gmail.com मा समेत पठाउनु हुन अनुरोध छ । Online Reporting System तयार भए पछि सोही मार्फत प्रतिवेदन गर्नु पर्नेछ ।

अनुसूची १२

स्थानीय तहबाट सम्पादन हुने विद्यालय क्षेत्र विकास कार्यक्रम जिल्ला स्तरको क्रियाकलापको इकाइ लागत

आ व २०७६।७७

क्र स	क्रियाकलाप	क्रियाकलाप विस्तृतीकरण	विनियोजित इकाइ लागत
१	आधारभूत तहका स्वीकृत दरबन्दीका शिक्षक, राहत अनुदान शिक्षकका लागि तलब भत्ता अनुदान (विशेष शिक्षा परिषद अन्तरगतका शिक्षक/कर्मचारीहरु समेत)	आधारभूत तहका स्वीकृत दरबन्दीका शिक्षक, राहत अनुदान शिक्षकका लागि तलब भत्ता अनुदान (विशेष शिक्षा परिषद अन्तरगतका शिक्षक/कर्मचारीहरु समेत)	स्वीकृत तलब भत्ता स्केल अनुसार
२	माध्यमिक तहका स्वीकृत दरबन्दीका शिक्षक, राहत अनुदान शिक्षक लागि तलब भत्ता अनुदान (विशेष शिक्षा परिषद अन्तरगतका शिक्षक/कर्मचारी,प्राविधिक धारका प्रशिक्षक समेत)	माध्यमिक तहका स्वीकृत दरबन्दीका शिक्षक, राहत अनुदान शिक्षक लागि तलब भत्ता अनुदान (विशेष शिक्षा परिषद अन्तरगतका शिक्षक/कर्मचारी,प्राविधिक धारका प्रशिक्षक समेत)	स्वीकृत तलब भत्ता स्केल अनुसार
३	प्रारम्भिक बाल विकास सहजकर्ताहरुको पारिश्रमिक तथा विद्यालय कर्मचारी व्यबस्थापन अनुदान	प्रारम्भिक बाल विकास / पूर्ब प्राथमिक कक्षाका सहजकर्ताहरुको पारिश्रमिक	प्रति महिना ६ हजारका दरले १३ महिना
		विद्यालय कर्मचारी व्यबस्थापन अनुदान माध्यमिक विद्यालय कक्षा १-१२ (१ जना सहयोगी र १ जना सहायक कर्मचारी)	तोकिएको अनुदान अनुसार
		विद्यालय कर्मचारी व्यबस्थापन अनुदान आधारभूत विद्यालय कक्षा १-८	तोकिएको अनुदान अनुसार
४	प्रति विद्यार्थी लागतका आधारमा शिक्षण सिकाइ सामग्री एवम् कक्षा	प्रति विद्यार्थी इकाइ लागतका आधारमा प्रारम्भिक बाल विकास / पूर्ब प्राथमिक कक्षाका लागि अनुदान	प्रति विद्यार्थी वार्षिक रु ५००

क्रस	क्रियाकलाप	क्रियाकलाप विस्तृतीकरण	विनियोजित इकाइ लागत
	८ को परीक्षा व्यवस्थापन अनुदान	सिकाइका लागि निरन्तर विद्यार्थी मूल्याङ्कन:आबश्यक सामग्री, सुधारात्मक शिक्षण अनुदान,कक्षा १ मा नयाँ भर्ना भएका विद्यार्थीको पोर्टफोलियो समेतका लागि	प्रति विद्यार्थी वार्षिक रु १००
		शिक्षण सिकाइ सामग्री तथा Book Corner ब्यवस्थापनका लागि प्रति विद्यार्थी लागत अनुदान कक्षा १-५	प्रति विद्यार्थी वार्षिक रु १५०
		शिक्षण सिकाइ सामग्री ब्यवस्थापनका लागि प्रति विद्यार्थी लागत अनुदान कक्षा ६-८	प्रति विद्यार्थी वार्षिक रु २००
		शिक्षण सिकाइ सामग्री ब्यवस्थापनका लागि प्रति विद्यार्थी लागत अनुदान कक्षा ९-१०	प्रति विद्यार्थी वार्षिक रु २००
		राष्ट्रिय परीक्षा बोर्डबाट विकास गरिएको कक्षा ८ को परीक्षा सञ्चालन सम्वन्धी मार्गदर्शन समेतका आधारमा परीक्षा सञ्चालन	प्रति विद्यार्थी वार्षिक रु २००
		शिक्षण सिकाइ सामग्री तथा Lab assistant, equipments and Practical material, OJT , Operation cost) व्यवस्थापनका लागि प्रति विद्यार्थी लागत अनुदान कक्षा ९-१२	प्रति विद्यार्थी वार्षिक १५ हजार
		शिक्षण सिकाइ सामग्री ब्यवस्थापनका लागि प्रति विद्यार्थी लागत अनुदान कक्षा ११-१२	प्रति विद्यार्थी वार्षिक रु २५०
५	सार्वजनिक विद्यालयका विद्यार्थीहरुका लागि निशुल्क पाठ्यपुस्तक अनुदान	कक्षा १-५ मा अध्ययनरत विद्यार्थीहरुका लागि पाठ्यपुस्तक	पाठ्यक्रम विकास केन्द्रले तोकेअनुसार
		कक्षा ६-८ मा अध्ययनरत विद्यार्थीहरुका लागि पाठ्यपुस्तक	पाठ्यक्रम विकास केन्द्रले तोकेअनुसार
		कक्षा ९-१० मा अध्ययनरत विद्यार्थीहरुका लागि पाठ्यपुस्तक	पाठ्यक्रम विकास केन्द्रले तोकेअनुसार
		कक्षा ११-१२ मा अध्ययनरत विद्यार्थीहरुका लागि पाठ्यपुस्तक उपलब्ध गराउन विद्यालयलाई अनुदान	प्रति विद्यालय एकमुष्ठ रु ५० हजार
६	सार्वजनिक विद्यालयमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरुका लागि छात्रवृत्ति	छात्रा छात्रवृत्ति कक्षा १-८ कर्णाली प्याकेज समेत (गैर आ.व.सिय)	प्रति विद्यार्थी वार्षिक रु ४०० कर्णाली प्यकेज तोकिए अनुसार
		दलित छात्रवृत्ति कक्षा १-८ (गैर आ.व.सिय)	प्रति विद्यार्थी वार्षिक रु ४००

क्र स	क्रियाकलाप	क्रियाकलाप विस्तृतीकरण	विनियोजित इकाइ लागत
	(आवासीय तथा गैरआवासीय)	आधारभूत तहमा अध्ययनरत लक्षित समूह -२२ जनजाती तथा सिमान्तकृत समूह, मुक्त कमैया, वादी, हलिया, चरुवाका सन्तति समेत)का विद्यार्थीका लागि छात्रवृत्ति	प्रति विद्यार्थी वार्षिक रु ५००
		मुक्त कम्लहरीका लागि छात्रवृत्ति गैर अवासीय	निर्देशिका अनुसार
		अपांग छात्रवृत्ति (कक्षा १-१२) गैर आवासीय	वर्ग अनुसार
		मुक्त कम्लहरी छात्रवृत्ति (आवासीय)	प्रति विद्यार्थी वार्षिक ४० हजार
		अपाङ्ग विद्यार्थीका लागि छात्रवृत्ति कक्षा १-१२ (आवासीय)	प्रति विद्यार्थी वार्षिक ४० हजार
		फिडर छात्रावासमा अध्यनरत छात्रालाई छात्रवृत्ति आवासीय	प्रति विद्यार्थी वार्षिक ४० हजार
		सार्वजनिक निजी साझेदारीमा सञ्चालित नमूना विद्यालयमा स्वीकृत कोटामा अध्यनररत छात्रछात्रालाई छात्रवृत्ति आवासीय (६ वटा)	प्रति विद्यार्थी वार्षिक ४० हजार
		हिमाली आवासीय छात्रवृत्ति	प्रति विद्यार्थी वार्षिक ४० हजार
		अति सिमान्तकृत समुदायका लागि सञ्चालित विद्यालयमा अध्ययनरत विद्यार्थीका लागि आ.व.सासीय छात्रवृत्ति	प्रति विद्यार्थी वार्षिक ४० हजार
		सडक बालबालिका तथा बालश्रमिकको लागि आवासीय शैक्षिक प्रवन्धका लागि छात्रवृत्ति	प्रति विद्यार्थी रु ४० हजार
७	विद्यालय सञ्चालन तथा व्यवस्थापन अनुदान	कार्यक्रम	दर
		सञ्चालन तथा व्यबस्थापन अनुदान कक्षा १-५	प्रति विद्यालय वार्षिक १५ हजार
		सञ्चालन तथा व्यबस्थापन अनुदान कक्षा १-८	प्रति विद्यालय वार्षिक २०हजार
		सञ्चालन तथा व्यबस्थापन अनुदान कक्षा १-१०	प्रति विद्यालय वार्षिक २५ हजार
		सञ्चालन तथा व्यबस्थापन अनुदान कक्षा १-१२	प्रति विद्यालय वार्षिक ३० हजार

क्र स	क्रियाकलाप	क्रियाकलाप विस्तृतीकरण	विनियोजित इकाइ लागत
		आधारभूत तह सञ्चालित विद्यालयहरुलाई विद्यालय सुधार योजना, समुदाय तथा वि.व्य.स.हरुको क्षमता विकासका लागि अन्तर्क्रिया, अभिभाबक शिक्षा सञ्चालन,अतिरिक्त क्रियाकलाप सञ्चालन जस्ता कार्यक्रमका लागि एकमुष्ठ अनुदान	प्रति विद्यालय वार्षिक १५ हजार
		आधारभूत तह सञ्चालित विद्यालयहरुलाई सामाजिक परीक्षण तथा आर्थिक लेखा परीक्षण, विद्यार्थी रिपोर्ट कार्ड, विद्यालय तथ्यांकन व्यबस्थापन, बुलेटिन प्रकासन लगायतका क्रियाकलाप सञ्चालनकालागि एकमुष्ठ अनुदान	प्रति विद्यालय वार्षिक १० हजार
		माध्यमिक तह सञ्चालित विद्यालयहरुलाई विद्यालय सुधार योजना, समुदाय तथा वि.व्य.स.हरुको क्षमता विकासका लागि अन्तर्क्रिया, अभिभाबक शिक्षा सञ्चालन,अतिरिक्त क्रियाकलाप सञ्चालन आदी कालागि एकमुष्ठ अनुदान	प्रति विद्यालय वार्षिक २० हजार
		माध्यमिक तह सञ्चालित विद्यालयहरुलाई सामाजिक परीक्षण तथा आर्थिक लेखा परीक्षण, विद्यार्थी रिपोर्ट कार्ड, विद्यालय तथ्यांक व्यबस्थापन, बुलेटिन प्रकासन लगायतका क्रियाकलाप सञ्चालनकालागि एकमुष्ठ अनुदान	प्रति विद्यालय वार्षिक १५ हजार
		माध्यमिक विद्यालयमा ईन्टरनेट जडान तथा सञ्चालन खर्च	प्रति विद्यालय वार्षिक रु १२ हजार
		आवासीय छात्रवृत्ति प्राप्त बालबालिकाहरुलाई आवास सञ्चालन अनुदान	प्रति विद्यालय वार्षिक २ लाख ५० हजार
		स्रोत कक्षा व्यवस्थापन अनुदान	प्रति कक्षा वार्षिक १ लाख ६० हजार
		विशेष आ.व.श्यत्ता भएका विद्यार्थी अध्ययनरत विद्यालय अनुदान (दृष्टिविहीन विद्यालय, बहिरा कक्षा सञ्चालित विद्यालय)	प्रति विद्यार्थी वार्षिक ४ हजार
		बिशेष शिक्षा परिषद अन्तर्गत सञ्चालित विद्यालयका लागि शैक्षिक सामग्री तथा मसलन्द खर्च	साविकमा परिषदबाट तोकिए बमोजिम
		प्राविधिक विषय अध्यापन हुने विद्यालयलाई ल्याव सामग्री सहयोग	प्रति विद्यालय वार्षिक २ लाख

क्रस	क्रियाकलाप	क्रियाकलाप विस्तृतीकरण	विनियोजित इकाइ लागत
		अनुदान	
		हाल सञ्चालनमा रहेका बहुकक्षा MGML सञ्चालन अनुदान	प्रति विद्यालय वार्षिक ५० हजार
८	शैक्षिक पहुँच सुनिश्चितता, अनौपचारिक तथा वैकल्पिक शिक्षा कार्यक्रम (परंपरागत विद्यालय, वैकल्पिक विद्यालय, साक्षरता र निरन्तर शिक्षाका कार्यक्रम समेत)	परम्परागत विद्यालय अनुदान	कक्षा १-५ सञ्चालित विद्यालयका लागि वार्षिक एकमुष्ठ : २ लाख ४१ हजार कक्षा १-८ सञ्चालित विद्यालयका लागि एकमुष्ठ : ५ लाख कक्षा १-१० सञ्चालित विद्यालयका लागि एकमुष्ठ : ७ लाख १५ हजार
		अति विकट हिमाली जिल्लाका लागि घुम्ति विद्यालय अनुदान	प्रति विद्यालय वार्षिक ३ लाख ५० हजार
		खुला विद्यालय सञ्चालन अनुदान तह १ र २ (कक्षा ६-८)	प्रति विद्यालय वार्षिक १ लाख १० हजार
		अनौपचारिक प्रौढ विद्यालय सञ्चालन अनुदान	कक्षा १-५ सञ्चालित विद्यालयका लागि एकमुष्ठ : २ लाख ४१ हजार कक्षा १-८ सञ्चालित विद्यालयका लागि एकमुष्ठ : ५ कक्षा १-१० सञ्चालित विद्यालयका लागि एकमुष्ठ : ७ लाख १५ हजार
		खुला विद्यालय सञ्चालन अनुदान माध्यमिक	प्रति विद्यालय वार्षिक १ लाख ५२ हजार
		अनौपचारिक वैकल्पिक कक्षा कार्यक्रम (FSP)	८९ हजार(शैक्षिक सत्र २०७६ पश्चात फेज आउट हुने)
		विद्यालय बाहिर रहेका बालबालिकाहरुलाई विदयालय भर्ना सिकाइ निरन्तरताका लागि अनुदान	तोकिएका स्थानीय तहमा विद्यार्थी संख्या अनुसार
		साक्षर नेपाल अभियान सञ्चालन	तोकिएका स्थानीय तह अनुसार
		सामुदायिक सिकाइ केन्द्र सञ्चालन अनुदान	सञ्चालन व्यवस्थापनका लागि १ लाख सबैलाई र थप अधिकतम १ लाख प्रस्तावनाका आधारमा
९	तोकिएका विद्यार्थीको दिवा खाजाका लागि विद्यालयलाई अनुदान	तोकिएका जिल्लाका लागि दिवा खाजा कार्यक्रम	प्रति विद्यार्थी दैनिक रु १५ (१८० दिन)
		लक्षित समूह केन्द्रित दिवा खाजा प्रतिविद्यार्थी अनुदान	प्रति विद्यार्थी दैनिक रु १५ (१८० दिन)
		कर्णाली अञ्चलका ५ जिल्लामा विद्यार्थी दिवा खाजा कार्यक्रम	प्रति विद्यार्थी दैनिक रु २० (१८० दिन)
१०	विद्यालय भौतिक पुर्वाधार निर्माण अनुदान	कक्षाकोठा निर्माण अनुदान (फर्निचर सहित)	प्रतिकोठा ८ लाखका दरले २ कोठे ब्लकका लागि कुल १६ लाख
		विद्यालय प्रविलकरण (Retrofitting) कार्यक्रम	स्वीकृत ड्रइङ डिजाइन लागत अनुमानका आधारमा
		नमूना विद्यालय सुधार गुरुयोजना अनुरुप भौतिक निर्माण अनुदान	प्रति विद्यालय जम्मा १ करोड ५० लाख

क्रस	क्रियाकलाप	क्रियाकलाप विस्तृतीकरण	विनियोजित इकाइ लागत
		WASH सुविधा भएको शौचालय निर्माण अनुदान	प्रति विद्यालय जम्मा रु ७ लाख
		तोकिएको मापदण्डको आधारमा कक्षा १० सञ्चालनमा रहेका प्राविधिक धारका विद्यालयमा कक्षा ११ स्तरोन्नति ल्याव व्यवस्थापन	धार अनुसार तोकिएको अनुदान (वुदाँ नं ८.७ मा उल्लेख भए अनुसार)
		अपांगताको प्रकृति अनुरुप आवश्यकताको आधारमा प्रत्येक प्रदेशमा पुर्वाधारयुक्त विशेष शिक्षा आवासीय विद्यालय सञ्चालन	प्रति विद्यालय १ करोड
११	विद्यालयमा शैक्षिक गुणस्तर सुदृढीकरण एवम् कार्यसम्पादनमा आधारित प्रोत्साहन अनुदान		
		तोकिएको सूचकांकको आधारमा कार्य सम्पादन सम्पन्न गर्ने विद्यालयलाई कार्य सम्पादनमा आधारित अनुदान(Performance Based Grants)(छनौट भएका विद्यालय)	प्रति विद्यालय वार्षिक रु ५० हजार
		उत्कृष्ट सिकाइ उपलव्धि भएका विद्यालयलाई सिकाइ सुदृढीकरणका लागि प्रोत्साहन अनुदान (छनौट भएका विद्यालय)	प्रति विद्यालय वार्षिक रु २ लाख
		शिक्षकको शिक्षण सिकाइमा विताउने समयावधी सुधार योजना कार्यान्वयनका लागि विद्यालयलाई अनुदान (सबै विद्यालय)	प्रति विद्यालय वार्षिक रु २ हजार
		माध्यमिक विद्यालयमा पुस्तकालय स्थापना तथा व्यवस्थापन (फर्निसिङ, किताव खरिद, तथा ई पुस्तकालय समेत) (छनौट भएका विद्यालय)	प्रति विद्यालय वार्षिक रु ६ लाख ५० हजार
		शिक्षण सिकाइमा ICT को प्रयोग(कम्प्यूटर, ईन्टरनेट, कनेक्टिभिटी ईक्यूपमेन्टस तथा Kits खरिद) का लागि अनुदान (छनौट भएका विद्यालय)	प्रति विद्यालय वार्षिक रु ६ लाख ५० हजार
		माध्यमिक विद्यालयमा विज्ञान प्रयोगशाला अनुदान (छनौट भएका विद्यालय)	प्रति विद्यालय वार्षिक रु ६ लाख ५० हजार
		प्रारम्भिक पढाइ सीप विकासका लागि न्युनतम प्याकेजका लागि अनुदान (छनौट भएका विद्यालय)	प्रति कक्षा वार्षिक रु ३ हजार
		गणित विज्ञान र अङ्गेजी विषयका लागि क्रियाकलापमा आधारित सामग्री	प्रति विद्यालय वार्षिक रु ५० हजार

क्र स	क्रियाकलाप	क्रियाकलाप विस्तृतीकरण	विनियोजित इकाइ लागत
		Kits अनुदान (छनौट भएका विद्यालय)	
		नमूना विद्यालयमा कार्यसम्पादन करारका आधारमा प्र.अ र शिक्षकका लागि विद्यालय मार्फत प्रोत्साहन अनुदान (तोकिएका विद्यालय)	प्रति विद्यालय ५० हजार
		नमूना विद्यालयको गुरुयोजना अनुरुप शैक्षिक सुधारका लागि विज्ञान प्रयोगशाला, ICT Lab, E-resourecs र अंग्रेजी विज्ञान एवम् गणित विषयका Kits तगायतका लागि अनुदान (तोकिएका विद्यालय)	प्रति विद्यालय ५० लाख

२०७६ साउन १ गतेदेखि लागू हुने तलबमान

सामुदायिक विद्यालयमा कार्यरत शिक्षक अनुसूची ७

क्र.सं.	पद/श्रेणी	शुरू तलब स्केल	ग्रेड संख्या	ग्रेड दर	जम्मा
	माध्यामिक				
१	माध्यामिक (प्रथम श्रेणी)	४७,३८०	६	१,५७९	५६,८५४
२	माध्यामिक (द्वितीय श्रेणी)	४०,३८०	८	१,३४६	५१,१४८
३	माध्यामिक (तृतीय श्रेणी)	३५,९९०	८	१,२००	४५,५९०
	निम्न माध्यामिक				
४	निम्न माध्यामिक (प्रथम श्रेणी)	३७,८८०	८	१,२६३	४७,९८४
५	निम्न माध्यामिक (द्वितीय श्रेणी)	३५,९९०	८	१,२००	४५,५९०
६	निम्न माध्यामिक (तृतीय श्रेणी)	२८,२००	८	९४०	३५,७२०
	प्राथमिक				
७	एस.एल.सी.उत्तीर्ण (प्रथम श्रेणी)	३५,९९०	८	१,२००	४५,५९०
८	एस.एल.सी.उत्तीर्ण (द्वितीय श्रेणी)	२८,२००	८	९४०	३५,७२०
९	एस.एल.सी.उत्तीर्ण (तृतीय श्रेणी)	२६,६१०	६	८८७	३१,९३२
१०	दुई विषयसम्म एस.एल.सी. अनुत्तीर्ण	२२,०१०	६	७३४	२६,४१४
११	दुई विषयभन्दा बढी एस.एल.सी. अनुत्तीर्ण	२०,६८०	६	६८९	२४,८१४